

• DOBRY POCZĄTEK BUSHA • ANTYPOLSKA PROPAGANDA
W SOWIECKIM FILMIE • ANKIETA ECHA OD EDMUNDA
OSMAŃCZYKA PO KALINĘ JĘDRUSIK • EMIGRANCKIE
PRACE - PIZZAMAN • KANADYJSKIE E-A

ECHO - TYGODNIK POLSKI

NO. 66 • 26.I. - 1.II.89 • TORONTO • PISMO NIEZALEŻNE • PUBLISHED WEEKLY • \$ 1.25

STATUS PRAWNY KOŚCIOŁA W POLSCE?

SOLIDARNOŚĆ WYCIĄGA RĘKĘ DO RZĄDU

21 i 22 stycznia obradowała w Gdańsku pod przewodnictwem Lecha Wałęsy 20-osobowa Krajowa Komisja Wykonawcza. KKW zaakceptowała (przy głosie wstrzymującym się - M.Gila), ofertę rozmów przedstawioną przez KC PZPR.

(Mieczysław Gil - jeden z przywódców ostatnich strajków w lecie ub.r. w Hucie im. Lenina wypowiedział opinię, że Związek podejmując ofertę rozmów wkracza w niebezpieczny okres, w którym może nastąpić radykalizacja społeczeństwa i utrata zaufania do Związku).

W komunikacie po zakończeniu narady, KKW stwierdziła, że istnieje możliwość rozmów z władzami PRL, gdyż rezolucja KC PZPR w sprawie przywrócenia pluralizmu związkowego i legalizacji Solidarności jest podstawowym krokiem w kierunku dialogu społecznego. KKW wyraziła w imieniu Związku oczekiwanie uznania przez władze PRL zasad wolności związkowych, zgodnie ze statusem Międzynarodowej Organizacji Pracy. Podkreśliła, że Związek będzie się kierował dobrem kraju, i że oczekuje takiego samego niepartynularnego podejścia do Polski ze strony władz administracyjnych i politycznych. Solidarność wyraziła wolę działania w zgodzie z obowiązującym w PRL prawem oraz statutem Solidarności. Zaznaczyła jednakże, że niezbędna jest zmiana przepisów prawnych umożliwiająca rozwiązywanie konfliktów społecznych w sposób pokojowy i zgodny z prawem. Solidarność zaakcentowała, że program Związku, jego władze oraz struktura organizacyjna zostaną określone na drodze demokratycznej przez członków Związku. W komunikacie podkreślono także, że Solidarność od lat domagała się głębokich reform w kraju, a obecna dramatyczna sytuacja Polski wymaga szerokiego frontu współdziałania.

Z tego powodu niezbędne jest jak najszybsze podjęcie rozmów, które powinny mieć charakter konkretny i o których opinia publiczna powinna być w pełni informowana. KKW z zadowoleniem powitało deklarację KC PZPR o politycznym pluralizmie, stwierdzając, że jest za powrotem wolności zrzeszania się, wolności słowa, swobodnego dostępu do środków masowego przekazu, niezawisłości sędziów.

W niedzielę, 22 stycznia po mszy świętej w kościele św. Brygidy Lech Wałęsa w obecności 5 tysięcy osób wyjaśnił motywy

podjętej decyzji o podjęciu rozmów z rządem na temat politycznych, gospodarczych i społecznych problemów w Polsce. Wałęsa stwierdził, że Solidarność wyciągnęła rękę, gdyż władza wyciągnęła ją także. Wałęsa
Ciąg dalszy na str. 6

PAPIEŻ PRZYJĄŁ MINISTRA WILCZKA

Papież Jan Paweł II przyjął 23 stycznia na audiencji w Watykanie ministra przemysłu PRL Mieczysława Wilczka oraz towarzyszącą mu delegację. Papież przekazał przez niego życzenia władzom PRL. Wilczek wręczył Ojcu Świętemu wygrawerowaną srebrną paterę z widokiem Zamku Królewskiego w Warszawie. Rozmowa objęła aktualne problemy polityczne i gospodarcze Polski.

W Rzymie oznajmiono, że specjalny wysłannik watykański d/s Europy Wschodniej arcybiskup Francesco Colesuono uda się w poniedziałek 30 stycznia z wizytą do Warszawy. Ma on omówić propozycje ustawodawcze mające przyznać status prawny Kościołowi w Polsce. Omówi on też możliwość przywrócenia pełnych stosunków dyplomatycznych między PRL a Watykanem. Nie przystąpi on jednak do formalnych negocjacji w tej sprawie.

ZJAZD ROLNIKÓW POD PATRONATEM KARDYNAŁA GULBINOWICZA

22 stycznia w Legnicy odbył się zjazd rolników zorganizowany przez Tymczasowy Związek Rolników NSZZ Solidarność. Patronat nad zjazdem objął kardynał Gulbinowicz. Przeprowadzono wybory nowych władz związkowych. Przewodniczącym został Zbigniew Mackiewicz. W komunikacie końcowym zjazdu zażądano m.in. natychmiastowej legalizacji NSZZ Solidarność, zabezpieczeń społecznych dla rolników oraz zachowania prawa własności gospodarstwa rolnego bez względu na wiek.

PROWOKACYJNY MORD KAPŁANA

**Dnia 25 stycznia w Warszawie
został bestialsko zamordowany
proboszcz parafii św. Karola Boromeusza**

KS. STEFAN NIEDZIELAK

**jawny zwolennik Solidarności,
odważny bezkompromisowy kapłan.
Przyjaciel polskiej opozycji niepodległościowej.
Zginął śmiercią męczeńską**

Radio Warszawa podało 25 stycznia, że w stolicy prowadzi się intensywne śledztwo w sprawie śmierci w dniu 21 stycznia księdza Stefana Niedziela, proboszcza parafii św. Karola Boromeusza. Zwłoki kapłana znaleziono w kałuży krwi twarzą do dywanu w plebanii przy ulicy Powązkowskiej. W wyniku sekcji zwłok wstępnie ustalono, że bezpośrednią przyczyną śmierci było złamanie kręgów szyjnych bez wyraźnych obrażeń wewnętrznych.

Korespondenci zachodni przekazali opinię dobrze zorientowanych w takich sprawach źródeł, że tego rodzaju obrażenia mógł zadać ktoś dobrze wyszkolony w metodach walki wręcz. Zdaniem obserwatorów, autopsja wskazuje na to, że ksiądz Niedziela walczył o swe życie, czego dowodem jest fakt, iż doznał on złamania nosa i wyłamania paznokci u rąk.

Występując w poniedziałek 23 stycznia w wieczornym dzienniku telewizyjnym, ksiądz kanclerz warszawskiej Kurii Metropolitalnej Zdzisław Król powiedział m.in., że był pośród pierwszych osób, które były przy zwłokach kapłana. Przedstawiciel kurii wyraził nadzieję, że śledztwo doprowadzi do prawdziwego rozwiązania i ujawni sprawcę

śmierci księdza Stefana Niedziela.

74-letni ksiądz Stefan Niedziela był sympatykiem Solidarności. W swoim kościele postawił ołtarzyk pamięci poświęcony Polakom zaginionym, poległym i pomordowanym w Związku Sowieckim.

Poprzednio proboszcz Niedziela był ostrzegany przez władze oraz odbierał pogróżki od nieznanych osobników.

Ostatnio anonimowy rozmówca telefoniczny zagroził mu, że jeśli będzie kontynuował dotychczasową działalność - to zginie jak ksiądz Jerzy Popiełuszko. Według oficjalnej zapowiedzi władz PRL, treść protokołu oraz ekspertyza kryminologiczna podane będą do wiadomości publicznej w terminie późniejszym.

W niedzielę 22 stycznia odbyło się nabożeństwo za duszę prałata Niedziela. Wzięli w nim udział parafianie, działacze opozycji oraz przedstawiciele Episkopatu.

Prymas Polski kardynał Józef Glemp określił śmierć księdza Niedziela jako wielką tragedię Kościoła w Polsce.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w czwartek 26 stycznia na cmentarzu Powązkowskim.

NOWY PREZYDENT USA

• George Bush prezydentem. 20 stycznia w Waszyngtonie George Bush został zaprzysiężony jako prezydent Stanów Zjednoczonych. Bush rozpoczął swe inauguracyjne przemówienie od modlitwy, w której zaapelował do Boga, aby pomógł mu jak najlepiej służyć narodowi, aby sprawił by władza była

używana w celu pomagania ludziom. Bush powiedział, że został prezydentem w czasach pokoju, w czasach, w których era totalitaryzmu przemija. Wszystkie wielkie narody świata zwracają się w stronę demokracji. Idea wolności jest niezwykła, a wszędzie tam gdzie jest wolność widać, że nie ma slu-

szniejszej idei. Bush oświadczył także, że nie można człowieka mierzyć tym co posiada, tym jakim jeździ samochodem, jakie ma konto w banku. Nasze dzieci - podkreślił prezydent - muszą wiedzieć co to znaczy być lojalnym przyjacielem, kochającym rodzicem, obywatelem, który pozostawia swój dom, swoje sąsiedztwo, swój kraj w lepszym stanie niż je zastał. Dodał, że w USA jest dużo do zrobienia. Są bezdomni, są dzieci, które nie mają miłości, normalności, które nie mają niczego, są ludzie żyjący na welfare, narkomani, ludzie zdegradowani żyjący w slumsach.

Trzeba pokonać przestępstwo rodujące się na ulicach. Trzeba pomóc młodym matkom, tak aby nie musiały przerywać ciąży. Jednakże droga do zwycięstwa w tych kluczowych dziedzinach życia społecznego nie może prowadzić wyłącznie przez przeznaczenie coraz większych sum na programy pomocy społecznej. Prezydent zaapelował także o zgodę pomiędzy Partią Republikańską a Partią Demokratyczną, o zgodę w Kongresie. Bush jest 41 prezydentem Stanów Zjednoczonych. Jako 44 wiceprezydent USA został zaprzysiężony Dan Quayle.

Bush twierdzi, że Związek Sowiecki to dużo więcej niż Gorbaczow. Prezydent Bush w wywiadzie dla tygodnika "Time" podkreślił, że nie da się oczarować tzw. osobowości Gorbaczowa. Zdaniem prezydenta byłby to ciężki błąd, gdyby polityka USA wobec ZSSR była oparta o ocenę osobowości przywódcy Związku Sowieckiego. Właściwym podejściem jest szeroka ocena celów i natury Związku Sowieckiego przekraczających to, kto jest przywódcą ZSSR.

• Prezydent Reagan w Kalifornii. Prezydent Ronald Reagan był obecny podczas zaprzysiężenia prezydenta Busha. Wkrótce potem odleciał on wraz z żoną Nancy do swego nowego domu w Kalifornii

• Nie dajmy się wystrychnąć na dudka Gorbaczowowi. Brent Scowcroft, doradca prezydenta Busha d/s bezpieczeństwa narodowego powiedział 22 stycznia w wywiadzie dla ABC, że byłoby największą nierozumą dać się wystrychnąć na dudka fortelom używanym przez Gorbaczowa w celu wywołania dobrego wrażenia o ZSSR. Zdaniem Scowcrofta "zimna wojna nadal nie jest zakończona" i wszelkie pokojowe inicjatywy i umizgi Gorbaczowa należy przyjmować z dużym sceptycyzmem. Według Scowcrofta, co pewien czas ogłaszane przez Gorbaczowa plany pokojowe i plany redukcji różnych rodzajów broni i liczebności sowieckich sił zbrojnych są głównie wynikiem niezmiernie poważnych wewnętrznych problemów ekonomicznych i politycznych ZSSR, a także w pewnej części, są motywowane przez ideę poróżnienia Europy Zachodniej z USA. Scowcroft zgodził się z tym, że "na końcu tunelu widać światło, ale zaakcentował, że to czy światło to okaże się słońcem czy pędzącą lokomotywą zależy od zachowania się USA i wolnego świata. Gorbaczow, według jednego z pierwszoplanowych doradców Busha, potrzebuje okresu spokoju aby rozwiązać nabrzmiałe problemy u siebie w domu, a zrozumiał, że aby go otrzymać, lepiej zgłaszać propozycje pokojowe niż iść na zatargi z Zachodem.

• Żołnierze kubańscy opuszczają Angolę. Pierwsza grupa żołnierzy kubańskich wycofywanych z Angoli została uroczystie pożegnana w ubiegłym tygodniu w Luandzie, w 13 lat po przybyciu pierwszych jednostek kubańskich do Angoli. 450 żołnierzy kubańskich po uroczystej paradzie wojskowej odleciało na Kubę jako pierwsza część 3-tysięcznego kontyngentu, który ma opuścić Angolę do 1 kwietnia br. w wyniku układu zawartego pomiędzy Angolą, Kubą i RPA w grudniu ub.r. Przebieg operacji nadzorowany jest

przez zespół weryfikacyjny ONZ. Angola zwróciła się do ONZ o pokrycie kosztów wycofania wojsk kubańskich w wysokości 800 mln dol. Operacja wycofania ponad 55-tysięcznej armii kubańskiej z Angoli ma potrwać 27 miesięcy.

• Francja domaga się od Syrii wydania hitlerowskiego zbrodniarza wojennego. Francja wystąpiła do Syrii o wydanie Aloisa Brunnera, który uchodzi za najważniejszego z pozostałych przy życiu zbrodniarzy hitlerowskich. Syria stwierdziła, że nie wie nic o Brunnerze, który według władz francuskich żyje w Damaszku pod nazwiskiem Georg Fisher. Brunner został skazany zaocznie w 1954 roku przez sąd francuski na karę śmierci. Był on jednym z najbliższych współpracowników Adolfa Eichmanna i ponosi odpowiedzialność za wystanie do obozów koncentracyjnych ponad 100 tysięcy francuskich Żydów, Cyganów i komunistów. Zdaniem niektórych źródeł, Brunner zreorganizował w Syrii tajną służbę bezpieczeństwa. Pogłoskom tym stanowczo zaprzeczył syryjski minister spraw zagranicznych F.al-Shara.

• "Trojki" były szczytem bezprawia. Uchwała KC KPZS głosi, że szczytem bezprawia w latach trzydziestych, czterdziestych i na początku lat pięćdziesiątych były "trojki" (lokalny szef partii oraz NKWD i prokurator), podobnie jak i ich posiedzenia specjalne, na których zapadały nielegalne wyroki śmierci. KC KPZS proponuje obecnie zrehabilitowanie wszystkich ofiar represji owych ostatecznych "trojek".

• Liczba biskupów katolickich na świecie wzrosła w ostatnich 10 latach (od 1978 do końca 1987) o 363 z 3708 do 4071. W tym samym czasie średnia wieków biskupów podniosła się o dwa i pół roku z 61,6 do 64,1. Kontynentami, które posiadają największą liczbę biskupów są: Ameryka - 1566 i Europa 1338. Liczba biskupów w Afryce wynosi 485, w Azji 575 i w Oceanii 107. Najniższą średnią wieku biskupów jest w Afryce: 58

lat, a najwyższą w Europie - 67. Przeciętna wieku nowo mianowanych biskupów pozostaje stała - w 1978: 47 i w 1987: 47,7.

• Węgry zapowiedziały wycofanie części wojsk sowieckich. Węgry oświadczyły, że część wojsk sowieckich opuści wkrótce kraj. Nie podano jednak żadnych liczb, ani dat. Generał F.Karpati, minister obrony narodowej, powiedział jednak, że przygotowania do wycofania części 62-tysięcznych sił sowieckich z Węgier praktycznie są ukończone.

• Waszyngton ma najwyższy wskaźnik morderstw. W roku 1988 Waszyngton zdobył w USA pierwsze miejsce w liczbie popełnionych morderstw w stosunku do liczby mieszkańców. W roku ubiegłym zamordowano w Waszyngtonie 373 osoby, co daje wskaźnik 59,42 na 100 tys. mieszkańców. Waszyngton zdetronizował w tej niechlubnej statystyce Detroit (pierwsze w 86 i 87) - 58 morderstw na 100 tysięcy mieszkańców. Na trzecim miejscu jest Dallas - 36,57, a dalej następują kolejno: Jacksonville na Florydzie, Baltimore, Memphis w stanie Tennessee, Houston, Nowy Jork, Filadelfia i Boston.

• Judit Csehak, węgierski minister zdrowia i opieki społecznej, oświadczyła, że nowe przepisy prawne, regulujące przerywanie ciąży przewidują, iż "lekarze wierzący będą mogli w przyszłości odmówić przeprowadzenia przerywania ciąży. Jesteśmy jak najbardziej zgodni z ludźmi wierzącymi - podkreśliła minister - jeśli idzie o ochronę życia". Csehak dodała także, że osobiście jako lekarka jest przeciwna przerywaniu ciąży.

• Izraelski generał przewiduje, że USA zbombardują libijską fabrykę broni chemicznej. Generał A.Levran, były zastępca szefa izraelskiego wywiadu wojskowego powiedział w Jerozolimie, że przedewszystkiem prezydent Bush nie będzie miał wyboru i zdecyduje się na zbombardowanie libijskiej fabryki broni chemicznej w

Rabta. Levran przewiduje atak jeszcze przed wszczęciem produkcji w Rabta i podkreśla, że będzie to konsekwentny krok wobec państwa wielokrotnie oskarżonego o popieranie terroryzmu.

• Stany Zjednoczone przyjmą więcej uchodźców z ZSSR. USA przyjmą w roku bieżącym o 39% uchodźców z ZSSR więcej niż w roku ubiegłym. Liczba tych uchodźców wyniesie około 25 tysięcy. Wzrost ten nastąpi na skutek obniżenia kwoty przyznanej uchodźcom z krajów leżących w południowo-wschodniej Azji. Pomimo zwiększenia liczby miejsc dla uchodźców z ZSSR nadal liczba osób starających się o wjazd do USA z ZSSR będzie znacznie wyższa od kwoty przyjęć. Większość wyjeżdżających to Żydzi i Ormianie. Po raz pierwszy w historii Stany Zjednoczone zabrały część miejsc uchodźców z innego regionu, by móc przyjąć więcej obywateli sowieckich. USA przyjmą 6,5 tys. uchodźców sowieckich zamiast uciekinierów z krajów Azji Południowo-Wschodniej. Państwa te ogółem posiadały 53 tys. miejsc. Departament Stanu ocenia, iż przeciętny koszt przyjęcia jednego uchodźcy kosztuje władze około 7 tys. dol.

• Policja czechosłowacka posłużyła się siłą, aby powstrzymać w dniu 21 stycznia marsz-pielgrzymkę działaczy praw człowieka do rodzinnej wioski Jana Palacha.

• Funkcje premiera objął w Jugosławii A.Markovic, działacz partyjny z Chorwacji, który, zdaniem obserwatorów sceny politycznej w Jugosławii, był głównym motorem udanej reformy gospodarczej w Chorwacji. Markovic zastąpił na stanowisku premiera B.Ikulica, który 30 grudnia na skutek walk frakcyjnych podał się wraz z całym rządem do dymisji.

• Nieudane zbiory zbóż w ZSSR. Ubiegłoroczne zbiory zbóż w ZSSR były nieudane. Zebrano jedynie 195 mln ton, o 40 mln ton mniej niż zaplanowano.

• Węgierski parlament przyjął ustawę zezwalającą na oficjalną działalność niezależnym partiom i na publiczne demonstracje. Minister sprawiedliwości K.Kulcsar uznał to za jeden z głównych kroków w kierunku reformy węgierskiego systemu politycznego. Nowe prawo (jeśli wejdzie w życie) zapewni obywatelom możliwość zakładania organizacji o charakterze niezależnym. Przed wejściem ustawy w życie parlament musi zatwierdzić jeszcze inne przepisy. Według Kulcsara zostaną one poddane pod głosowanie przed 1 sierpnia br. Ustawa mówi o legalizacji organizacji pod warunkiem, że posiada ona przynajmniej 10 członków, przywódców wybranych w wyborach i program działania. Część dotycząca publicznych demonstracji zobowiązuje organizatorów do zgłoszenia planów takich wystąpień w miejscowym posterunku milicji z kilkudniowym wyprzedzeniem. Muszą oni także złożyć oświadczenie, że nie będą podżegać uczestników manifestacji do nielegalnych akcji. Ugrupowania opozycyjne na Węgrzech przyjęły decyzję parlamentu z ostrożnym optymizmem.

• Sacharow krytykuje Gorbaczowa za łamanie praw człowieka. Czołowy dysydent sowiecki A.Sacharow powiedział "US News and World Report", że ostatnia fala aresztowań w Armenii jest tożsama ze wznowieniem represji w ZSSR i zaapelował o zawieszenie konferencji praw człowieka mającej się odbyć w Moskwie w 1991 roku. Sacharow wyraził się także krytycznie o Gorbaczowie, który działając odważnie na scenie międzynarodowej wyraźnie działa po staremu w sprawach wewnętrznych. Zdaniem Sacharowa, niedawne aresztowanie 12 dysydentów w Armenii odbyło się za osobistą zgodą Gorbaczowa, który czuł się bardzo dotknięty z powodu chłodnego przyjęcia jakiego doznał w Armenii, gdy przybył tam po trzęsieniu ziemi.

ECHO-TYGODNIK POLSKI - wydają: Grażyna i Zbigniew FARMUS
Adres pocztowy: 51A Thistle Down Blvd., REXDALE, Ont. M9V 4A6, TEL. 747 - 6034 FAX : 748 8046

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus; Dyrektor działu reklamy: Inż. Zdzisław Wójcik 891-1342; Redaktorzy działów: Świat, Kanada, Polska - Zbigniew Farmus; Czytane między wierszami & Lektury nieobojętne: Karolina Jankowska, Korespondencje z dalekiego Kraju: Bolesław Ślesiński; Poradnia Zaufanie: dr Zofia Bończa; Pokochać kapitalizm: dr Krzysztof Ostaszewski; Horoskop, Kalendarium, korekta: Ewa Rewkowska, Apteka Natury: dr Zofia Górnicka; Współpracują: prof. dr Ewa Brantley, Leszek Szaruga, Wacław Liebert, dr Tadeusz Pruss, Wojciech Wojnarowicz, Bogusław Rzepecki, Andrzej Stawicki, Lech Jamka, Janusz Pietrus, Adam Tomaszewski, S.Cech, Iwona Majewska, Adela Dymka, M.M. Czyżycki, Nina Geysztor-Zawirska
Classified Ads: \$5 (up to 25 words), Job Ads FREE, Special: minimum 3 months' advertising (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$130.00, 2 x 3 inches: \$260.00, photo extra \$5.00.

SUBSCRIPTION/PRENUMERATA: PÓŁROCZNA \$25.00, ROCZNA \$50.00, dla nowo przybyłych wg kolejności zgłoszeń (12 numerów) bezpłatna.

KTO POJEDZIE NA POGRZEB HIROHITO?

Japonia zwróciła się z oficjalną prośbą do Kanady o udzielenie najpóźniej do dnia 24 stycznia informacji, kto będzie reprezentował Kanadę na pogrzebie cesarza Hirohito 24 lutego. Japonia oczekuje odpowiedzi od Kanady od 6 stycznia, dnia w którym Hirohito zmarł, podkreślając, że odpowiednie informacje są potrzebne w celu zaplanowania uroczystości pogrzebowych ze względu na protokół dyplomatyczny oraz ze względu na wymogi antyterrorystycznych zabezpieczeń. Biuro premiera Mulronego poinformowało Japonię, że odpowiedź może być spóźniona, gdyż premier przebywa poza granicami kraju oraz że nie mianował jeszcze nowego rządu. Zdaniem źródeł dobrze poinformowanych, Mulroney zastanawia się po prostu czy ma udać się osobiście na pogrzeb, czy też wysłać przedstawiciela. 11 stycznia przewodniczący National Council of Veterans' Associations of Canada Clifford Chadderton wystosował list do Mulronego, żądając aby Kanada nie wysłała na pogrzeb Hirohito żadnej oficjalnej delegacji, gdyż - zdaniem kanadyjskich weteranów - Hirohito jest przestępcą wojennym. Chadderton podkreślił, że światowi przywódcy, którzy udadzą się na pogrzeb Hirohito zniekształcą okrutną prawdę o II wojnie światowej w umysłach dzieci i młodzieży.

DWIE NOWE NOMINACJE DO SĄDU NAJWYŻSZEGO

23 stycznia premier Brian Mulroney mianował dwóch nowych sędziów Sądu Najwyższego w Ontariu. Zostali nimi 63-letni sędzia Peter Cory z Sądu Apelacyjnego w Ontariu oraz 60-letni sędzia Charles Gonthier z Sądu Apelacyjnego w Quebecu. Tak więc Sąd Najwyższy będzie od 1 lutego pracował w pełnym 9-osobowym składzie. W listopadzie ub.r. zrezygnowali sędziowie Gerald Le Dain oraz Jean Beetz. Kanadyjski Związek Prawników domagał się od Mulronego szybkiego mianowania

nowych sędziów z powodu poważnych zaległości w pracy Sądu Najwyższego. W ubiegłym tygodniu sam Sąd Najwyższy zasygnalizował swą niecierpliwość z powodu zwłoki nominacyjnej, odkładając na późniejszy termin rozpatrywanie odwołania w sprawie czy obowiązkowe przeniesienie na emeryturę stoi w sprzeczności z konstytucją. Prezes Sądu Najwyższego Brian Dickson wyraził zadowolenie z powodu nowych nominacji podkreślając, że zarówno Cory jak i Gonthier cieszą się olbrzymim szacunkiem w kręgach prawniczych oraz posługują się biegle obydwoma oficjalnymi językami. Inni przedstawiciele środowisk prawniczych wyrazili się również z uznaniem o ostatnich nominacjach Mulronego do Sądu Najwyższego, zwracając uwagę, że premier mianował najlepszych kandydatów. Mulroney mianował jak do tej pory 5 na 9 sędziów Sądu Najwyższego. Po raz pierwszy od 1949 roku, kiedy liczba sędziów Sądu Najwyższego została zwiększona z 7 na 9, większość sędziów została mianowana przez konserwatywnego premiera. Zdaniem środowisk prawniczych w dwóch ostatnich nominacjach Mulroney nie kierował się kryterium konserwatywnym, czy liberalnym, czy Cory i Gonthier będą interpretować konstytucję w duchu konserwatywnym, czy liberalnym, pokaze dopiero przyszłość. Żaden z nich nie posiada w tym względzie jednoznacznej opinii. Gonthier wprost powiedział po otrzymaniu nominacji, że zadaniem sędziego jest wysłuchać uważnie wszystkie strony i ocenić wszystkie aspekty sprawy, a następnie podjąć odpowiednią decyzję. Dopiero ta decyzja może otrzymać taką, a nie inną etykietę.

Według oceny kanadyjskich prawników, liberalny punkt widzenia w Sądzie Najwyższym reprezentuje prezes B. Dickson oraz sędziowie Bertha Wilson i Antonio Lamer. Za konserwatyistów uchodzą sędziowie Wiliam McIntyre i Gerald La Forest (oraz uchodzili sędziowie G. Le Dain oraz J. Beetz, którzy zrezygnowali w listopadzie ub.r.). W stosunku do mianowanych

niedawno sędziów Claire L'Heureux-Dube i Johna Sopinki oraz w stosunku do dwóch ostatnich nominacji za wcześniej jeszcze z przypisaniem ich do konserwatywnej bądź liberalnej orientacji.

DLACZEGO MULRONEY MILCZY?

Premier Brian Mulroney nie zabrał publicznie głosu od ponad miesiąca. Najpierw przez trzy tygodnie odpoczywał na Florydzie, a po powrocie do Ottawy był i jest zajęty tworzeniem nowego rządu. Tymczasem, anglojęzyczni Kanadyjczycy podkreślają, że powinien zabrać głos przynajmniej raz i wypowiedzieć się w sprawie dyskryminacji języka angielskiego w Quebecu. Zdaniem wielu anglojęzycznych środowisk, Mulroney jednak nabrał wody w usta, gdyż ma na uwadze to, iż konserwatyści odnieśli w ostatnich wyborach druzgocące zwycięstwo nad liberałami w Quebecu. Ich zdaniem, milczenie premiera nie jest w porządku, gdyż jako premier Kanady Mulroney ma obowiązek reprezentowania całej Kanady. Tymczasem Mulroney nie zajmując stanowiska w sprawie kontrowersji językowych w Quebecu niejako - według anglojęzycznej Kanady - automatycznie opowiedział się po stronie języka francuskiego w Quebecu oraz zapoznał całkowicie interesy anglojęzycznej mniejszości w tej prowincji.

ŻADANIE ZAWIESZENIA PROFESORA RUSHTONA

Lokalna grupa w London "Urban Alliance on Race Relations" zażądała od władz University of Western Ontario zawieszenia w czynnościach akademickich profesora Phillippa Rushtona, który uważa, że rasa biała i rasa orientalna wykazują wyższość intelektualną nad rasą czarnych. Rzecznik grupy Lorna Martin stwierdziła, że zawieszenie powinno obowiązywać do czasu, kiedy odpowiednie władze akademickie dokonają całkowitego przeglądu i oceny teorii i doświadczeń Rushtona w kontekście rasowym. Rushton, który nie ma zajęć ze studentami prowadzi badania nad rasami od dwóch lat. W lecie ubiegłego roku otrzymał on renomowane stypendium badawcze Guggenheima.

W ubiegłym tygodniu profesor Rushton wzbudził sensację i kontrowersję na konferencji naukowej w San Francisco, gdzie powiedział, że jego badania dowodzą, że rasa orientalna oraz rasa biała są bardziej zaawansowane w rozwoju inteligencji niż rasa czarna. Biorąc pod uwagę kilka wskaźników takich jak inteligencja, zrównoważenie emocjonalne, stabilność rodzinna oraz kontrola zachowań seksualnych na pierwszym miejscu znajduje się rasa orientalna, na drugim biała, a na trzecim czarna. Martin podkreśliła, że Rushton szerzy poglądy rasistowskie, które zostały zdyskredytowane 40 lat temu, gdy Sir Cyril Burt w Anglii został pozbawiony szlachectwa za głoszenie podobnych poglądów. Powiedziała ona, że badania Rushtona mają bardzo negatywny charakter i dodała, że motywowane one są celami rasistowskimi. Zwróciła

uwagę, że Rushton zaprosił do London na uniwersytet w maju 1985 r. psychologa amerykańskiego Arthura Jensa głośzącego wyższość genetyczną białych nad czarnymi. Dziekan Wydziału Psychologii na Uniwersytecie Zachodniego Ontario profesor Greg Moran powiedział, że teorie profesora Rushtona z pewnością znajdą wielu cenionych w świecie naukowym krytyków. Zaakcentował jednak problem wolności badawczych i akademickich i zwrócił uwagę, że w imię tych wolności profesor Rushton ma prawo do przeprowadzania swych badań.

NIEZALEŻNA AGENCJA OBYWATELSKA D/S POLICJI?

7-osobowa delegacja Kanadyjskiego Stowarzyszenia na rzecz Wolności Obywatelskich (Canadian Civil Liberties Association) na czele z przewodniczącym Alanem Borovoyem spotkała się z prokuratorem prowincjonalnym Ontario Ianem Scottem, domagając się powołania w Ontariu obywatelskiej, niezależnej od policji i prokuratury agencji d/s badania łamania prawa przez policjantów. Jednakże Scott powiedział, że ma poważne opory wobec powołania agencji, która nie byłaby odpowiedzialna przed parlamentem. Zdaniem Scotta powołanie takiej agencji nie byłoby właściwą odpowiedzią na rosnące napięcie pomiędzy policją a tzw. widocznymi mniejszościami. Kanadyjskie Stowarzyszenie na rzecz Wolności Obywatelskich podkreśliło, że chciałoby aby niezależna agencja działała na szczeblu każdej municypalnej jednostki w Ontariu i przeprowadzała obowiązkowe śledztwo w każdej sprawie, w której zachodziłoby podejrzenie o złamanie prawa przez policjanta.

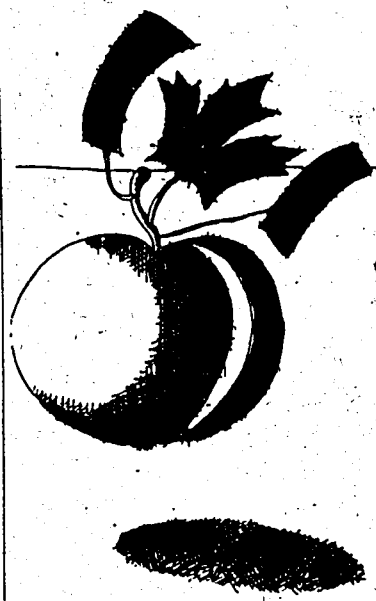
JEDEN ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW POCZTOWYCH

W ubiegłym tygodniu nastąpiło połączenie związku zawodowego pracowników poczty ze związkiem zawodowym listonoszy. Przewodniczącym nowego związku zawodowego pracowników pocztowych, zrzeszającego 45 tysięcy członków, został niedawny przewodniczący związku zawodowego pracowników poczty Jean-Claude Parrot. Otrzymał on 20 281 głosów, gdy przewodniczący dotychczasowego związku listonoszy Bob McGarry 19 380 głosów. Powiedział on, że wróci do pracy jako listonosz bądź poszuka pracy, gdzie indziej.

ŁĄCZENIE SIĘ FIRM

W ubiegłym tygodniu mieliśmy w Kanadzie trzy połączenia się dużych firm. W przemyśle browarskim nastąpiło połączenie się kanadyjskiej firmy Molson z australijską firmą Carling O'Keefe, w przemyśle transportowym linie lotnicze Wardair sprzedały swoje akcje Canadian Airlines International, a w przemyśle naftowym kanadyjska największa kompania naftowa Imperial Oil kupiła czwartą co do wielkości kompanię naftową Texaco Canada Ltd. Wszystkie trzy połączenia wymagają jeszcze zatwierdzenia przez rząd

KANADA

federalny. NDP oraz stowarzyszenia reprezentujące konsumentów stwierdziły, że koncentracja i monopolizacja kapitału zmniejszają konkurencję, a więc są szkodliwe dla konsumentów, którzy na ogół muszą płacić po pewnym czasie więcej za towary i usługi.

NDP wezwało nawet do natychmiastowego zwołania parlamentu w celu przedyskutowania istniejącego prawa konkurencji i zapobieżenia w przyszłości tak szkodliwym dla konsumenta połączeniom jak ubiegłotygodniowe połączenia w przemyśle browarskim, transportowym i naftowym. Jeśli Imperial Oil kupi za 4,9 mld dol. Texaco, wówczas w Kanadzie będą tylko trzy główne kompanie naftowe. Zakupienie Wardair za 250 mln dol. pozostawi na polu walki o klienta tylko dwie główne linie lotnicze Air Canada i Canadian Airlines International.

WYSTAPIENIE O AZYL POLITYCZNY PRZED 1 STYCZNIA = ZGODA NA PRACĘ

W poprzednim numerze poinformowaliśmy, że ministerstwo imigracji podjęło decyzję o wydaniu zezwolenia na pracę każdej osobie, która przed 1 stycznia złożyła podanie o azyl polityczny w Kanadzie. Pod koniec ubiegłego roku na rozpatrzenie podań o azyl polityczny oczekiwało w Kanadzie około 85 tysięcy osób. Około 55 tysięcy nie miało zgody na pracę. Byli oni utrzymywani z zasiłków i zapomóg rządu federalnego oraz rządów prowincjonalnych. Decyzję ministerstwa imigracji Kanadyjczycy przyjęli z zadowoleniem, gdyż zdejmie ona ciężar z podatnika w stosunku do ludzi, którzy mogą i chcą pracować. Ministerstwo imigracji podało, że osoby starające się o azyl polityczny otrzymają odpowiednie zawiadomienia o prawie do pracy drogą listowną. Redakcja otrzymała informację telefoniczną od dwóch Polaków, że otrzymali oni zgodę na pracę w odpowiednim do miejsca zamieszkania urzędzie zatrudnienia po przedstawieniu dokumentu stwierdzającego, że złożyli podanie o azyl polityczny przed 1 stycznia. Jednocześnie podkreślamy, że inne osoby starające się o pobyt stały w Kanadzie (np. i w większości sponsorowane przez instytucje bądź osoby prywatne) nie otrzymały zezwolenia na pracę.

City of Toronto
Department of Buildings and Inspections

Inspekcja budynków mieszkalnych

Informacja dla właścicieli nieruchomości i ich lokatorów

W styczniu 1989 roku, Departament Inspekcji Budynków mieszkalnych rozpocznie rutynowy przegląd pod kątem ich bezpieczeństwa zgodnie z niedawno wprowadzonymi przepisami Housing Standards By-Law (No. 73-78). Zmiany przepisów obejmują:

- obowiązek założenia w mieszkaniach powyżej 3 piętra urządzenia blokującego szerokie otwarcie okien
- obowiązek zainstalowania domofonów w budynku liczącym więcej niż 10 mieszkań
- właściwe oświetlenie, pomalowanie i oznakowanie garaży podziemnych
- zabezpieczenie wszystkich otworów znajdujących się wokół budynku

Po bliższe informacje i kopie przepisów proszę dzwonić 392-7960 (Użytkownicy systemu TDD/TYY proszę dzwonić 392-7354)

Michael L. Nixon, P. Eng.
Commissioner and Chief Building Official

BUILDING A BETTER TORONTO

KRONIKA

• 6 STYCZNIA, w wypełnionej po brzegi wiernymi katedrze wawelskiej Metropolita Krakowski przewodniczył uroczystej Mszy świętej koncelebrowanej, w 10 rocznicę swoich święceń biskupich, które otrzymał 6 stycznia 1979 r. w bazylice św. Piotra z rąk Ojca Świętego Jana Pawła II. Mszę św. koncelebrowali kanonicy Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz księża diekani Archidiecezji Krakowskiej. Przed Mszą św. ks. infułat Jan Kościółek, archiprezbiter Kościoła Mariackiego, złożył Ks. Kardynałowi życzenia w imieniu duchowieństwa Archidiecezji, a w imieniu świeckich katolików przemówił red. Stefan Wilkanowicz. Po Ewangelii ks. Kardynał wygłosił homilię. Powiedział m.in.: *"W tej Ewangelii o Mędrcach, ostatnia wiadomość tak brzmi: 'udali się do ojczyzny'. - Tak - wrócili do swojej krainy, do siebie wrócili, nie zostali z Jezusem... Ale też nie poszli samotnie: poszła z nimi Światłość Mądrości i Miłość Słowa, które stało się Ciałem, poszła w nich, kierując odtąd ich drogami, aby one wszystkie były na służbie spotkanego i przyjętego Chrystusa: 'otrzymawszy we śnie nakaz... inną drogą udali się do ojczyzny'..."* Ten nasz polski świat musi być budowany na zasadach zrywających z niedobrą spuścizną ostatnich dziesięcioleci. Kiedy po czasie słów przyjdzie - chyba już nadchodzi - czas na ich urzeczywistnienie, wówczas nie może braknąć na żadnym placu wierzących katolików świeckich! To wy, świeccy uczniowie Chrystusa, kobiety i mężczyźni, przeniesiecie w konkretne dziedziny życia w rodzinie, społeczeństwie, i polityce zasady wiary i moralności, tak jak je za Ewangelią wyklada i objaśnia Kościół. Potraficie to robić - musicie to zrobić! Nikt, nikto nie jest w stanie w tym was zastąpić". • ANDRZEJ Szczypiorski mówi na łamach tygodnika "Wprost": *"Giedroyc dla kultury polskiej zrobił nieporównywalnie więcej za granicą niż Ministerstwo Kultury i Sztuki przez ostatnie 40 lat"*. • IPNS - BIELSKO-BIAŁA. Dnia 19 stycznia Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej wydał wyrok w sprawie nielegalnego zatrzymania działaczy opozycji przez Służbę Bezpieczeństwa. Zygmunt Łenik (KPN) wraz z pięcioma działaczami Ruchu Chłopskiego, zostali zatrzymani i przeurzymani ponad 5 godzin, w dniu 28 lutego ubiegłego roku w miejscowości Juszczyń, podczas spotkania mającego na celu reaktywowanie Partii Chłopskiej. Po wyjściu na wolność, działacze zaskarżyli SB do sądu o łamanie prawa. Po rozpatrzeniu sprawy i przesłuchaniu świadków, Sąd Rejonowy wydał wyrok, na mocy którego SB musi wypłacić działaczom opozycji 50 tys. złotych tytułem odszkodowania oraz przeprosić ich w formie pisemnej. • WEDŁUG nowych przepisów paszportowych, paszporty są wydawane obecnie jako dokumenty ważne na wszystkie kraje świata. Można je także przechowywać w domu. Za paszporty się płaci. Złożenie podania o paszport kosztuje 1000 zł. Kosztuje także wydanie paszportu, wznowienie jego ważności, wpis do paszportu zbiorowego. Oto wyciąg z nowych przepisów: - za wydanie paszportu ważnego przez 2 lata, uprawniającego do wielokrotnych wyjazdów na pobyt czasowy i z prawem przechowywania go w domu - pobierana będzie opłata w kwocie 20 tys. zł.; - za paszport na czas dłuższy - 20 tys. zł oraz 10 tys. zł za każdy dalszy rok jego ważności; opłaty za paszport mają podlegać waloryzacji w zależności od wzrostów kosztów utrzymania. Tak więc warto zastanowić się na jak długi okres opłata się wykupić go; - opłata za wydanie paszportu ważnego na dwa lata, ale uprawniającego tylko do jednorazowego wyjazdu wyniesie 10 tys. zł. Paszport taki trzeba będzie zwrócić po powrocie do kraju;

RAKOWSKI W RFN

Premier PRL Mieczysław Rakowski zakończył 24 stycznia 4-dniową nieoficjalną wizytę w RFN. W ostatnim dniu wizyty spotkał się on w Bonn z ministrem gospodarki Helmutem Holzmannem oraz z grupą przemysłowców. Jak poinformował rzecznik boński Holzmann powiedział premierowi Rakowskiemu, że rząd RFN jest gotów pomóc Polsce w ramach Klubu Paryskiego. Klub ten jak na razie sprzeciwia się obniżeniu procentów kredytowych płaconych przez PRL. Decyzja o obniżeniu procentów musi być jednomyślna.

W czasie spotkania z zachodnioniemieckimi przemysłowcami Rakowski wyraził opinię, że problemy, które w ubiegłych latach stanowiły obciążenie w stosunkach między RFN a PRL można będzie, jak się wydaje, w najbliższym czasie rozwiązać, co

powinno wpłynąć na zwiększenie obrotów handlowych oraz współpracy gospodarczej między obydwojema krajami.

Rakowski powiedział dziennikarzom, że podczas swego pobytu w RFN starał się on wysłuchać gotowości rządu zachodnioniemieckiego do przełożenia spłaty zadłużenia i ustalenia niskiej stopy oprocentowania oraz uzyskania nowych rządowych gwarancji kredytowych.

Rakowski został zaproszony do RFN przez byłego kanclerza Willy Brandta na jego 75 urodziny.

Rakowski spotkał się w Bonn także z prezydentem Richardem von Weizsackerem. Oświadczenie wydane po rozmowach stwierdza, że wizyta premiera PRL w Bonn

jest ważnym krokiem w rozwoju wzajemnych stosunków pomiędzy RFN i PRL. Stwierdza ono także, że ewentualna wizyta prezydenta Weizsackera w Polsce nastąpi po wizycie kanclerza H.Kohla w PRL.

CYRANKIEWICZ NIE ŻYJE

21 stycznia w wieku 77 lat zmarł w Warszawie Józef Cyrankiewicz, wieloletni komunistyczny kat narodu polskiego. Józef Cyrankiewicz w latach 1947-70 był premierem PRL (1952-54 wicepremierem), w latach 1970-72 pełnił funkcję przewodniczącego Rady Państwa. Od 1973 roku pełnił urząd przewodniczącego Ogólnopolskiego Komitetu Obronców Pokoju. Od 1983 sprawował stanowisko wiceprzewodniczącego kontrolowanej przez ZSSR Światowej Rady Pokoju.

NASZ KOMENTARZ

CO STOI W MIEJSCU, TO SIĘ COFA

Radio Canada CBC International zagadnęło mnie ostatnio na okoliczność X Plenum KC. Wobec pewnego entuzjazmu z tytułu szans na legalizację Związku, moja wypowiedź mogła zabrzmieć jak wyraz zrzedliwego pesymizmu. Pomyślałam jednak, że ktoś w Polsce może tego radia słucha i że warto podzielić się naszym wyhodowanym na emigracji sceptycyzmem. Widać nie bardzo on w smak obecnej ekipie, skoro dostąpiłam zaszczytu pojawienia się w noworocznej "Trybunie Ludu" w charakterze kanadyjskiego okazu, który nie dostrzega zmian zachodzących w kraju. Taką przynajmniej opisał mnie dyspozycyjny dziennikarz (obecnie do dyspozycji przedstawienia pt. "Głosnost") Zygmunt Broniarek.

Okazało się, że tym razem słuchano mnie także w Kanadzie i pewien starszy pan, z którym rozmowa jest dla mnie zawsze twórczym wysiłkiem, zagroził mi towarzyskimi sankcjami, jeśli nie opublikuję w mojej gazecie tego, co tam powiedziałam. Ponieważ nie potrafię powtórzyć dosłownie, co mówiłam, postaram się wyłuszczyć główną myśl wraz z nowszymi wątkami.

Dobrze się stało, że na Plenum miast stworzyć realną platformę porozumienia, wymyślono jak rzucić Solidarność na kolana. W rezultacie obrażono nie tylko honor działaczy związkowych, ale zmroźono ambicje tych doradców, którym idea porozumienia przestroniła myśl o jego cenie. Myślę, że czują się rozczarowani i muszą zacząć od nowa swoje zabiegi.

Okazało się bowiem, nie po raz pierwszy, że w partii, wbrew temu w co chcą niektórzy wierzyć, nie ma już sił prących do demokratyzacji, a tym samym do samounicestwienia. Ci wszyscy, którzy widzieli szansę zmiany systemu wewnątrz partii, albo zaniechali swych wallenrodczych mrzonek, albo rzucili legitymacje i poszli gdzieś sobie (do opozycyjnej lewicy, ruchów duszpasterskich, na emigrację). Jak mówi Fedorowicz - obecna ekipa u steru to "soldaten und redaktoren", czyli zgredy kierowane przez cynicznych dziennikarzy. Że zgredy nie zauważyły szansy wyłaniającej się z wyciągniętej przez grupę Wałęsy ręki, to zrozumiałe, ale że dziennikarze nie widzą w tym dla siebie szansy na jeszcze parę lat - to trochę dziwne.

Władza nie dostrzega swojej szansy w obecnym modelu opozycji, natomiast wierzy, jak się zdaje, że swoją taktyką osłabi lub zniszczy więź przywódcy Związku z ludźmi. Z Wałęsy - bohatera zrobią pośmiewisko dla radykalnej młodzieży. A czas dokona reszty.

Dlatego też bardzo wiele zależy jaką w odpowiedzi drogę wybierze Solidarność.

Znad Ontario widać trzy. W kraju może wyłoni się więcej.

Pierwsza możliwość, jak się wydaje, już została zarysowana w postaci 119-osobowego Komitetu Obywatelskiego przy Wałęsie. Władze wydają się patrzeć na to przez palce, bo są wobec tego tworu nieco bezradne. Nie ma ostatnio zwyczaju pałowania profesorów i artystów. Tygodnik Powszechny wydrukował bez przeszkód listę nazwisk członków Komitetu. Skoro więc panowie ci i panie przechadzają się ze swoimi odezwaniami przed nosem liberała i generała pora na nadanie temu spacerowi wektora.

Byłoby nim uznanie za stan faktyczny istnienia tej grupy jako legalnej, pozaparlamentarnej opozycji. Świadomie mniejszościowej, świadomie ograniczającej swe ambicje polityczne, nie dążącej do wybrania, a raczej służącej krytyczną ekspertyzą. Byłaby to grupa gadająca-pisząca, ale na statusie oficjalnych krytyków rządu. Wskazywałiby błędy, formułowali koncepcje alternatywne. Ludzie ci mogliby pozostać z mianowania cienia Związku i Komitet Wałęsowski rzeczywiście nieźle do tej wizji pasuje. Pytanie wiedzy, po co Związek w zakładach pracy. Przydałby się wtedy do pomocy w zbieraniu danych, pieniędzy, poparcia oraz dystrybucji kolejnych pomysłów i krytyk. No, a co z walką strajkową, demonstracjami? W tej wersji zapominamy o tym, zresztą łatwo to wyczytać z wypowiedzi Wałęsy, że gotów jest o tych metodach zapomnieć. Jest udział w reformie, jak chce pan Rakowski? - Jest. Jest opozycja? Jest. Jest spokój i praca? Jest. Ale do tego trzeba jeszcze dobrej woli i wyobraźni władz, a z tym gorzej.

Druga droga, to przekształcenie Związku w partię robotniczą. Skoro z legalizacją Związku są kłopoty i ograniczenia. Miodowicz i jego ludzie rozsiedli się na dobre i wchłonęli mniej nieprzejeźdźnych, spróbujmy inny wektor ostro i na lewo.

Solidarność głosi wówczas, że jest reprezentantem "mas pracujących" i dąży do usunięcia stalinowskiej, czytaj przestarzałej, PZPR od władzy. Przez lata całe z podobnymi pomysłami nosił się Bratkowski, aby stworzyć wiarygodną dla Kremla ekipę, gwarantującą trwałość sojuszu. Nie widać, by ekipa Wałęsy miała w tym kierunku predyspozycje ani też programowego nastawienia na obalenie rządów PZPR.

Solidarność jako nowa partia robotnicza mogłaby pogodzić się nawet z nieosiągalnością tego celu i pogodzić się z rolą parlamentarnej opozycji z wyboru. Problem leży w szansach ogłoszenia wyborów oraz w tym, czy byłby one całkowicie

wolne, czy też ograniczone w liczbie miejsc dla opozycji. Ponadto Solidarność jako partia polityczna stracić może oparcie w związkach zawodowych, choć niekoniecznie. Związki zachodnie popierają wszak ugrupowania polityczne, nie tylko związkowe.

Trzecia droga jest kontynuacją tego, co działo się w Związku od stanu wojennego. Solidarność pozostaje opozycją nielegalną, robotniczą, nekającą bieżące decyzje władz blokadami, strajkami wobec podwyżek, cięć budżetowych. Związkowi takiemu grozi, że radykalizujące się odmłodzone szeregi nie będą w stanie kooperować z ugodowo nastawioną przywódczą ekipą, że dojdzie do prowokacji, wybuchów, nastąpi kolejny stan wojenny. Obawiam się poważnie, że jest to bez wzmocnienia opozycyjnych partii politycznych droga dla Związku i kraju samobójcza. Jedyna nadzieja, że partie te przejmą legendę Związku i będą ją z szacunkiem kontynuować unikając tarć personalnych i programowych ze związkowcami. Oznaczałoby to pogodzenie się z zamknięciem etapu walki związkowej na latach 80. Tezę tę lansuje Romuald Szeremietiew. Może się ona okazać słuszną, jeśli Związek demonstrować będzie swą bezsilność wobec posunięć władz jako wynik nieskoordynowanych, spontanicznych, tłumionych w zarodku wybuchów.

W obecnych warunkach może już nie powtórzyć się fenomen Sierpnia. Będą małe sierpie, małe, duże represje, drobne przetargi. To nie jest wizja porywająca. I trzeba z niej znaleźć wyjście. Bo oczywiście nie jest tak, że Solidarność żyje póki my żyjemy. Co stoi w miejscu to się cofa.

...

Szansa legalizacji Związku, która co jakiś czas pojawia się na polskich politycznych horyzoncie wcale nie uwalnia działaczy od wyboru koncepcji przyszłej Solidarności.

GRAŻYNA FARMUS

MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ
29 stycznia, niedziela,
godz. 5 po poł.

w kościele św. Teresy, 10th Street,
róg Lakeshore Blvd. West.

Po Mszy, jak zwykle,
interesujące spotkanie. Tym razem
spodziewamy się przyjazdu
działacza Solidarności z Pomorza
Mariana Jurczyka.

PRZELICZENIA

W Wigilię Bożego Narodzenia już byłem w domu, po kilkutygodniowym pobycie w Kanadzie. Zdążyłem się jeszcze wykapać i już wraz z rodziną usiadłem do stołu wigilijnego. Pominę tu opis stołu i atmosfery przy nim panującej. Zajmę się tematem, który w naszym domu został po raz pierwszy poruszony i to właśnie za sprawą prezentów przywiezionych przeze mnie pod choinkę. Temat ten poruszyło młodsze pokolenie. Po przejrzeniu prezentów i wyrażeniu radości rozpoczęły się rozmowy "przelicznikowe". Pierwszy przelicznik to był kurs dolara, oczywiście na tzw. "czarnym rynku" (3050 zł za dolar kanadyjski). Z przeliczeń tych

jednak niewiele wynikało.

Jako rodzina nauczycielska postanowiliśmy przeliczyć ile też czasu pracy należy poświęcić na zakup wybranych artykułów. Pod uwagę wzięliśmy maksymalną pensję nauczycielską, tj. nauczyciela z wyższym wykształceniem pedagogicznym i ze stażem pracy 30 lat i więcej, która to pensja kształtuje się na poziomie 42.500 zł. Godzina pracy wynosi więc 556 zł (18 centów kanadyjskich). Biorąc to wszystko pod uwagę, sporządziłem poniższą tabelkę, którą przesyłam Rodakom do porównania ze swoimi zarobkami i wydatkami.

Lp.	Wyrób lub usługa	Jednost. miary	Cena w zł.	Ile można kupić za równowart. 1 godz. pracy	Jak długo trzeba pracować w godz. min. sek.
1	2	3	4	5	6
1	Chleb zwykły	1 kg	74	7,51	0 07 59
2	Bułka zwykła	1 szt.	6	93	0 03 36
3	Mleko 3,3% tł.	1 l	39	14,2	0 03 36
4	Mleko od rolnika	1 l	192	2,9	0 20 42
5	Masło	1 kg	780	0,71	1 24 10
6	Jaja	1 szt.	45	12,3	0 04 51
7	Cukier	1 kg	210	2,65	0 22 40
8	Wołowina z kością	1 kg	400	1,39	0 43 10
9	Schab	1 kg	890	0,62	1 36 03
10	Śledzie solone	1 kg	957	0,58	1 43 10
11	Kiełbasa parówkowa	1 kg	254	2,19	0 27 25
12	Ser żółty import.	1 kg	1400	0,4	2 31 05
13	Ziemniaki	1 kg	60	9,3	0 06 29
14	Jabłka	1 kg	280	1,98	0 30 13
15	Pomarańcze	1 kg	1400	0,4	2 31 05
16	Wódka żytnia	1 l	4240	0,14	7 37 12
17	Wino Cabernet	1 l	1029	0,54	1 51 03
18	Kawa (na rynku)	1 kg	16000	0,034	28 46 12
19	Czekolada	1 kg	4600	0,12	8 07 48
20	Rodzynki	1 kg	1700	0,32	3 03 29
21	Papier toaletowy	1 rolka	42	13,2	0 04 32
22	Szampon krajowy	1 l	1100	0,5	1 58 12
23	Rozmowa telefon.	1 miejsc.	9	61,8	0 00 58
24	Telegram do Kanady	1 słowo	193	2,8	0 20 50
25	Podzielowanie butów (bez materiału)	1 para	850	0,65	1 31 48
26	Szydełko (bez materiału)	1 sztuka	5400	0,1	9 42 36
27	Zapalniczka jednorazowa imp.	1 szt.	800	0,7	1 26 20
28	Ekspres II kl. Warszawa-Zakopane	1 bilet	1944	0,28	3 29 47
29	Czynsz za mieszkanie miesięcznie	1 m ²	śr. 130	4,28	0 14 02
30	Najtańsze umeblowanie 2-pokojowego mieszkania	1 komplet	910000	0,0006	1636 41 24
31	Telewizor biało-czarny	1 szt.	śr. 77000	0,007	138 28 48
32	Telewizor kolorowy	1 szt.	śr. 620000	0,0009	1115 06 36
33	Fiat 126p	1 szt.	1 800 000	0,0000003	3237 24 36
34	Lampa na biurko	1 szt.	8000	0,07	144 23 24
35	Telefax	1 szt.	6500000	0,00009	11690 38 49
36	Rower	1 szt.	30000	0,19	53 57 36
37	Dolar USA	1	3500	0,16	6 17 38
38	Sznurowadła	1 para	36	15,44	0 03 52
39	Kasza gryczana	1 kg	800	0,69	1 26 20
40	Bateria 9 V	1 szt.	80	7	0 08 38

Robiąc powyższe obliczenia brałem pod uwagę pensję zasadniczą, co nie jest zgodne z poborami wypłacanymi. Mało kto dzisiaj żyje tylko z "gołej" pensji. Prawie wszyscy nauczyciele dorabiają sobie goździnami ponad wymiarowymi, często pracując na dwóch etatach i tylko dzięki temu są w stanie "związać koniec z końcem".

Spróbujmy teraz ustalić dzienne wydatki na jedzenie trzyosobowej rodziny. Przykładowo: śniadanie - masło (5 g), jajko, 2 bułki, szklanka mleka - 109 zł. II śniadanie - masło (5 g), bułka, żółty ser - 50 zł., obiad bez zupy - ziemniaki, kotlet schabowy (100

g), sałatka z pomidorów - 181 zł., podwieczorek - jabłko - 28 zł., kolacja - chleb, tłuszcz, herbata, parówka - 74 zł. Daje to nam 442 złote na osobę. Jeżeli pomnożymy to przez 3 osoby otrzymamy sumę 1326 złotych. W miesiącu daje to nam kwotę 39780 złotych. Pozostaje nam z pensji kwota 2720 złotych, co pozwala na ugotowanie zupy za 90 zł na każdy dzień.

Pensja drugiej pracującej osoby idzie na pokrycie wszelkich świadczeń i spłat pożyczek oraz na "opędzenie" koniecznych potrzeb. Jak więc widać, jest to za mało, aby żyć, a za dużo aby umrzeć.

Muszę tu nadmienić, że brałem pod uwagę rodzinę trzyosobową, w której dwie osoby pracują. Rodzinę, która jest już jakoś urządzona tzn. nie musi już kupować mebli ani sponać mieszkania. Nie wiem jak sobie radzą młodzi ludzie, którzy dopiero założyli rodzinę i mają przed sobą perspektywę urzędowania swojego kąta w życiu. Skąd wziąć pieniądze na mieszkanie, meble, ubranie, itp. Jak żyć i wychowywać dzieci. Jestem pełen uznania dla tych młodych ludzi, którzy decydują się na takie życie w tym kraju, w którym panujący system zmusza ich do pracy ponad ludzkie możliwości. Nie dziwię się też tym, którzy chcąc żyć po ludzku szukają tych możliwości poza granicami Polski.

Warunki rozwoju ekonomicznego znajdują tam na pewno lepsze, ale czy one się w życiu tylko liczą?

Atmosfera jaka jest w tej chwili w kraju pozwala żywić nadzieję na poprawę sytuacji materialnej. Obecna sytuacja stwarza możliwości zarobkowe dla ludzi odważnych i przedsiębiorczych. Gorzej przedstawia się sytuacja pracowników instytucji państwowych, do których należą także nauczyciele.

Na razie rząd PRL zapowiada 20% podwyżki cen w roku 1989.

FELIKS JONASIK

RZĄD PRL przewiduje, że tegoroczna inflacja nie przekroczy 20 proc., a wraz z reperkusjami zeszłorocznych podwyżek cen - 50-55 proc. Pozostaje tylko nadzieja, że ta prognoza okaże się trafniejsza od tej sprzed roku, kiedy to rząd zapowiadał inflację w granicach 40 proc., a w rzeczywistości sięgnęła ona 70-80 proc.

PO WIZYCIE KOŁAKOWSKIEGO W POLSCE

Dwadzieścia lat po wyjeździe z Polski odwiedził kraj światowej sławy filozof Leszek Kołakowski. Władze starały się być grzeczne, ale tajniacy śledzili, co robi filozof. Był on także wezwany na posterunek MO, gdzie pytanego, co robił na posiedzeniu Komitetu Obywatelskiego w Warszawie. Niedawno, po powrocie na Zachód, Kołakowski powiedział RWE, że jego wrażenia z pobytu w Polsce są takie, że Solidarność, jej doradcy, ludzie stanowiący trzon opozycji w sferach intelektualnych, robotnicy, i chyba zdecydowana większość Polaków, wszyscy są "jednomysłni co do tego, że wyprowadzenie Polski z kryzysu jest niemożliwe bez istotnych zmian politycznych, chociaż z drugiej strony nikt nie ma, jak się wydaje, idei co do tego, w jaki sposób jest możliwe przejście od obecnego systemu gospodarczego do gospodarki rynkowej, czy zbliżonej do rynkowej". Kołakowski powiedział, że wszystko to, co się dzieje ostatnio w bloku sowieckim w Europie jest bardzo niepewne, gdyż władza nadal chce zachować maksimum kontroli, a jednocześnie chce zreformować system, aby był bardziej efektywny, co się wyklucza. "Przy wszystkich negocjacjach, jeżeli do nich w ogóle dojdzie, co pewne bynajmniej nie jest, władza będzie się starała oszukiwać, czy też stworzyć taką sytuację, w której opozycja miałaby brać jakąś odpowiedzialność za nieudolność rządzącego aparatu i za funkcjonowanie systemu, nie mając faktycznie nic do powiedzenia. Oczywiście, opozycja wie o tym dobrze, że takie są prawdopodobnie intencje". Kołakowski przyznał, że nie umie powiedzieć o tym, jakie są perspektywy. Sytuacja, jego zdaniem, jest otwarta, gdyż w kryzysie legitymizacji władzy w bloku sowieckim bierze udział tyle sił społecznych, że przyszłe wyniki są nieobliczalne. "Ludziom, którzy walczą o Polskę - powiedział uczony - nie pozostanie nic innego jak nadal pchać w tym kierunku, żeby ten system jak gdyby od środka wydrzącał".

KRONIKA

- przy wyjazdach związanych ze zdarzeniami losowymi (np. choroba bliskiej osoby) - paszporty jednokrotne wydaje się bezpłatnie;

- nowe przepisy przewidują możliwość wydawania paszportów uprawniających do wyjazdów na pobyt stały. Opłata za ten rodzaj paszportu wynosi 130 tys. złotych.

Odtąd rodacy sami będą decydować o rodzaju posiadanego paszportu wskazując wybrany termin ważności. Przepisy przewidują możliwość 50-procentowej ulgi w opłatach m.in. dla emerytów, rencistów i inwalidów, dzieci do lat 16, dla uczącej się młodzieży i studentów. Maksymalny termin ważności paszportu - 10 lat. Znaczka paszportowego naklejać już nie będziemy.

• 10 STYCZNIA Prymas Polski kardynał Józef Glemp przyjął na prywatnej audyencji przedstawiciela Grupy Roboczej w Solidarności Jerzego Kropiwnickiego. Kropiwnicki zaprezentował Prymasowi w imieniu Grupy Roboczej perspektywę działania związku w Polsce, pogląd na program Solidarności i jego realizację przez Wałęsę oraz stosunek Grupy do samego Wałęsy. Podkreślił m.in. konieczność przestrzegania przez związek własnego statutu oraz demokracji. • 13 STYCZNIA odbył się w Będzinie w kopalni węgla kamiennego Grodziec wiec, na którym górnicy zażądali legalizacji Solidarności. • W II dekadzie stycznia odbyły się krótkie strajki w Pabianickich Zakładach Tkanin Technicznych, w Zakładach Odzieżowych Morfeo w Ozorkowie, w Zakładach Poligraficznych Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych w Łodzi. Strajkujące załogi, obok żądań płacowych, zgłosiły również żądanie legalizacji Solidarności. • W KRAKOWIE odbyła się zorganizowana przez Konfederację Polski Niepodległej oraz ugrupowanie WiP demonstracja antykomunistyczna. Około 100 osób przeszło spod budynku Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego pod budynek KW PZPR. W czasie marszu demonstranci wznosili okrzyk: "Jaruzelski musis odejść" oraz nieśli transparenty m.in.: "Ekipa stanu wojennego na śmietnik historii" i "Żądamy ustąpienia ekipy Jaruzelskiego". Demonstranci domagali się uwolnienia z więzienia członka WiP Krzysztofa Galińskiego oraz innych więźniów politycznych. Demonstracja była obserwowana przez milicję, która nie interweniowała. • PRZEWODNICZĄCY Prezydium Komisji Uczelnianej Niezależnego Zrzeszenia Studentów Uniwersytetu Łódzkiego Andrzej Jasnowski powiedział, że nie zraża się tym, że władze odmówiły legalizacji zrzeszenia i nadal wraz z kolegami będzie starał się o legalizację. Jasnowski zapowiedział ostre akcje protestacyjne oraz kontynuowanie jawnej działalności.

• EKSPORT dolarowy PRL w zeszłym roku wyniósł 8,1-8,3 mld dol., a import 6,9-7,1 mld dol. Szacuje się, że zaspokojenie podstawowych potrzeb importowych wymagałoby eksportu na poziomie 15 mld dol.

• NA ZAPROSZENIE warszawskiego oddziału Klubu Inteligencji Katolickiej przebywała w Polsce kolejna grupa działaczy moskiewskiego Klubu Demokratycznej Pieriestrojki. • NAJNIŻSZE wynagrodzenie miesięczne pracowników zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy w pełnym wymiarze godzin wynosi od dnia 1 stycznia br. 17 800 zł. • MINISTER obrony generał Florian Siwicki stwierdził, że w ostatnich dwu latach liczebność armii PRL zmniejszyła się o 15 tys. żołnierzy. Dalsze zamierzenia to m.in. mniejsza ilość jednostek (ale o wysokiej sprawności bojowej), powiększenie liczby jednostek utrzymywanych w stanie "skadowanym" (zmniejszone stany osobowe), redukcja niektórych centralnych instytucji i szkół wojskowych. Pozwoli to zmniejszyć o 4 proc. budżet wojskowy PRL.

KARTKI Z BERLINA

LESZEK SZARUGA

Spór między Grupą Roboczą "Solidarność" reprezentowaną między innymi przez Andrzeja Gwiazdę a obecnym kierownictwem Związku jest jednym z tych sporów, które powierzchownie mogą wydawać się walką o wpływy, w istocie zaś dotyczy przyszłości polskiej demokracji. Spór między fundamentalistami a realistami - bo tak właśnie wypada go określić - nie oznacza wcale, że to po stronie tych pierwszych skupili się jacyś "ekstremiści", jak ich chce określać i określa prasa oficjalna. Jeśli o ekstremizm żądać w Polsce chodzi, to jeszcze przed kilku laty zgłaszanie obecnych postulatów społecznych mogło się wydawać przekroczeniem wszelkich realistycznych i w tym ustroju dopuszczalnych barier.

Dziś żądanie wolnych wyborów, czy likwidacji cenzury są zjawiskiem na porządku dziennym - nie tylko zresztą w Polsce, także na Węgrzech, również w Czechosłowacji i w republikach bałtyckich (właściwie: w krajach bałtyckich, gdyż ich włączenie do Sowietów w efekcie II wojny światowej nie jest uznane np. przez USA, a także przez sporą część niezależnej opinii publicznej na świecie). Naprawdę nie chodzi tu już o jakieś "reformy" ustroju komunistycznego, lecz o jego likwidację: to trzeba jasno i wyraźnie powiedzieć i tak właśnie coraz więcej grup niezależnych się wypowiada.

Rzecz w tym, by spór, który obecnie toczony jest w Polsce nie przybrał ekstremalnych form - to znaczy, że chodzi o uniknięcie rozwiązań siłowych. Grupa Wałęsy stawia w tym sporze na dojście do porozumienia - w wyniku rozmów - z władzami: podobna droga praktykowana jest już od paru miesięcy, choć nie w sposób widowiskowy, na Węgrzech, gdzie na przykład przedstawiciele opozycji coraz częściej występują w środkach masowego przekazu. W Polsce chodzi jednak o to, by "Solidarność" potrafiła uszanować stworzone przez samą siebie mechanizmy demokracji i jawności poczynań. Gwiazda i jego koledzy dążą do tego, by kierownictwo Związku nie stawiało ogółu swych członków przed faktami dokonany, by nie prowadziło polityki, którą można by określić jako politykę gabinetową. Stąd nacisk, jaki kładzie on na

to, by "Solidarność" reprezentowali ludzie pochodzący z wyboru, a nie tylko z nominacji przewodniczącego. Faktem jest przy tym, że stan wojenny i lata po nim następujące wytworzyły sytuację, w której do grup reprezentacyjnych dokooptowani zostali ludzie nie posiadający mandatu nadanego im przez Zjazd Związku, jego władzę najwyższą. Działania Wałęsy określone więc bywają jako "dyktatorskie". Z drugiej jednak strony jest faktem, że wielu działaczy pochodzących z wyboru w tamtych latach bądź się nie sprawdziło, bądź zdecydowało na emigrację - trudno więc w chwili obecnej odtworzyć najwyższe władze w tym kształcie, jaki uzyskały w roku 1981. Nie ulega też wątpliwości, że wielu nowych działaczy to ludzie sprawdzeni w bardzo trudnych warunkach, posiadający - jeśli to można tak określić - mandat "wojenny". Ich pomijanie i wykluczanie z działania na podstawie formalnego legalizmu byłoby politycznym nonsensem. Jednakże eliminowanie takich ludzi jak Gwiazda - a jego spór z Wałęsą datuje się co najmniej od czasów "kryzysu bydgoskiego" - jest w oczach wielu obserwatorów popisem braku demokracji wewnątrzwiązkowej.

Czy istnieje jakieś zadowalające wszystkich rozwiązanie tego problemu? Sądzę, że tak, choć jest to bez wątpienia bardzo trudne, zwłaszcza w obecnych warunkach. Trudne, ale możliwe do przeprowadzenia. Jak wiadomo, w poszczególnych regionach odbywają się wybory nowych władz. Nie we wszystkich jednak, a należałoby je właśnie we wszystkich przeprowadzić. Tylko w ten sposób można bowiem wyłonić nowe kierownictwo mające autentyczny mandat społeczny. W chwili dzisiejszej należy się jednak powstrzymać przed próbą podjęcia ponownych wyborów przewodniczącego - w moim przynajmniej przekonaniu Wałęsa spełnia wszystkie warunki, by teraz właśnie prowadzić rozmowy z władzami. Nie może być jednak niekontrolowany, nie może też mieć wokół siebie jedynie ludzi mu powolnych, często zaniżających pułap społecznych żądań. Dość przypomnieć, że niecały rok temu jeden z głównych doradców Związku, Bronisław

Geremek, stwierdził, że żądanie wolnych wyborów jest postulatem nierealistycznym. Nie jest. Jednakże nie powinien to być postulat, z którym występuje akurat związek zawodowy - to rzecz organizacji i grup o charakterze ściśle politycznym. W tym świetle wydaje się rozsądne sformułowanie jednej z uchwał neozwiązków mówiącej o tym, że w znacznej mierze spór o pluralizm ruchu związkowego jest zastępczym sporem dotyczącym pluralizmu politycznego. Nie wynika z tego co prawda, że w Polsce powinien działać tylko jeden związek zawodowy, ale to już problem osobny.

Obecny kryzys w "Solidarności" ma swe korzenie głębiej. To efekt sytuacji, jaką wytworzyła ewolucja polskiej opozycji pozaparlamentarnej. Część z jej grup potrafiła zreorganizować się w partię i organizacje polityczne - czy to wcześniej KPN, czy później PPS. Część jednak działaczy, zamiast przejść na płaszczyznę działań ściśle politycznych, co wiąże się z koniecznością jasnego sformułowania programu i wyodrębnienia grupy, działała nadal "pod parasolem" Związku. Pisałem już swego czasu, że w polskiej opozycji przeważa typ działacza społecznego, a nie politycznego. W tym sensie rację ma Marcin Król, który wielokrotnie podkreślał, że Polsce potrzebna jest dobra szkoła działania politycznego. Uczyć się musimy niestety już nawet nie w marszu, lecz w biegu. Nie są to okoliczności sprzyjające nauce, stąd pogłębiające się konflikty, a jednocześnie nieumiejętność działań koalicyjnych (dość wskazać, że wśród gości zaproszonych przez Wałęsę do udziału w sformułowaniu Komitetu Obywatelskiego zabrakło nie tylko przedstawicieli Grupy Roboczej reprezentowanej przez Gwiazdę, lecz także działaczy takich organizacji, jak KPN). Być może zmierzający ku wymuszeniu na władzach rozmów "okrągłego stołu" działacze z góry przewidują, że skład koalicyjny owym władzom by nie odpowiadał i w związku z tym z góry chcą wykluczyć oskarżenia o tolerowanie w swych szeregach "ekstremistów". Jest to jednak, co

wypada podkreślić, polityka krótkowzroczna i jedynie kumulująca do niebezpiecznych granic późniejsze konflikty. Odgadywanie życzeń władzy, która, jak to wskazują wszystkie znaki, stara się za wszelką cenę, jeśli nie wykluczyć, to przynajmniej odwlec rozmowy, jest czymś w rodzaju kompromisu przed czasem, samocenzurą, ułudą realizmu.

Ruch "Solidarność" zyskał w roku 1980 nazwę samoopraniczającą się rewolucji. Byłoby rozsądne przekształcenie go w ewolucję bez ograniczeń.

...

Na łamach nieocenionego "Tygodnika Powszechnego" Adam Michnik pisze o różnicach między przeobrażeniami politycznymi w Polsce i w Sowietach. Jest to bodaj pierwszy raz podjęta próba zrozumienia i wyłożenia tych odmienności. Warto zatem myśli Adama upowszechniać: "Mam nieodmienne wrażenie, że polska opinia publiczna nie rozumie zmian zachodzących w ZSSR - ich zasięgu, dynamiki i charakteru. (...) Jednocześnie - czytając rosyjskie gazety i rozmawiając z rosyjskimi przyjaciółmi - widzę, jak wiele rozumieją w Rosji z tego, co się dokonało w naszym kraju. (...) Mówiąc najprościej: syntezy procesów społecznych w Polsce szukać należy w długim ciągu zdarzeń, od zmarnowanych szans Polskiego Października poprzez kolejne konflikty społeczne i zmiany ekip aż po sierpień 1980 roku, kiedy ukształtował się potężny ruch społeczny na rzecz demokratyzacji, który określił się jako Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność". Połączył on w sobie idee związku zawodowego i ruchu społecznego. Natomiast impulsem dla zmian w ZSSR były polityczne decyzje i wola reform nowego kierownictwa partyjno-państwowego. I chociaż - coraz częściej podkreślają to rosyjscy publicyści - istotną rolę odegrał też w formułowaniu programu zmian ruch dysydencki, to jednak nie uformował się tam na masową skalę niezależny partner społeczny. (...) ZSSR jest państwem wielonarodowym, co powoduje, że pięriestrojka rosyjska różni się np. od litewskiej czy estońskiej. Polakom, bogatszym w wiedzę o porażce wszystkich odgórnym reform w ich kraju, nie jest łatwo zrozumieć naturę i strukturę rosyjskiej nadziei. Sądzę wszako, że od zrozumienia tego zależeć może kształt polskiej przyszłości. Wieloletni antyrosyjski kompleks i pokusa tkwienia w umysłowym polonocentryzmie nie pomagają zrozumieć współczesnej Rosji. Wszelako przez to niezrozumienie przegapić możemy najlepszą koniunkturę i przegrać możemy największą szansę tego pokolenia".

WAŁĘSA I KKW ZDECYDOWALI SIĘ PRZYSTĄPIĆ DO NEGOCJACJI Z RZĄDEM

ostrzegł jednak przed euforią, gdyż dopiero przyszłość pokaże, czy podjęty przez władze krok w kierunku pluralizmu jest szczery.

W czwartek, 19 stycznia Wałęsa wypowiadał się sceptycznie o możliwości przystąpienia do rozmów z rządem. Jednakże po zapoznaniu się w piątek 20 stycznia z pełnym tekstem rezolucji podjętej na X Plenum KC PZPR powiedział, że jest gotów do przystąpienia do rozmów, ale musi się najpierw skonsultować z KKW. Wcześniej generał Jaruzelski powiedział, że problem legalizacji Solidarności może być przedmiotem dyskusji podczas rozmów okrągłego stołu. Nie wykluczył osobistego spotkania z Wałęsą w myśl zasady, że polityk nigdy nie mówi nigdy. Jednocześnie wyraził opinię, że wprowadzenie przez nie-

go stanu wojennego było słuszne i m.in. uratowało od zguby samą Solidarność.

W poniedziałek, 23 stycznia środki masowego przekazu PRL opublikowały odpowiedź KKW na ofertę rozmów ze strony KC PZPR.

Polacy zobaczyli po raz pierwszy od stanu wojennego słowa NSZZ Solidarność w oficjalnej prasie.

Rząd Stanów Zjednoczonych powitał z zadowoleniem rozwój sytuacji w Polsce mogący prowadzić do rozmów pomiędzy rządem PRL a Solidarnością. Rzecznik Białego Domu M. Fitzwater oświadczył 24 stycznia, że jeśli rozmowy te będą w dobrej wierze prowadzone mogą wprowadzić Polskę na drogę poprawy. Rzecznik stwierdził, że olbrzymie znaczenie dla stosunków

polsko-amerykańskich będzie miał postęp w nawiązywaniu narodowego porozumienia w Polsce. Fitzwater powiedział, że prezydent George Bush jest ogromnie zainteresowany sytuacją w Polsce i że uważnie śledzi rozwój wypadków. W roku 1987 Bush jako ówczesny wiceprezydent USA odwiedził Polskę, gdzie rozmawiał z przywódcami Solidarności oraz władzą.

Amerykański Departament Stanu określił gotowość władz PRL do zezwolenia na pluralizm związkowy jako potencjalny historyczny krok naprzód. Oświadczone przy tym, że Waszyngton wita z zadowoleniem konstruktywną reakcję Solidarności poprzez przyjęcie tej oferty. Obecna sytuacja w Polsce - zdaniem Departamentu Stanu - stwarza wielkie nadzieje na osiągnięcie porozumienia.

Dodać do tego wypada, że zarówno polskie, jak wszelkie inne - węgierskie czy czechosłowackie - próby reform "odgórnym" odbywały się zawsze w cieniu sowieckich czołgów. I w tym też cieniu się pograżały - mniej lub bardziej dramatycznie. Zapewne i Gorbaczowowi mogą zagrozić sowieckie tanki, tego wykluczyć się nie da, ale w jego wypadku oznacza to jednak coś zupełnie innego.

I jeszcze jedna uwaga: czas przestać mówić o ruchu na rzecz "demokratyzacji". Mamy do czynienia z ruchem na rzecz demokracji. To dwa zupełnie odmienne pojęcia. "Demokratyzacja" to twór komunistycznej nowomowy.

Lechowia
zaprasza na zabawę

Valentine's Dance

Zabawa
"Serduszkowa"

Saturday
February 4
featuring "Atlantis"

8:00 p.m. to 1:00 a.m.

Tickets available from members of Lechowia
\$9.00 advance \$10.00 at the door Food and Prizes

Lakeshore Hall
2282 Lakeshore Boulevard W.

program radiowy ECHO OJCZYZNY

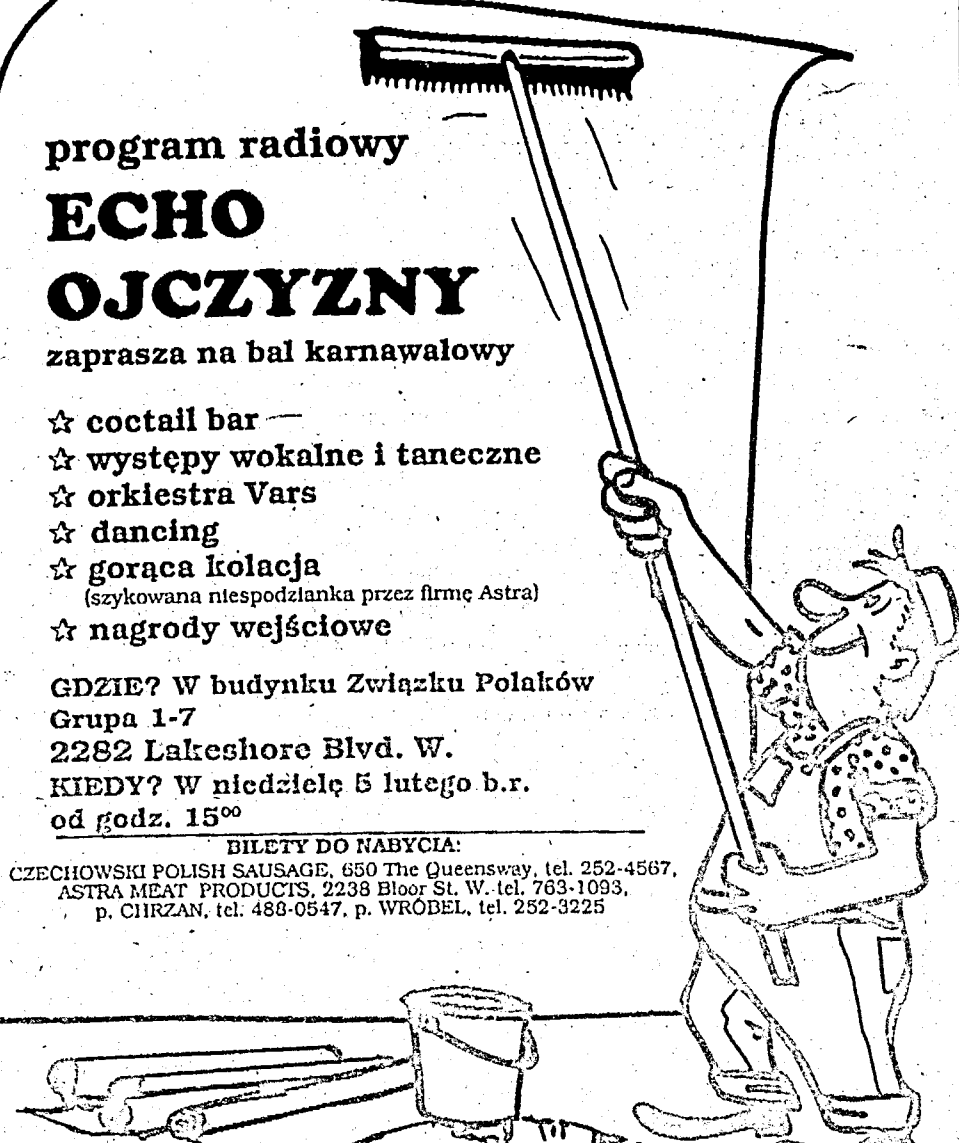
zaprasza na bal karnawałowy

- ☆ cocktail bar
- ☆ występy wokalne i taneczne
- ☆ orkiestra Vars
- ☆ dancing
- ☆ gorąca kolacja
(szykowana niespodzianka przez firmę Astra)
- ☆ nagrody wejściowe

GDZIE? W budynku Związku Polaków
Grupa 1-7
2282 Lakeshore Blvd. W.

KIEDY? W niedzielę 5 lutego b.r.
od godz. 15⁰⁰

BILETY DO NABYCIA:
CZECHOWSKI POLISH SAUSAGE, 650 The Queensway, tel. 252-4567,
ASTRA MEAT PRODUCTS, 2238 Bloor St. W. tel. 763-1093,
p. CHIRZAN, tel. 488-0547, p. WRÓBEL, tel. 252-3225

NASZ WARSZAWSKI KORESPONDENT PRZEPROWADZIŁ DLA ECHA
MINI-WYWIADY ZE ZNANYMI I MNIEJ ZNANYMI POSTACIAMI
MIASTA. TAK POWSTAŁA NASZA PIERWSZA ANKIETA KRAJOWA
POD HASŁEM

"ECHO PYTA"

OTO ODPOWIEDZI, KTÓRYCH
UDZIELILI RESPONDENCI NA
NASTĘPUJĄCE TRZY PYTANIA:

1. Najważniejsze wydarzenie
w moim życiu osobistym.
2. W kraju.
3. W świecie.

EDMUND OSMANČZYK
Pisarz - publicysta

1. Bez odpowiedzi.
2. Powstanie Komitetu Obywatelskiego
pod przewodnictwem Lecha Wałęsy.
3. Integracja ekonomiczna Kanady i Sta-
nów Zjednoczonych. Stwarzanie nowo-
czesnych, wielkich regionów świata ekono-
micznie ustabilizowanego. Mam nadzie-
ję, że taki jest cel tej integracji i takiej sta-
bilizacji życia. Stwarza to również ważne
kierunki oddziaływania. W ogóle jestem
optimistą i wierzę, że ten rok będzie - musi
być - lepszy. Pogodniejszy.

MIECZYSLAW KALENIK
Aktor

1. Byłem względnie zdrowy.
2. Powołanie Komitetu Obywatelskiego
pod przewodnictwem Lecha Wałęsy oraz
telewizyjna dyskusja pomiędzy Lechem
Wałęsą i Alfredem Miodowiczem.
3. Pierwsze sygnały osiągnięcia pokoju
na Bliskim Wschodzie i wyjścia wojsk ra-
dzieckich z Afganistanu.

BARBARA WACHOWICZ
Pisarka

1. Wyjście ze śmiertelnej choroby mojej
ukochanej babci Anny - lat 99 i pół oraz
podróż szlakiem Mickiewicza, Orzeszko-
wej i Kościuszki na Białoruś, a także spot-
kania z tamtejszymi Polakami.
2. Występ Lecha Wałęsy w TV.
3. Powstanie Stowarzyszenia Polaków
na Grodzieńszczyźnie oraz uzyskanie przez
jego twórców 3 godzin nauczania tygod-
niowo języka polskiego w szkołach pod-
stawowych. Także oddanie prawowitym
właścicielom kościołów: Katedry Wileńs-
kiej i kościoła w Bielińskach, obok któ-
rego pochowana jest Maryla Wereszcza-
kówna - ukochana Adama Mickiewicza.

JÓZEF NAPIÓRKOWSKI
Artysta-plastyk-scenograf

1. Wejście w 18 rok małżeństwa z moją
tak bardzo skomplikowaną partnerką.
2. Telewizyjne spotkanie Wałęsa-Mio-
dowicz.
3. Wizyta Ronalda Reagana w Mosk-
wie.

MARIA MARSZAŁEK
Dziennikarz - krytyk filmowy

1. Założenie spółki, której jestem pre-
zesem i która obok działalności gospodar-
czej planuje wydawanie niezależnej od ni-
kogo gazety.
2. Oczywiście Lech Wałęsa w TV.
3. Wizyta Andrieja Sacharowa w USA.

RAFAŁ MARSZAŁEK
Kierownik Katedry Filmu
Polskiej Akademii Nauk

1. Mój syn Michał poszedł do szkoły.
2. Pół godziny, które telewizja polska
poświęciła dla zwykłego obywatela PRL -
mieszkańca Gdańska, o którym z ogromnym
lekceważeniem wyrażał się rzecznik prasowy
rządu Jerzy Urban.
3. Tragedia w Armenii.

STEFAN BRATKOWSKI
Publicysta - prezes SDP

1. Miniony rok zaznaczył się w moim
życiu osobistym smutnymi zdarzeniami.
Odeszli na zawsze moi przyjaciele, wspa-
niali, mądrzy i dzielni ludzie: Jan Górski, Jan
Strzelecki i Anna Bratkowska.
Z pogodniejszych wydarzeń to: skończyłem
książkę o Ernestie Malinowskim - budow-
niczym transandyjskiej kolei w Peru.
2. Zmiana atmosfery po strajkach ma-
jowo-sierpniowych i telewizyjnej debacie
Wałęsa-Miodowicz. Uformował się i wy-
stał Polski Ruch Niezależny.
3. Przebudzenie republik przybłąt-
kich na tle tego wszystkiego, co się dzieje w
Rosji.

KRYSTYNA STAŃCZAKOWA
Docent na Katolickim
Uniwersytecie Lubelskim

1. Ważniejsze dla mnie niż moje włas-
ne sprawy są problemy innych i tych naj-
bliższych (bogata poznawczo podróż mojej
córką młodszą i pierwsze doświadczenia za-
wodowe starszej) i tych, wśród których żyję
i ściśle wiąże się z tym.
2. Najważniejsze wydarzenie w Polsce:
wiosna studencka, odrodzenie NZS-u.
3. Walka narodów od lat ujarzmionych
o wolność i niezawisłość, kraje bałtyckie i
ich niezwykle ofiarna, solidarna walka oraz
wielkie już teraz zdobycze np. msza święta w
Katedrze Wileńskiej!

JUSTYNA STAŃCZAK
Mgr polonistyki

1. Moje magisterium.
2. Majowe strajki, do których po raz
pierwszy chyba od stanu wojennego włą-
czyli się studenci.
3. Trzęsienie ziemi w Armenii.

TADEUSZ ZYWERT
Inżynier elektryk

1. Bezprawne pozbawienie mnie udziału
w wycieczce organizowanej przez biuro
PTTK w Toruniu.
2. Spotkanie telewizyjne Wałęsa - Mio-
dowicz.
3. Pierestrojka i poprawa stosunków po-
między ZSSR i USA.

KALINA JĘDRUSIK-
DYGATOWA
Aktorka

1. Moja podróż po Ziemi Świętej.
2. Po wieloletniej nieobecności powró-
cił do życia publicznego marszałek Józef
Piłsudski.
3. Ostatni, ale jakże znaczący rok ka-
dencji prezydenta Ronalda Reagana.

Z DALEKIEGO KRAJU

FILMOWCY O PIERIESTROJCE

W Warszawie odbyło się jesienią niezwykle seminarium. Trwało 3 dni. Zgromadziło w obszernej sali Stowarzyszenia ZAIKS grono wprawdzie niewielkie, ale za to w pełni zorientowane w temacie: "Film a destalinizacja społeczeństwa".* Seminarium zorganizowało Stowarzyszenie Filmowców Polskich w rewanżu za podobne, które radzieccy filmowcy zorganizowali w Moskwie z udziałem Polaków.

Do Warszawy przybyła liczna i znacząca grupa radzieckich twórców filmowych, historyków i krytyków. Przywieźli ze sobą również kilka filmów antypolskich zrealizowanych na różnych etapach istnienia władzy komunistycznej.

To było naprawdę wielkie przeżycie dla wszystkich uczestników tej imprezy. Dotychczas bowiem wielu z nich sądziło, że to tylko nasz zachodni sąsiad w okresie istnienia władzy faszystowskiej produkował filmy antypolskie, jak choćby oławiony "Heinkler", czy "Feinde".

Tymczasem na Wschodzie zrealizowano 70 pozycji godzących bezpośrednio Polaków i Polskę. Judzących, ośmieszających, nawołujących do nienawiści.

Referat wprowadzający w tę tematykę wygłosił Miron Czerwienko, od wielu lat zajmujący się tematyką polską. Stwierdził, że od 26 lat, od kiedy zajął się sprawami polskiego kina, rozmawiał z polskimi kolegami o problemach wstydlivych, tchórzliwych. O tym, co dziś nazywa się białymi plamami. Powiedział, że dopóki nie wyjaśniny tych spraw, nie będziemy mogli żyć dalej razem, obok siebie. Nie będziemy mogli patrzeć sobie w oczy. A potem przeszedł do spraw kina. Do owego potężnego oręża propagandy, do wpływowego opinio- twórcy w kulturze masowej ZSRR. Wspomniał, jak to w pewnym momencie na projekcji jednego z prezentowanych filmów antypolskich usłyszał za plecami: "Boże i co tym ruskim wbijano do głowy". Tak. Przez wiele lat wbijano w głowę obywatelom Kraju Rad portret Polaka - pana krwio pijcy - odwiecznego wroga Rosji. Oczywiście na

różnych etapach historii portret Polaka przybierał różne formy. Szczegółne nasilenie realizacji antypolskich filmów przypada na lata 20-30. Nie było wówczas ani jednego roku, aby nie pojawiło się kilka takich pozycji wrogich zachodniemu sąsiadowi.

Jakie one były te filmy? Marne. Artystycznie zerc. Królowała na ogół melodramat z intrygą kryminalną. Co dziwi szczególnie, iż w owych latach radziecka szkoła filmowa miała wielkie osiągnięcia w dziedzinie sztuki filmowej. Był to bowiem czas Eisensteina, Pudowkina, Dowżenki, Ekka i Ermiera.

W 25 roku powstaje np. film "Krzyż i mauzer". Historia księdza katolickiego uwikłanego w pogrom antyżydowski w Szepletówce, w romans i w dziecko. Jest również ów 23-letni ksiądz agentem Dwójki i Watykanu. Gdy na końcu umiera, w jednej ręce trzyma krzyż, w drugiej ów tytułowy mauzer.

Albo inny, zrealizowany również w owych latach. Młoda, śliczna nauczycielka, Ukrainka, przynosi do szkoły epidiaskop. Pragnie biednym, chłopskim dzieciom pokazać Afrykę, słonie, piramidy i wielbłądy. W trakcie lekcji wpada do szkoły grupa polskich żołnierzy i oficerów. Niszczą epidiaskop. Przestraszone dzieci płaczą. Śliczna, młoda nauczycielka mówi, zwracając się do widzów, że dzieci już nigdy nie zobaczą ani Afryki, ani piramid, ani wielbłądów.

Widownia płakała i nikt nie stukał się w czoło. Nikt nie mówił wówczas: "Boże, co tym Ruskim wbijają w głowę". Na to trzeba było czekać kilkadziesiąt lat. Ówczesna prasa filmowa w Polsce zachłystywała się nową kinematografią radziecką. Wydawano nawet specjalne numery "Kina" jej poświęcone i nikt nie wspominał o tej jakże znaczącej dla nas działalności filmowej. Oczywiście, iż filmy te nigdy nie opuszczały granic ZSRR. Nie pokazywano ich w Wenecji. To była strawa dla ludu. Im opowiadano o złych księżach, im pokazywano biedę na Polesiu, wykorzystywano trudne i skomplikowane

stosunki polsko-ukraińskie i polsko-białoruskie. Siano totalną niewiarę do wszystkich mówiących po polsku. Odnajdujemy m.in. taki tytuł: "Jak Piłsudski kupił Petlurę?", "Tuchaczewski" lub "Po trupach pańskiej Polski". Ostatnim niemy filmem tego gatunku był obraz z czasów Stanisława Augusta - ostatniego króla Polski. Niestety kopia nie ocalała. Potem zaczęła się epoka kina mówionego. Polskie pany zaczęły krzyczeć na biednych białoruskich chłopów, rozległ się szczelek oręża w filmach płaszcza i szpady i strzały w oddziałach partyzanckich na Kresach dokąd to uciekali biedni chłopci. Tych filmów o oddziałach partyzanckich powstało wówczas bardzo wiele. Wszystkie identyczne. Żli Polacy, przeciwko którym walczy partyzantka ukraińska i białoruska. Realizowano też filmy o dzieciach i dla dzieci. Uczono ich nienawiści. Wychowywano w duchu wrogi Polsce i wszystkiemu co stamtąd pochodzi. Pod koniec lat trzydziestych fala realizacji antypolskich filmów wygady. Zbliża się wojna. W szerzeniu antypolskiej propagandy wyręcza Wielkiego Brata III Rzesza.

W okresie II wojny światowej filmowcy radzieccy mają na głowie inne sprawy. Powstają filmy "Ku pokrzepieniu serc", a może nie tyle serc, ile nadwątłonej wiary, że warto ginąć za kraj. Taki kraj.

Po wojnie już wszystko układa się inaczej. Tu już nasi filmowcy składają swoje wiernopoddanie dziełu a stóp Wielkiego Brata. I tu jak wówczas w ciemnej sali, podczas projekcji antypolskiego filmu, można by było zawołać: "Boże! Co tym Polakom wkładano do głowy". Ale to już jest temat na inne opowiadanie i rozważania równie interesujące...

Referat Mirona Czernienki oczywiście tematu nie wyczerpał, a jedynie naświetlił ducha owych czasów. Dotknął spraw bolesnych. Potem odbyła się dyskusja. Trwała 2 dni. Szczególnie interesujące były wypowiedzi przedstawicieli strony radzieckiej. Taki np. krytyk filmowy Siergiej Zawnienniew deklarował swoją wielką życzliwość do Michaiła Gorbaczowa i wyrażał obawę, aby on (Gorbaczow) "nie jeździł na urlopy, a już szczególnie do Jugostawii". Wyrażał również swój niepokój w stosunku do radzieckiej inteligencji, która wcale w swej masie nie popiera pieriestrojki, a wielu z nich Sołżenicyna uważa za marnego pisarza. Do Wspaniałego pokolenia, które zbudowało socjalizm, drogi, koleje, fabryki, sputniki i rakiety.

Z kolei reżyser Andrzej Wajda też zapytał przekornie: "Co ja będę robił bez tych białych plam?". Po czym sam sobie odpowiedział, że będzie je wypełniał w kolorze naturalnym.

Duże wrażenie na obecnych wywarła wypowiedź Adama Michnika. A jeden z gości radzieckich oświadczył, iż dotychczas Michnik znany był mu jedynie jako agent CIA. Teraz poznał mądrego, inteligentnego człowieka, którego, jego zdaniem, należało by zaprosić do Moskwy! (sic! przypisek mój, autora).

Największe jednak wrażenie na uczestnikach seminarium wywarła wypowiedź Mikołaja Rzykowa. Młody dziennikarz i filmowiec zatrzymał się nad problemem "Twarzy stalinizmu". Zapolemizował z wypowiedzią jednego z przedmówców, który powiedział, że "Stalinizm nie miał twarzy".

Jego zdaniem, miał i to bardzo wyrazistą. To była jego twarzą rodzinna, przerażająca!

Do dziś w Moskwie istnieje klasztor, miejsce kaźni wielu tysięcy ludzi. Mieszkańcy Moskwy kładą tam kwiaty. Ukradkiem. Wciąż się boją.

W czasie wymiany legitymacji partyjnych okazało się np., że większość notabli partyjnych i pracowników WKWD to byli policjanci carscy. Starannie to ukryto. Byli oprawca - szczególnie okrutny w metodach śledztwa, pracuje obecnie w jednym z instytutów naukowych. Kaja się i wyraża skrucę. Kary nie poniósł nigdy.

Nie otrzymał zezwolenia na przyjazd do Polski Władimir Abakinow. To on ma cały worek korespondencji do redakcji, w której obywatele radzieccy piszą o swoich krzywdach i doświadczeniach z lat rządów Stalina, Małenkowa, Czernienki, Andropowa, Breżniewa.

Filmy polskie nie wchodziły na ekrany z powodów cenzuralnych, bano się ich. Były niebezpieczne. Dla kogo? Dla władzy? Bo dla kraju, dla ludzi, na pewno nie.

Postanowiłem sam osobiście wyjaśnić sprawę Katynia. Pojechałem tam, szukałem świadków tamtych tragicznych zdarzeń. Spotkałem jedną starą babcię. Coś tam wiedziała. Dała adres innej babci.

Rano przyjechał agent KGB. Zapytał, czy mam zezwolenie na zbieranie materiałów. Nie miałem. Gazik z KGB wywiózł mnie z terenu Katynia. Gdyby to zrobili hitlerowcy, to coś by szkodziło, że szukam tam prawdy.

...

Na zakończenie seminarium, uchwalono dwie rezolucje przyjęte przez obecnych jednogłośnie. List-apel do ministra kultury i sztuki w Warszawie w sprawie wprowadzenia na ekrany filmu Ryszarda Bugajskiego "Prześluchanie", a również udostępnienia go widzom radzieckim oraz druga, bardzo ważna i znacząca dla obu stron, a zaproponowana przez Adama Michnika.

List-rezolucja skierowana do władz polskich.

Tak, jak testem wiarygodności pieriestrojki dla obywateli radzieckich było uwolnienie Andrieja Sacharowa, tak dla Polaków jest to sprawa Katynia. Tej najważniejszej z istniejących białych plam. Jest to po prostu test wiarygodności.

Rezolucja domaga się więc jak najszybszego załatwienia tej sprawy. Wyświetlenia jej dla dobra obu stron.

...

Uczestnicy seminarium rozchodzili się do domów z tym dziwnym, wewnętrznym przekonaniem, iż wydarzyło się coś bardzo ważnego, że spotkanie to było czymś więcej niż dyskusją żywo obchodzącą obie strony, a obecność Michnika na spotkaniu z radzieckimi filmowcami i jego głos również nie było bez znaczenia. Oby nie była to jedynie jaskółka, która wiosną wcale nie wróży, bowiem telewizja polska i radio nie zająknęły się na temat jednym chociaż słowem. "Życie Warszawy" zamieściło jedynie króciutką informację, a redaktor jednego z filmowych pism oficjalnych na pytanie jednego z dziennikarzy, czy seminarium zostanie omówione na jego łamach, wykonał słynny gest Władysława Kozakiewicza na olimpiadzie w Moskwie. Jak się okazuje, gest ten różne może mieć znaczenie. Wszystko zależy od ludzi. A ściślej, od człowieka, jego moralności i odwagi.

BRONISŁAW ŚLESIŃSKI

* Taki tytuł zaproponowała strona radziecka. Ktoś w Polsce zmienił społeczeństwo na kultura. Stało się to chyba na ciepłe telexu, za co Rosjan przeproszono.

SHERLOCK HOMES
REAL ESTATE INC., REALTOR

**ZYGMUNT
PRZETAKIEWICZ**
BROKER

**EWA
PRZETAKIEWICZ**

534-7788

TADEUSZ PRUSS

POWIEDZ IM TO, CO CHCĄ USŁYSZEĆ

Część I

MACHIAVELLI ZDOBYWA MANHATTAN

Kiedy Feliks Dzierżyński, szef-założyciel sowieckiej bezpieki i nadzieja bolszewików na włączenie Polski do "rodziny narodów radzieckich", pytał Lenina o taktykę przemawiania do zachodnich dyplomatów i dziennikarzy, odpowiedź brzmiała: "Powiedz im to, co chcą usłyszeć".

Na długo jeszcze przed grudniowym wystąpieniem Gorbaczowa w ONZ wiadomo było, co zachodnie ośrodki rozpowszechniania opinii, czyli media, chciałyby usłyszeć. Antycypowano zapowiedź redukcji o 1/3 sowieckich sił konwencjonalnych. Oczekiwało deklaracji likwidacji zasobów broni chemicznych Kremla. Wszystko jednostronnie. Wyczekiwano nowych produktów z kremłowskiej fabryki idei inicjatyw pokojowych.

Usłyszeli więc co chcieli. No, może trochę mniej, ale za to triumfalnie. I jeśli nawet same oczekiwania nie były testem zachodniej percepcji zjawiska zwanego GORBACZOW, to były na pewno dowodem swaistego zawrotu głowy, na który cierpią smakosze pierestrojki i głośności w sowieckiej polityce zagranicznej.

Wydawało się niektórym, że te kilkadziesiąt minut 7 grudnia 1988 roku zrewolucjonizuje myśl polityczną. Odbierze chleb geopolitykom i strategom europejskim, którzy żyją z przewidywania i kontrplanów wobec międzynarodowego zachowania się spadkobierców Lenina. Skasuje "op-ed" komentarze i analizy. Oto bowiem lider sowiecki ogłasza rozpoczęcie usuwania ofensywnego zagrożenia, które kiedyś owocowało tysiącami konferencji i zrodziło dziesiątki tysięcy artykułów przewodnich. Jak można dalej robić konferencje pod hasłem "Dokąd NATO?" w sytuacji gdy symboliczny wróg ogłasza, że wycofuje swoje wojska?

Nieoczekiwano jednak, że być może nieśmiało pojawiły się sugestie, że być może przemówienie Gorbaczowa było jedynie prowokacją, zmierzającą do rozbicia i podzielenia Sojuszu. Że Gorbaczow

wycofuje jedynie te wojska, które i tak chciał wcześniej wycofać. Że asymetria w rozłożeniu sił konwencjonalnych pozostaje...

Wkrótce uginaliśmy się pod lawiną narastających pytań. Czy stanowisko Gorbaczowa jest uczciwe, czy jest bluffem? Czy naprawdę tak myśli, czy to tylko propaganda? Brano również pod uwagę dialektyczne dziedzictwo pierwszego sekretarza, konkludując, że mamy do czynienia tak z prawdą (z sowieckiego punktu widzenia), jak i jej umiejętnie spreparowaną propagandą (z naszej perspektywy), a przy tym z jeszcze czymś więcej...

Wyjaśnienie jest proste. Intencje Gorbaczowa są przerażająco niekłamane oraz głęboko rzeczywiste. Powstaje jednak kluczowe pytanie o naturę samych intencji oraz o kształt rzeczywistości, której ta cała mistrzowska dyplomacja ma służyć. Zaś co do dialektyki dyplomacji gwałtownie, że Gorbaczow - deklarujący się jako rozwijający myśl Lenina - rozumie, że w zręcznie skonstruowanej atmosferze politycznej, odwrót taktyczny przybliży cel, a ustępstwa rozbijają.

W sposób najbardziej spektakularny wykorzystał Gorbaczow na wpół sparaliżowaną administrację amerykańską w okresie interregnum pomiędzy Reaganem a Bushem. Waszyngton pozostawał jedynie niemym obserwatorem, gdy w odstępach dwutygodniowych Moskwa występowała z trzema jednostronnymi inicjatywami. W Nowym Jorku, w Manili i w Paryżu.

Jak pamiętamy z ostatnich gościnnych wystąpień Gorbaczowa w USA, jego ONZ-owskie przemówienie z 7 grudnia zachwycało świat (czytaj liberalno-lewicujące media) propozycjami znacznej redukcji sowieckich sił konwencjonalnych i likwidacji zadłużenia Trzeciego Świata, jak również z troską o problemy zagrożenia środowiska.

Mówił więc Gorbaczow o wycofaniu ze Wschodnich Niemiec, Węgier i Czechos-

łowacji 5000 czołgów oraz takich samych sił z zachodnich części Związku Sowieckiego. O usunięciu z zachodniego frontu 800 samolotów oraz 8500 armat. Jak również o wycofaniu z Europy Centralnej 500 000 wojska.

Jakie to czołgi mają ulec redukcji? 15 000 z okresu wojny koreańskiej? Jeśli tak, to Gorbaczow może po prostu w imię jednostronnego rozbijania się modernizować swoje siły zbrojne. Nie wypuszczając z rąk gołąbka pokoju. Nie wspomniawszy oczywiście, że ta jednostronna redukcja obniżyłaby przewagę Układu Warszawskiego, w czołgach od obecnej 3:1 do "jedynie" 2,5:1 i w artylerii od 3,3:1 do "zaledwie" 2,4:1. Sowiecka przewaga byłaby więc i tak przyniatająca. Usłyszeliśmy, że wycofane siły "pójdą w rozsypek". Chcielibyśmy jednak wiedzieć, gdzie zostaną przegrupowane, jak blisko Zachodniej Europy? Ujemną przeciw stroną takich jednostronnych ustępstw jest to, że trudno jest je kwestionować, nie mówiąc już o problemach weryfikacji. Nie wypada. Propozycje te będą za to z całą pewnością źródłem presji w kierunku zachodnich kontrapostów.

Jeśli Kreml zakłada, że ONZ-owska zapowiedź Gorbaczowa jest zaproszeniem Zachodu do podobnego gestu, konsekwencją byłoby dalsze pogłębienie sowieckiej przewagi w broniach konwencjonalnych.

Na hipokryzję natomiast zakrawają uwagi przywódcy sowieckiego, że jego motywacje są czysto idealistyczne, ponieważ "użycie siły albo zagrożenie nią, nie może być dłużej i nie powinno być instrumentem polityki zagranicznej". Przecież jedynie użycie siły trzyma przy władzy reżimy komunistyczne. Zaś zagrożenie czołgami sowieckimi stanowiłoby jedynie przeszkodę dla narodów Wschodniej Europy na drodze obalenia ich znienawidzonych marionetkowych reżimów.

Gorbaczow uczynił jeszcze jedną, dramatyczną ofertę - zlikwidowania zadłużenia Trzeciego Świata. Był tu wielkodusznie szczodry. Proponował zamrozić na 100 lat spłaty, a w przypadku najbiedniejszych krajów nawet anulować długi. Za czyje pieniądze? Brak tu publikowanych danych. Międzynarodowy Fundusz Walutowy nie dysponuje balansem kredytowym Związku Sowieckiego. Skądinąd jednak dobrze wiadomo, że najmniej atrakcyjną cechą sowieckiego imperializmu jest fakt, że jest on bogaty w doktrynę, a ubogi w ruble. Tymczasem świat Zachodni ma bolesny dylemat. Zadłużenie Trzeciego Świata na rzecz Zachodu wynosi 1 trylion 242 miliardy dolarów.

Humanitarną wrażliwość Gorbaczowa widać również gdy wyraża on swoją głęboką troskę o skażenie i zagrożenie naturalnego środowiska człowieka na naszym globie. Wiadomo przecież, że to sowiecki i wschodnioeuropejski przemysł jest tym, który właśnie w bezprecedensowy sposób zatrał świat. I aby zmodernizować swoją gospodarkę i zmniejszyć skażenie środowiska Gorbaczow potrzebuje pieniędzy. Zachodnich oczywiście. I ani mu w głowie, że przecież wystarczy zamiast przeznaczać ciągle 16% dochodu narodowego na zbrojenia, obciążyć budżet wojskowy i skierować moce naukowe i techniczne na obsługę potrzeb społeczeństwa. Jak w tym kontekście wygląda sprawa udzielenia Moskwy przez zachodnioeuropejskie i japońskie banki kredytu 12 miliardów dolarów, tylko w ciągu ostatnich kilku miesięcy? Naiwność? Historia to osądzi.

Tymczasem ONZ oraz świat usłyszeli to, co chcieli. Podnosząc na duchu, pokojowe przemówienie Prezydenta (tak oto zachodnie media lubują się ostatnio w nazywaniu Gorbaczowa). Przemówienie, które (prawie, prawie) mogłoby pochodzić od wybranego w wolnych wyborach, prezydenta Stanów Zjednoczonych...

Na zakończenie całej sprawy warto przypomnieć o ubiegłorocznej redukcji w amerykańskich siłach morskich oraz ogłoszonym pod koniec roku planie likwidacji 86 baz wojskowych w USA. Tylko, że prezydent USA nie idzie szukać pokłasku w ONZ. A szkoda...

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA:

- Na ekrany kin Toronto w tym tygodniu weszły: australijski "The Year My Voice Broke" w reż. Johna Dulgana, z Noah Taylor i Loene Carmen w rolach głównych; "Prince of Pennsylvania" w reż. Rona Nyswanera, z Keanu Reeves, Bonnie Bedelia i Amy Madigan w rolach głównych.

- LEAF, czyli The Women's Education and Action Fund to spotkanie z wybitnymi Kanadyjkami (Margaret Atwood, Buffy Sainte-Marie, i wiele innych) w Roy Thomson Hall, 60 Simcoe St. (963-9654). 2 lutego.

- Rodney Crowell, gwiazda country & western występuje 2 lutego w Graceland, 1199 Kennedy Rd. (755-3311).

- "On the Verge" to tytuł komedii granej do 5 lutego w Tarragon Theatre, 30 Bridgman Ave. 531-1827.

- Rozgłośnia radiowa CJRT i Ontario Science Centre organizują koncert Sam Noto Quintet 6 lutego w Auditorium Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd. 595-0404.

- Metro Toronto i Region Toronto Authority zapraszają na biegówki (wypożyczalnia jest na miejscu). Instruktorzy czekają! Oto telefon, gdzie można uzyskać szczegółowych informacji i adresy poszczególnych ośrodków: 661-6600.

- Zimowy Festiwal Świąt w Niagara Falls kończy się 18 lutego. Szczegóły, godziny i inne informacje pod telefonem: 1-356-6061.

ECHO POLECA DZIECIOM:

- "Kidnapped" to tytuł nowej sztuki wchodzącej 3 lutego na deskę Young People's Theatre, 165 Front St.E., tel. 864-9732.

- Popołudniówka dla dzieci od lat 4 do 10 z atrakcją: wycieczka na księżyc, opowieść o zwierzątkach, muzyka i Tanglefoot! York Quay Centre, 235 Queens Quay W. Bilety: 973-4000 lub 872-2277.

SZUKAMY POLAKÓW INTERNOWANYCH W KANADZIE

DO: WSZYSTKICH ORGANIZACJI KONGRESOWYCH

LIST OKÓLNY 3/88 Dot. Internowania podczas I wojny światowej

Rząd federalny ostatnio ogłosił, że wypłaci odszkodowania Kanadyjczykom pochodzenia japońskiego, którzy byli internowani w czasie drugiej wojny światowej.

W wyniku tego posunięcia, dużo uwagi poświęca się dyskryminacji w stosunku do Kanadyjczyków pochodzących z innych grup etnicznych, jak np. "nieprzyjaznych obcokrajowców" z monarchii austro-węgierskiej i cesarstwa Niemiec; z okresu I wojny światowej.

Nie wiadomo, ilu Kanadyjczyków

urodzonych w tej części Polski, która wówczas była podzielona między Austrią i Niemcy, ucierpiało z powodu tych posunięć rządu. Istnieją dokumenty zaświadczające, że Kanadyjczycy polskiego pochodzenia z Hamiltonu byli wysłani do obozu z Kapuskasing, podczas gdy inni byli internowani w Kingston, Ontario.

Prawdopodobnie o wiele więcej osób było internowanych w innych obozach, lecz brakuje nam statystyk.

W świetle ostatnich wydarzeń zalecamy Polonii Kanadyjskiej rejestrowanie wszystkich wypadków internowania Kanadyjczyków polskiego pochodzenia, którzy byli wysłani do obozów i pozbawieni praw obywatelskich i praw własności. Kongres Polonii Kanadyjskiej apeluje do wszystkich, którzy mają informacje na ten temat, aby zwracali się pod następujący adres:

Kongres Polonii Kanadyjskiej, Zarząd Główny, 288 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2M4.

S.T. Orłowski
Prezes

Department of Buildings and Inspections
City of Toronto

Komunikat

Zmiana opłat za pozwolenia na budowę (Construction Permit)

Opłaty z tytułu pozwolenia zwiększają się podwójnie, jeżeli budowa została rozpoczęta przed udzieleniem pozwolenia
Zapłacenie podwójnej opłaty **nie zwalnia** żadnej osoby czy korporacji od

- zgodności z przepisami Ontario Building Code;
 - od kar ustalonych w przepisach Building Code Act za rozpoczęcie i kontynuację robót budowlanych bez pozwolenia
- Te poważne zmiany znalazły się w przepisach By-Law No. 58-89, wprowadzonych 12 grudnia 1988 roku. Kopie tych dokumentów oraz cennik opłat w mieście Toronto można otrzymać telefonując pod numer 392-7522 lub dla TDD/TTY 392-7354

Michael L. Nixon, P. Eng.
Commissioner and Chief Building Official

BUILDING A BETTER TORONTO

Artex International

PREZENTUJE KOMEDIE

GABRIELI ZAPOLSKIEJ

SKIZ

REŻ.

GUSTAW HOLOUBEK

WYSTĘPUJĄ

EWA WIŚNIEWSKA

MAGDA ZAWADZKA

GUSTAW HOLOUBEK

PIOTR FRONCZEWSKI

TORONTO

Sobota 4.11.1989, godz. 8:00 wiecz.

Niedziela 5.11.1989, godz. 2:00 po poł. 7:00 wiecz.

ST. LAWRENCE CENTRE

JANE MALLET THEATRE - Toronto, 27 Front St. E.

Bilety prosimy zamawiać tel. 366-7723 (tylko karty kredytowe) lub nabywać osobiście w kasie teatru codziennie w godz. 10-20.

MONTREAL

Wtorek 7.11.1989, godz. 8:00

WESTMOUNT HIGH SCHOOL, 4350 St. Catherine St. W.

PRZEDSPRZEDAŻ

Restauracja Cracovia, 1246 Stanley St. Tel. 866-2196

Tatra Travel, 3628 St. Laurent Blvd., Tel. 849-3451

1001 Plants, 5518 Monkland Ave. Tel. 481-2263

Informacje i zamówienia tel. 483-5621 (po 6 wiecz.)

OTTAWA

Środa 8.11., godz. 8:00 wiecz.

OTTAWA TECHNICAL HIGH SCHOOL, 440 Albert St.

Informacje i zamówienia: Nelson Travel 235-5528

SASKATOON

Czwartek 9.11. 1989, godz. 8:00 wiecz.

ADEN BOWMAN THEATRE, 1904 Clarence Ave.

Informacje - Jolanta Bula, tel. 955-1404

CALGARY

Piątek 10.11. godz. 8.00 wiecz.

Sala teatralna SAIT

Informacje - Maciej Szczęsny tel. 239-1404

EDMONTON

Sobota 11.11. godz. 8.00 wiecz.

VICTORIA HIGH SCHOOL, 10210 - 108 Ave.

Informacje - Travelot tel. 488-8472

VANCOUVER

Niedziela 12.11. godz. 7.00 wiecz.

ROBSON SQUARE MEDIA CENTRE, 800 Robson St.

Informacje - Mike Latek tel. 874-3338

Istnieje od 1929 r.

SPRAWNIE, SZYBKO, TANIO WYSYŁAMY ZLECENIA DO POLSKI

OKAZJA! OKAZJA! OKAZJA!
**PO ZESZŁOROCZNYCH CENACH POSZUKIWANE
SAMOCHODY**

POLONEZ 1,5 SLE - US \$ 4.800.00

POLONEZ 1,6 SLE - US \$ 4.950.00

FSO 1,5 ME - US \$ 3.800.00

**ponadto w sprzedaży
PO OBNIŻONYCH CENACH**

LADA 2108/1300 SAMARA - US \$ 4.450.00

LADA 2107/1500 "IMP.FIN" - US \$ 3.800.00

SKODA 120 L "IMP.- KK" - US \$ 3.750.00

I Ł O Ś C O G R A N I C Z O N A !

Szczegółowych informacji udzieli biuro:
PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.
1610 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 1A7
TEL. (416) 588 - 1414

lub

UPOWAŻNIONY PRZEDSTAWICIEL PEKAO

Pekao - Travel

**Organizator Najtańszych, Bezpośrednich
Lotów Czarterowych Do Polski - 1989
Samolotami Polskich Linii Lotniczych "LOT"**

TORONTO - WARSZAWA		CENY
LUTY	01, 15	599
MARZEC	01, 15, 29	676
KWIECIEŃ	02, 09	
KWIECIEŃ	16, 23, 30	699
MAJ	07	
MAJ	14, 21, 28, 31	769
CZERWIEC	04, 07, 11, 14	799
CZERWIEC	18	873
CZERWIEC	21, 25, 28	899
LIPIEC	02, 05, 09	
LIPIEC	12, 16, 19, 23, 26, 30	873
SIERPIEŃ	02, 06, 09, 13	
SIERPIEŃ	16, 20, 23, 27, 30	799
WRZESIEŃ	03, 06, 10, 13, 17, 20, 24	749
WRZESIEŃ	27	676
PAŹDZIERNIK	01, 04, 08, 11, 15, 18, 22, 25, 29	
LISTOPAD	05, 12, 19, 26	639
GRUDZIEŃ	03	
GRUDZIEŃ	10	749
GRUDZIEŃ	17, 20	839
STYCZEŃ	07, 14, 21 (1990)	599

EDMONTON - TORONTO - WARSZAWA		
MAJ	21	941
LIPIEC	02	1029

Dzieci poniżej lat 12 z Toronto \$ 599.00
z Edmonton ... \$ 675.00
Dzieci poniżej lat 2 - bezpłatnie

WARSZAWA - TORONTO (Dowolne Daty Powrotu)	
LUTY	01, 15
MARZEC	01, 15, 29
KWIECIEŃ	02, 09, 16, 23, 30
MAJ	07, 14, 21, 28, 31
CZERWIEC	04, 07, 11, 14, 18, 21, 25, 28
LIPIEC	02, 05, 09, 12, 16, 19, 23, 26, 30
SIERPIEŃ	02, 06, 09, 13, 16, 20, 23, 27, 30
WRZESIEŃ	03, 06, 10, 13, 17, 20, 24, 27
PAŹDZIERNIK	01, 04, 08, 11, 15, 18, 22, 25, 29
LISTOPAD	05, 12, 19, 26
GRUDZIEŃ	03, 10, 17, 20
STYCZEŃ	07, 14, 21, 28 (1990)

PRZEDPŁATY

WARSZAWA - TORONTO - WARSZAWA
Dorośli \$700.00 Dzieci \$455.00

PRZEDPŁATY

WARSZAWA - EDMONTON - WARSZAWA
Dorośli \$900.00 Dzieci \$585.00

WARSZAWA - TORONTO - EDMONTON
LIPIEC 02, SIERPIEŃ 20

Dodatkowe Koszty

Opłata lotniskowa dorośli \$ 19.00
dzieci \$ 9.50
Ubezpieczenie biletu, od \$ 30.00

Dozwolona ilość bagażu 30kg Plus bagaż podręczny.

**Prosimy Nie Zwlekać
I Już Rezerwować Miejsca U Swoich Agentów Podróży
Lub Bezpośrednio W Pekao Travel**

588-1988 1-800-387-0325

Federacja Polek Ogniwo 11 urządza
**KONKURS RECYTATORSKI
POEZJI POLSKIEJ** dla młodzieży
szkół średnich i wyższych.

Czas trwania recytacji dowolnie wy-
branego utworu 5 do 10 min.

Dla zdobywców pierwszych trzech
miejsc zostały ufundowane wysokie nagro-
dy, a także zostaną wręczone dyplomy dla
uczestników konkursu.

Konkurs odbędzie się dnia 30 kwietnia
br. o godz. 2 po poł. w domu SPK, 206
Beverley, Toronto. Osoby zainteresowane
prosimy o przesłanie swojego zgłoszenia
imię, nazwisko, data urodzenia, szkoła,
adres zamieszkania, telefon, oraz kopie wi-
ersza do dnia 31 marca br. na adres Ogniwa:
75 Emmett Ave. Apt.904, Toronto, Ont.
M6M 5A7, tel. 243-7594.

Zaznaczamy, że w konkursie nie może
brać udziału młodzież pracująca zawodowo
na scenach teatralnych.

Za Zarząd Ogniwa
J.Sztrumf (przewodnicząca)

HEFFA

E.RITTINGER

Wystawa malarstwa

1 - 27 lutego, 1989

Otwarcie w środę, 1 lutego

6:30 - 8:30 po poł.

**High Park Library
228 Roncesvalles Ave.,
Tel. 393-7671**

121 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R - 2K9
(416) 531 - 8786

Wszystko można załatwić telefonicznie!

- Paczki morskie i lotnicze
- Owoce cytrusowe, żywność
- Przekazy na konta i do rąk
- Najtańsze ubezpieczenia wizytujących
- Przedłużamy wygasłe ubezpieczenia
- Przewożymy osoby z 1 do Montrealu
- Zaproszenia, telexy i telegramy
- Polskie książki, taśmy,
- Ziola Herbapolu, kremy,

ODBIERAMY PACZKI Z DOMU
Akceptujemy wszystkie karty kredytowe
WSZYSTKO Z GWARANCJĄ!!!

**Z JAKICH USŁUG
SPOŁECZNYCH
MOŻEMY KORZYSTAĆ
BEZPŁATNIE**

(program dla każdego!)
O problemach życia codziennego,
rodzinnym, prawnych i o kłopotach
osób starszych mówią pracownicy
**POLSKIEGO BIURA
POMOCY SPOŁECZNEJ**

Czwartek, 9 lutego o godz. 18.30
Wstęp wolny. **ZAPRASZAMY!**
High Park Library
228 Roncesvalles Ave., tel. 393-7671

PACZKI DO POLSKI

\$1.80 za kg

PACZKI MORSKIE

\$3.80 za kg

PACZKI LOTNICZE

Już z górą 6 lat

firma Save-O-Way wysyła

regularnie kontenery z paczkami do Polski

Save-O-Way jako autoryzowany
przedstawiciel Pekao wysyła sprawnie
pieniądze na konta, owoce cytrusowe,
lekarstwa, paczki żywnościowe,
samochody, maszyny rolnicze itp.

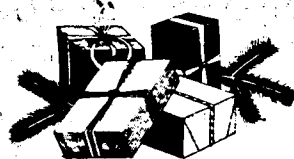

- BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOŁOTAMI LOT
- ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB
ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY
- SEONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

Do wszystkich paczek obowiązują dopłaty bez ograniczenia wagi

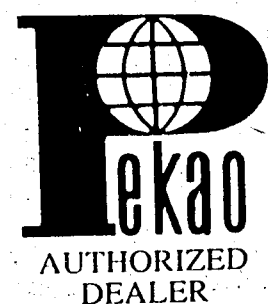
LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

PACZKI DO

POLSKI

Oakville Ont. White Oak Deli 149 Lakeshore Rd. E. Tel: 844-9521	London Ont. Balaton Travel 205 Wellington St. Tel: 672-6390	Oshawa Ont. 869 Capri Cres. Tel: 576-6725	St. Catharines Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel: 937-4411
Brantford Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel: 753-7550	Hamilton Ont. Kustra's Meat Market 747 Barton St. E. Tel: 545-6788	Kitchener Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel: 743-7653	Woodstock Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel: 539-1020
Delhi Ont. Aleksander Bozek RR 1 Delhi Tel: 582-1058	Windsor Ont. Werner Shoes 1528 Wyandotte St. E. Tel: 256-6544	Kingston Ont. Maciek Rajszel 236 Weller Ave. Tel: 542-6319	

WYCIECZKI

ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW

UBEZPIECZENIA SZPITALNE

DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

**DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY**

Legalizują ...

George Bernard Shaw opowiadał jak to kiedyś, jako mały chłopiec, wszedł do pokoju swego ojca, a ten akurat był w trakcie przygotowań do golenia i trzymał w ręku olbrzymią brzytwę.

- Tatusiu, dlaczego się golisz? - zapytał. Ojciec na chwilę zastygł w bezruchu. Potem odłożył brzytwę i odpowiedział:

- Nie wiem.

"Ojciec nigdy się już potem nie golił" - kończył anegdotę GBS.

To naprawdę zdumiewające, jak umysł ludzkich przyzwyczajają się do największych nawet idiotyzmów. Bzdura powtarzana wiele razy dziennie nie przestaje być bzdurą, ale my się przyzwyczajamy i nie reagujemy. Trzeba kogoś nieosłuchanego, dziecko jest bardzo do tego dobre, by otworzył nam oczy na oczywistość. Nam wszystkim, mam

wrażenie, też by się taki mały docieklawiec przydał. Pytanie mogłoby brzmieć na przykład tak - kto jest w Polsce legalny, a kto nie? Czyli, kto kogo może legalizować, a w których ustach słowo to jest w najlepszym razie śmieszne, jeśli nie obraźliwe. Bo wystarczy przez chwilę na palcach porachować i od razu widać. Ci, którzy legalizują mają za sobą ponad czterdzieści lat dyktatorskich rządów, nigdy, ale to nigdy nie wygrali żadnych wyborów, kraj zrujnowali tak, że pokoleń trzeba, by odbudować, ich wyborcy, to znaczy ci, przed którymi są odpowiedzialni, rezydują w Moskwie i to wszystko jest najwyraźniej w dechę - oni są legalni. Legalizacji natomiast potrzebuje największa w historii narodu polskiego organizacja. Do której wstąpiło wcale nie pod przymusem niemal 10 milionów Polaków.

O WSZYSTKIM I O NICZYM

Dorostych ludzi, obywateli swego kraju. Taką mieli wolę. Ale to właśnie, jak się okazuje, jest nielegalne. Ciekaw jestem szalenie, jak to, czego życzy sobie większość dorosłych ludzi w dowolnym normalnym kraju, może w ogóle być nielegalne w tym kraju. No jak? Odpowiedź jest jedna - nie może. Na mocy najoczywistszych zasad, na których powstają prawa - nie może. To jest tak oczywiste, że wręcz nie da się o tym mówić. A jednak ...

A jednak wszyscy, nawet polska prasa w Toronto używa tego terminu. "Solidarność" ma zostać zalegalizowana. Tymczasem prawda wygląda tak, że przyciśnięci do muru komunistyczni władcy Polski POZWALA-

JĄ na to, by pod pewnymi warunkami związek działał jawnie. Tak samo, na przykład, mógłby na odrobienie lekcji pozwolić najsilniejszy w klasie chłopak. Albo i nie pozwolić. Zależy od widzimisie. Jest wielka różnica między pozwoleniem a prawem. Na coś, do czego mam prawo, nie potrzebuje pozwolenia. Wracając zaś do związku.

To on ma szanować prawo!!! Naprawdę. Tak właśnie zostało to sformułowane w tuższych wiadomościach, natomiast komuniści są miłośnikami praworządności.

W tłumaczeniu na język ludzki wymóg poszanowania prawa, w ich ustach, oznacza, że "Solidarność" nie będzie próbowała obalić komunistycznej dyktatury. Hm... Nie mnie stąd wyrokować, czy oceniać, nie ja będę w razie czego bity po łbie, ale chyba mogę swą prywatną opinię wyrazić. Nie wiem, oczywiście, jak potoczą się (o ile w ogóle) mityczne już rozmowy przy okrągłym stole. Nikt chyba jeszcze nie wie, co z nich wyniknie, jeśli wyniknie. Ale bardzo bym chciał od kogoś mądrzejszego ode mnie usłyszeć, jak można pogodzić takie rzeczy: z jednej strony ma być demokracja, normalny rynek i zdrowa gospodarka, a z drugiej komuniści mają wciąż być u władzy. Ja chyba czegoś nie chwytam, pewnie odpadłem od nurtu spraw krajowych, skanadziałem albo i zwyczajnie po prostu jestem głupi, no nie wiem, jak to wytłumaczyć, ale ja tego nie widzę. Nawet nie zaczynam widzieć. Nic. Dla mnie to wygląda jak próba ugotowania wody nałanej do garnka wykonanego z lodu i postawionego na ogniu. Woda ma się zagotować, a garnek ma być nienaruszony (jest, rozumiecie w konstytucji, najwyższym prawie...). Może tam wiedza, jak to zrobić, ja nie. Zatem co, nie rozmawiać? To co robić? Powstanie Styczniove? Czekać i nic nie robić? Nie wygląda na to, że ludzie w kraju mają łatwą robotę. Nie ma im czego zazdrościć. Bo jeśli nawet rozmowy się rozpoczną i zakończą sukcesem, to co dalej? Czy ktoś może przytoczyć rozumne powody, by można było wierzyć, że nie wydarzy się jeden z dwu poniższych wariantów?

Pierwszy: sytuacja gospodarcza się poprawia, rynek się stabilizuje, ludziom zaczyna się żyć ociupinkę lepiej. Związek robi co może. I wtedy, w 10 minut po nabraniu przekonania, że już teraz dadzą sobie radę sami, komuniści likwidują "Solidarność". Niby dlaczego nie? Kto im zabroni? Oni nigdy nie ścierpią takiej niezależnej organizacji. Mowy nie ma. 10 minut, maximum. Może jednak być inaczej. Sukces rozmów będzie pozorny, to znaczy, że opozycja nie uzyska żadnego realnego wpływu na cokolwiek, partia nawet na chwilę nie będzie się musiała z nikim władzą dzielić (może z wyjątkiem towarzyszy wiadomo skąd), ale wszystkie decyzje będą szły pod szyldem "współpracy". Tyle że od tego nic się nikomu nie poprawi. Może samopoczucie niektórym towarzyszom, ale to już chyba naprawdę wszystko. Jak wtedy będzie wyglądała reputacja związku - lepiej nie myśleć. To nie jest zresztą najważniejsze. Ale na co wtedy będzie mógł liczyć przeciwny, skazany na dożywocie w PRL człowiek... O żadnej amnestii nie może być mowy. Więc jeśli ktoś wie coś, na czym można oprzeć wiarę, że z tego naprawdę coś będzie, to ja bardzo proszę - dajcie mi znać. Tym bardziej jednak należy podziwiać upór i odwagę tych, którzy mimo wszystko coś robią. Pozostawanie w bezruchu jest mimo wszystko najgorszym wyborem. Myślę, że łatwiej jest iść z odkrytą piersią na karabiny maszynowe. Wiadomo przynajmniej, co się zrobi, jak się dojdzie, nawet jeśli jest to skrajnie nieprawdopodobne.

Na koniec taka zupełnie osobista i emocjonalna uwaga - Boże, co oni z tą biedną Polską zrobili, że oni w ogóle mają celność ludziom w oczy leżeć. Legalizować.

K A L E N D A R I U M

W dzień świętej Martynty nie rzucaj pierzyny, bo mróz ścianą włazi i się obrazi.

Kiedy styczeń najostrejszy, wtedy roczek najpodlejszy.

Na świętą Brygidę - sprzedaj, chłopie, bidę.

26 stycznia - czwartek

Wschód Słońca: 07.30 Zachód Słońca: 17.01
Wschód Księżycy: 10.11 Zachód Księżycy: 09.25

Imieniny obchodzą: Gobert, Paula, Paulina, Polikarp, Skarbimir, Tymoteusz, Tytus

PATRONI:

Św. Tymoteusz był biskupem Efezu i wiernym współpracownikiem św. Pawła Apostoła. Wedle tradycji, został rozszarpany przez tłum, kiedy protestował przeciwko krwawym igraszkom. Śmierć poniósł razem z Św. Tytusem, biskupem Krety, który także tkwił w kręgu św. Pawła, będąc jego ulubieńcem. Od 1969 r. św. Tymoteusza czcimy nie jako męczenników, lecz jako wyznawców.

Św. Paula (347-404) to bogata matrona rzymska, która prowadziła działalność religijną w Ziemi Świętej.

Tymoteusz - grec. time (cześć) + theos (Bóg).
Tytus - łac. titus (dziki gołąb).
Paula - łac. drobna, mała.

27 stycznia - piątek

Wschód Słońca: 07.29 Zachód Słońca: 17.02
Wschód Księżycy: 23.15 Zachód Księżycy: 09.41

Imieniny obchodzą: Angelika, Aniela, Boguś, Jan, Lotar i Przybysław

PATRONI:

Św. Aniela Merici, której dzień kiedyś wypadł 31 maja, urodziła się ok. 1470 r. w północnych Włoszech. Uboga analfabeta, powszechnie zwana "Matką", całe życie poświęciła opiece nad sierotami i wychowaniu młodszych dziewcząt. W tym celu założyła zgromadzenie sióstr urszulanek. Zmarła w 1540 r.

Aniela - łac. angela (anielska, posłanniczka).
Przybysław - prasłow. przyby (przybyć) + staw (a), imię to nie ma patrona.

1945 - Wyzwolenie Oświęcimia.

28 stycznia - sobota

Wschód Słońca: 07.28 Zachód Słońca: 17.04
Wschód Księżycy: ---- Zachód Księżycy: 09.58

Imieniny obchodzą: Greta, Julian, Karol, Piotr, Radomir, Tomasz i Walery

PATRONI:

Św. Tomasz ur. w 1225 r. w rodzinnym hrabstwie Aquino położonym niedaleko Neapolu. Studiując

na uniwersytecie w tym mieście prawo, wstąpił do zakonu dominikanów, choć sprzeciwiała się temu rodzina. Profesor Sorbony, skromny, kilka razy nie przyjął godności biskupiej. Autor wielu prac filozoficzno-teologicznych. Zmarł w 1274 r. Twórca systemu filozoficznego - tomizmu. Kościół uczcił go tytułem Doktor Anielski i uczynił go patronem szkół katolickich. Kiedyś jego dzień przypadał 7 lutego.

Tomasz - aramej. taam (podwajać).

1573 - Szlachta i magnateria Polski i Litwy uchwały tzw. Konfederację Warszawską, gwarantującą równouprawnienie niekatolickiej szlachcie.

1887 - Urodził się Artur Rubinstein, wielki pianista polski.

29 stycznia - niedziela

Wschód Słońca: 07.27 Zachód Słońca: 17.05
Wschód Księżycy: 12.18 Zachód Księżycy: 10.18

Imieniny obchodzą: Franciszek, Gelazy, Ismena, Julian, Walery i Zdzisław

PATRONI:

Św. Walery był biskupem Trewiru w III w. Św. Julian Hospitator (Gościnny), namiętny myśliwy, który przypadkowo zabił swoich rodziców, a potem do końca życia pokutował za swój czyn.

Walery - imię to pochodzi od nazwy miasta Valeria w Hiszpanii.

Julian to imię starorzeczymskie.

1913 - Otwarcie Teatru Polskiego w Warszawie.
1978 - Zmarł Stanisław Dygat, powieściopisarz, nowelista, tłumacz, scenarzysta filmowy (ur. w 1914 r.).

30 stycznia - poniedziałek

Wschód Słońca: 07.26 Zachód Słońca: 17.06
Wschód Księżycy: 01.25 Zachód Księżycy: 10.41

Imieniny obchodzą: Dobiegniew, Hiacynt, Maciej, Martyna i Teofil

PATRONI:

Św. Martyna zginęła jako męczennica w 225 r., a w 1634 r. odnaleziono jej relikwie w katakumbach rzymskich.

Św. Hiacynta Marescotti (1585-1640), księżniczka, która wstąpiwszy do zakonu klarysek, poświęciła życie opiece nad chorymi, starcami i więźniami.

Św. Teofil był żeglarzem i dowódcą garnizonu carskiego na jednej z wysp. Zginął w 792 r. w niewoli mahometańskiej, nie chcąc przyjąć islamu.

Hiacynta - grec., jeden z mitów podaje, że z krwi zabitego Hiacynta, ulubieńca Appolina, wyrosły hiacynty (kwiaty).

Teofil - grec. teo (Bóg) + philos (przyjaciół).

1850 - Urodził się Aleksander Gierymski, malarz, wybitny przedstawiciel realizmu (zm. w 1901 r.).
1930 - Zmarł Benedykt Dybowski, zoolog i lekarz, społecznik (ur. w 1833 r.).

31 stycznia - wtorek

Wschód Słońca: 07.25 Zachód Słońca: 17.08
Wschód Księżycy: 02.36 Zachód Księżycy: 11.12

Imieniny obchodzą: Cyrus, Hiacynt, Jan, Ludwika, Marcelina, Marika i Piotr

PATRONI:

Św. Jan Bosco urodził się w 1815 r. w pn. Włoszech jako syn ubogiego rolnika. Dzięki staraniom matki i proboszcza rodzinnej parafii mógł się uczyć, a także wstąpić do seminarium duchownego. Już jako młody ksiądz, pracując w Turynie, podjął się wychowania młodzieży zaniedbanej moralnie. W 1859 r. zakłada zakon salezjanów. Zmarł w 1888 r.

Jan - imię biblijne, oznacza: Bóg jest łaskawy.

1733 - Zmarł August II Fryderyk, zwany Mocnym, z dynastii Wettinów, elektor saski, król polski (ur. w 1670 r.).

1 lutego - środa

Wschód Słońca: 07.24 Zachód Słońca: 17.09
Wschód Księżycy: 03.45 Zachód Księżycy: 23.52

Imieniny obchodzą: Brygida, Dobrochna, Ignacy, Ignacja, Seweryn i Zegota

PATRONI:

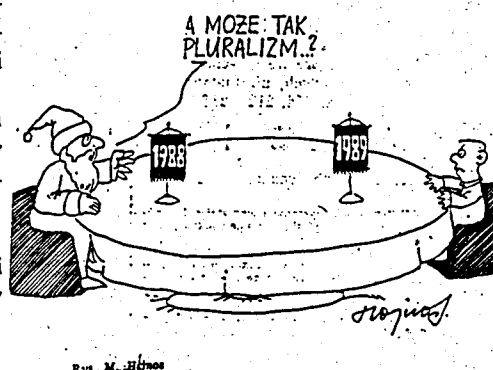
Św. Brygida ur. ok. 452 r. i była zakonnicą w Kildar (Irlandia). Zmarła ok. 523 r. Jest patronką Irlandii.

Brygida - stroisland. brigid (wysoka, potężna, dostojna).
Ignacy - obecnie obchodzimy 17 października (św. Ignacego z Antiochii).

1536 - Urodził się ks. Piotr Skarga, wielki kaznodzieja i pisarz religijny (zm. 1612 r.).

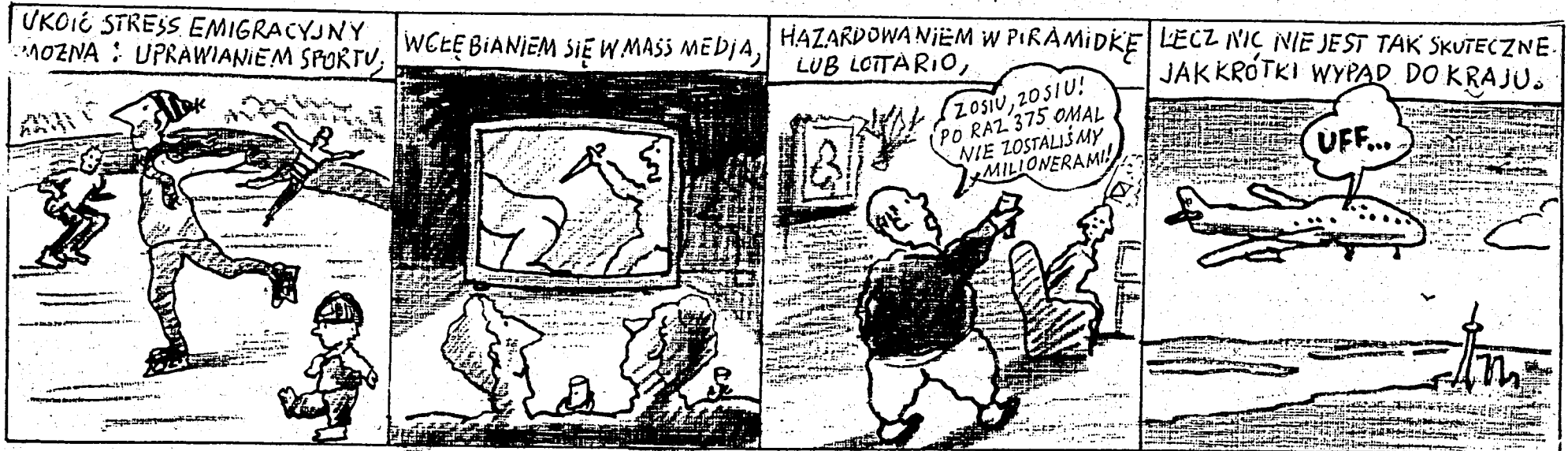
1943 - Zwycięskie zakończenie bitwy pod Stalingradem.

1944 - Udan zamach batalionu AK "Parasol" na dowódcę SS dystryktu warszawskiego, gen. Franza Kutschere.

WOJCIECH SIARKIEWICZ

NASZ KOMIKS rysuje: ANDRZEJ KRZYSZTOF KRZYSZTOFORSKI

Polacy w Kanadzie mają się różnych zawodów. Mamy polskich "truckowców", sprzedawców domów, budowlanców, panny służące z dyplomem, kelnerki z doktoratem.

Poniższym reportażykiem otwieramy serię "Emigracyjne zawody".

Zapraszamy Czytelników do udziału w konkursie "Mój nowy zawód w Kanadzie". Przyjmujemy maszynopisy do 5 stron. Najchętniej w formie reportażu lub opowiadania. Wyróżnione prace będziemy drukować i wypłacać skromne honorarium

PIZZAMAN

MACIEJ PIOTR PRUS

- No, to ile masz orderów? - zapytał Jaś.

Spojrzałem na pierś, gdzie mam kieszeń i odpowiedziałem:

- Dwanaście.

- Cholera, ja tylko dziesięć.

Nie, nie jesteśmy w sztabie generalnym. Jesteśmy w małej pizzerii w centrum Toronto. Nie wspominamy trudnego, wojennego szlaku - jesteśmy w pracy.

"Order" - to po prostu zamówienie. Jeden order to 50 centów więcej, plus jeszcze możliwy napiwek.

- Nigdy nie wiedziałem, kim jestem - mówi Marek siedząc na białym, plastikowym krześle - a teraz wiem i jest w dechę. Otwiera kiedyś jakieś dziecko i woła: Mamo, pizzaman. Myślałem, że oszaleję ze szczęścia. Jestem Człowiekiem Pizza... Nie kończy jednak swej opowieści, bo teraz jego kolej. Szef podaje mu pudełko z pizzą. Marek bierze je i rusza do drzwi.

- Hej, poczekaj! Potrzebujesz torbę.

Marek staje.

- To pizza potrzebuje torbę, nie ja - mówi i wciska pudełko do specjalnej, grubej torby, żeby po drodze pizza nie wystygła. Marek pracuje tu już dwa lata. Wie wszystko, gdzie są pomyłone numery, gdzie domy w ogóle nie oznakowane, jak skracać drogę, omijając światła. Jest naszą Alfa i Omega.

Ja po dwóch miesiącach pracy, też nie jestem najgorszy. W jeden wieczór, jak jest bardzo busy - jak tu się mówi - mam ze 30 "orderów". Wszyscy jeżdżymy jednak ze strachem. Co będzie, jak wysiadzie samochód? Niektórzy z nas właśnie na martwym przedmiocie oparli swą kanadyjską egzystencję. W nocy rozwożąc gazety, wcześniej pizzę. Z zazdrością patrzymy na młodego Sama, który przyjechał tu z Hongkongu. On ładuje pizzę do swojej czarnej Toyoty Supra Turbo. Sam pracuje po 15 - 16 godzin dziennie.

- Pracuje, ale i zarabia - powiedziałem pierwszego dnia mojej pracy do Jana. Jan uśmiechnął się.

- Naprawdę myślisz, że na ten samochód zarobił rozwożąc pizzę? Mogłby ja wozić 24 godziny na dobę, nie spać i stać by go było tylko na jedno koło. Tatuś mu przysłał pieniądze z Hongkongu, to i kupił sobie ten wózek za 40 tysięcy.

Teraz wiem, że Jan miał rację. Jeżdżąc 9-10 godzin można zarobić 70 - 80 dolarów. Ale cały czas strach o samochód. Coś wysiadzie i kłapa. Jan się nie przejmie. W ciągu dnia pracuje na budowie. Pizzę wozi wieczorami, 2-3 razy w tygodniu, żeby zarobić na benzynę i papierosy.

W naszej pizzerii władzę dzierży włoska mafia. To wśród kucharzy. Wśród kierowców króluje mafia polska. Od czasu do czasu, najczęściej w weekend przypląta się jakiś Kanadyjczyk, ale pamiętając o przyjaźni między narodami, staramy się być dla niego mili. W kuchni pracuje jeszcze Albańczyk. Kiedyś, dawno temu, był reżyserem filmowym.

- Jakże on filmy robił w tej Albanii? - zastanawiamy się czasami, gdy jest chwila przerwy. - Czy tam w ogóle produkuje się jakieś filmy?

Albańczyk jest bardzo miły. Często dyskutuje na temat literatury, wymienia nazwiska: Dostojewski, Szolochow, Hasek, Kafka. Włosi na to, że ich bardziej interesuje football. Polacy dodają: Mickiewicz i Słowacki. I tak jakoś leci, aż znowu trzeba brać pizzę do ręki i gnać do głodnego klienta.

Nasz rejon jest stosunkowo duży. Czasami w ciągu wieczoru przejeżdża się 200 kilometrów. Dużo dostaw do prywatnych domów, to i lepiej, bo tam większe napiwki. Główny zarobek oparty jest w dużej mierze na napiwkach. Za godzinę pracy dostajemy od szefa 5 dolarów. Jak przyszedłem to mówili, że mam szczęście, bo wybrałem dobry rejon. Są jednak bloki, gdzie nie wchodzi się na górę, bo strach. Przed wyjazdem telefonuje się do klienta, że ma czekać na dole przy wejściu.

- Wiesz, różnie bywało - mówi Marek.

- Czasami wsiadałem do windy i wysiadałem bez pizzy i bez pieniędzy. Przykładali ci nóż do gardła i co, chciałbyś dyskutować? Z reguły jednak ludzie są mili i przeciętnie z jednej rozwieszanej pizzy ma się dolara napiwku.

Marek w Kanadzie jest 3 lata, Jan 2, ja rok. Marek pracował w Polsce w biurze projektów, Jan w jakimś innym biurze. Rozwożenie pizzy traktuje się przejściowo, jak się nie wie, co akurat z sobą zrobić. Najmłodszy Piotr myśli o szkole. W Polsce był górnikiem.

- Jak skończę tę szkołę, to w żadnej

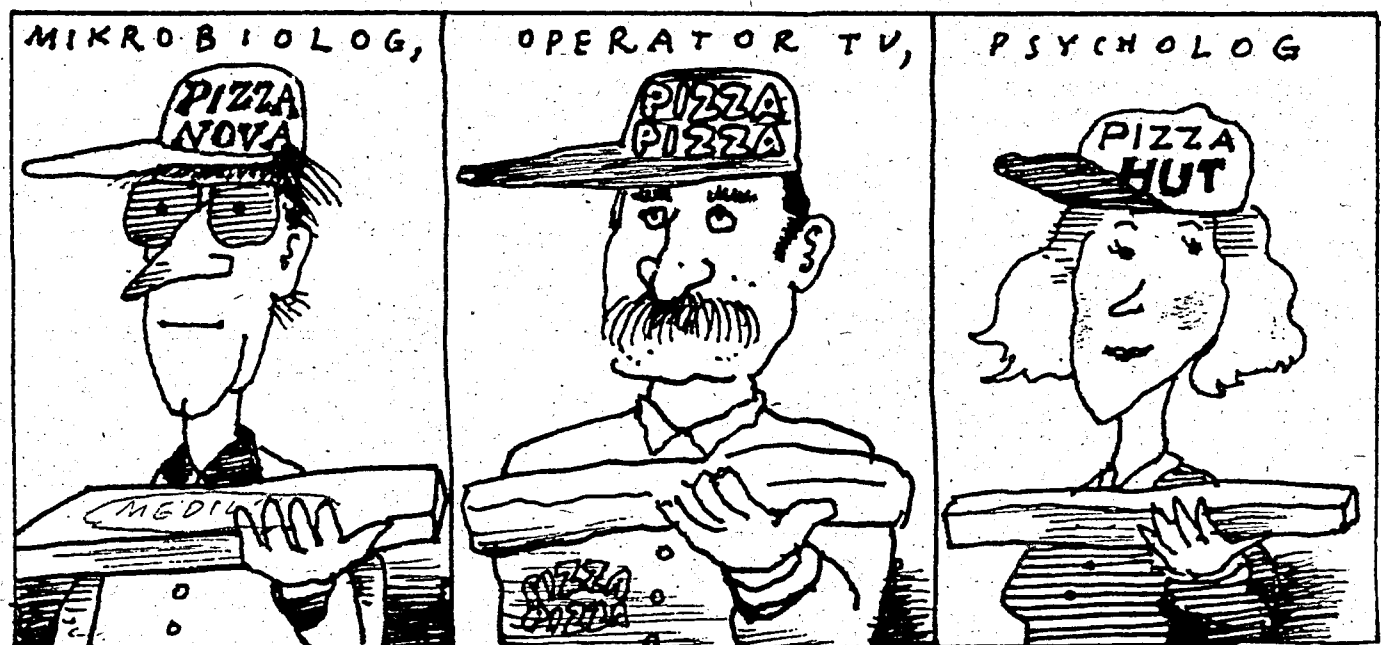
pizzerii nie będę pracował. Reszcie ta pizza za bardzo nie przeszkadza. Praca jak praca.

Problem jest tylko z mandatami. Czasami się nie zapnie pasów, czasami się nie włączy świateł, czasami jakiś złośliwy policjant wetknie mandat za wycieraczkę, gdy stanie się na chwilę przed budynkiem na drodze przeciwpożarowej. Najgorszy jest jednak tzw. speeding, czyli przekroczenie dozwolonej szybkości, bo za to traci się punkty.

- Pomyśl o tym głodnym kliencie. On tam czeka, nie jadł 8 godzin. Jestem dobrym człowiekiem, więc się spieszę z tą pizzą - tłumaczył kiedyś Marek jednemu policjantowi. Nic jednak nie pomogło.

Często jednak nie mamy czasu, aby zamienić z sobą kilka słów. Wpadamy, zabieramy pizzę, czasami 2 albo 3, jak jest po drodze, potem powrót, następne pizze i tak do pierwszej, drugiej w nocy. Najpóźniejsze dostawy do gości hotelowych. Goście z reguły weseli po nadużyciu alkoholu i dziwnie hojni.

Jadę, powtarzam po angielsku "trzy-nastacie" i "trzydzieści" z nadzieją, że uda mi się wreszcie powiedzieć poprawnie, miasto zasypia.

Rysunek Krzysztofa Krzysztoforskiego

WODA, ZDROWIE I HYDROTERAPIA

Redaguje:

Dr. LIDIA DOBOSZ

Część 3

Historia hydroterapii sięga czasów Hipokratesa. Woda była kultywowana przez prymitywne ludy jak daleko sięga historia. Wiele rzek takich jak Nil w Egipcie, Ganges w Indiach przez dłuższy czas były uważane za rzeki mające własności lecznicze. Jeszcze przed Hipokratesem kapłani - lekarze zakładali świątynie w pobliżu gorących źródeł lub wód mineralnych. W starożytnym Rzymie miejsca wodoterapeutyczne spełniały funkcje nie tylko lecznicze, ale też towarzyskie. Fińskie, tureckie, rosyjskie gorące łaźnie są przykładami wodnej terapii opartymi na starożytnych podwalinach.

W średniowieczu Kościół zakazał stosowania leczenia wodnego nazywając je pogańskim zwyczajem. Rozwój wodolecznictwa został wstrzymany aż do XVII wieku. Podstawy wodolecznictwa przypisuje się śląskiemu chłopowi Wincentemu Priessnitz, który rozpoczął leczenie siebie, a następnie innych natryskami wodnymi. Od jego nazwiska powstał w Polsce wyraz "prysznic".

Nowoczesne wodolecznictwo pochodzi z Bawarii. Ksiądz Sebastian Kneipp, przyrodnik oddany sprawie upowszechniania zdrowia upatrywał lecznicze działanie w wodzie. Leczenie wodą rozpowszechniło się w całej Europie obejmując następnie Stany Zjednoczone. Pacjenci chwalili skutki kneippowskich i priessnitzowskich zabiegów. Medycyna kliniczna, uniwersytecka przejęła je i włączyła do typowych zabiegów sanatoryjnych. Zabiegi wodolecznicze odgrywają znaczną rolę w lecznictwie.

Hartowanie zimną wodą lub wodą o temperaturze zmiennej pozwala ustrojowi znosić przez dłuższy czas niskie temperatury bez

wywołania odczynów ogólnych ustroju i bez spowodowania skarg chorego na zimno. Istnieją też dowody, że ciała obronne i ochronne powstają w skórze pod wpływem zabiegów fizykalnych, pojawiają się zwłaszcza po zastosowaniu zabiegów wodolecznicznych zimnych.

Zasadnicze znaczenie kuracyjne wody polega na jej wpływie na skórę i znajdujące się w niej zakończenia nerwów.

Hydroterapia regeneruje nasz system nerwowy. Proces regeneracji rozpoczyna się na powierzchni skóry naszego ciała. Doskonałym środkiem do tego celu są właśnie natryski, nacierania i kąpiele.

Znanych jest szereg zabiegów wodolecznicznych. Wymienię tylko kilka jak kąpiele naprzemienne ciepłe/zimne, kompresy, inhalacje, kąpiele stóp, kąpiele parafinowe, błotne czy też masaż wodny.

Wszystkie te zabiegi można stosować niezależnie lub w połączeniu z różnymi ziołami. Zabiegi wodolecznicze są rekomendowane w chorobach układu oddechowego, w astmie, przebiegniach, zapaleniu oskrzeli, w bezsenności, w zaparciach, w gorączce, w nerwicach, schorzeniach ginekologicznych i zmęczeniu. Wybór odpowiedniego zabiegu wymaga konsultacji u lekarza. Nasza Klinika na Bloor St. przeprowadza podstawowe zabiegi hydroterapeutyczne.

Reakcja organizmu na wodną terapię powoduje stymulację układu krążenia, systemu limfatycznego, ułatwia proces detoksyfikacji (czyli eliminowania toksyn z naszego ciała) oraz relaksacji pacjenta, poprawiając jego siły życiowe.

**Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC**
HALINA SROCYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia

1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

Leczenie naturalne

Dr DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).

Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

USA • CANADA • AUSTRALIA • NOWA ZELANDIA • ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO • MEKSYK • IZRAEL

UWAGA!

Jeżeli zawiodły wszystkie metody i nadal masz

NADWAGĘ

uwierz, spróbuj i pozbadz się zbędnych kilogramów, stosując odżywczy program, oparty na

ZIOŁACH I WITAMINACH

HERBALIFE DISTRIBUTOR

Dzwoń: 391 - 5121, prosić ELŻBIETĘ

GWARANTUJEMY 100% ZADOWOLENIA • MIĘDZYNARODOWY SUKCES METODY

USA • CANADA • AUSTRALIA • NOWA ZELANDIA • ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO • MEKSYK • IZRAEL

NAPIWKOWE

Dawać czy nie dawać? A jak dawać, to gdzie i ile? Oto pytania, które zadajemy sobie płacąc za usługę. Zaczynając od miejsca: w restauracjach różnych obowiązuje różne zasady, i tak za obsługę przy barze - 10 procent, 15 procent w restauracjach typu obiadowo-lunchowego ("Swiss Chale", "Golden Griddle"), natomiast 20 procent w eleganckich knajpach, gdzie większość z nas jeszcze nie bywa codziennie.

W taksówce dodajemy do rachunku 15 procent, ale nie mniej niż dolara.

A u fryzjera? Bywała czytała wypożyczyć na ten temat szefa związku zawodowego fryzjerów na Kanadę i Stany. Powiedział on, że nie ma żadnych ścisłych zasad, co do dawania napiwków za usługi fryzjerskie. Zależy od miasta i od fryzjera. Generalnie zastrzeżenie dzieci nie widzi on sensu dodatkowego płacenia. Mężczyźni płacą więcej, ale nie dają tzw. typu właścicielowi zakładu, tak jak to często czynią kobiety (sic!). Fryzjerka Bywała, przemiła Filipinka w stylu polskim, z którą gada się w trakcie strzyżenia o kłótniach z mężem, o dzieciach i filmach odpowiadała zwykle "Thank you", gdy Bywała na początku znajomości tylko dziękowała za dzieło, a od chwili, kiedy Bywała zaczęła dopłacać dwa dolary do rachunku - Filipinka wylewnie

mówi: "Thank you very much". Generalnie: za usługi poniżej dwudziestu dolarów jest w dobrym tonie dać dolara napiwku, a przy rachunku powyżej dwudziestu dolarów - dwa dolary.

A co z tipami dla roznoszających gazety i przynoszących do domu pizzę lub inne pyszności? Jest zasada po prostu nie brać reszty, oczywiście, bez przesady: dla chłopca, od "Stara" będzie wystarczające 50 centów co dwa tygodnie, a panu z chińskim jedzeniem zaokrąglić rachunek, by napiwek nie był mniejszy niż 2.50.

Tyle etykieta amerykańska na temat napiwków. Oczywiście, w dobrym tonie jest, ani jeśli jesteśmy napiwkowanym, ani napiwkującym; nie chwalić się tym za głośno, a już na pewno nie w towarzystwie.

Od następnego numeru zaczynamy poruszać problem pierwszej poważnej pracy, czyli maniery i obyczajów w urzędach i instytucjach amerykańskich.

BYWAŁA

• TEATR Z POLSKI! PROFESJONALNA OBSADA! •

Jan KOBUSZEWSKI

Marian KOCINIAK

Jan KOCINIAK

Krystyna BOROWICZ

Arkadiusz NADER

Leonard PIETRASZEK

JAN WOJEWÓDKA
prezentuje
SZTUKĘ SŁAWOMIRA MIROZKA
p.t.

"POLICJA"

Komedia z zawsze aktualnych sfer żandarmeryjnych

Reżyseria: JAN SWIDERSKI

ZNAKOMICI AKTORZY TEATRU "ATENEUM"

* Borowicz Krystyna * Kobuszewski Jan (gościnnie)
* Kociniak Jan * Kociniak Marian * Nader Arkadiusz
Pietraszek Leonard

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

HAMILTON, ONT.
19 lutego 1989, godz. 8:00 p.m.

MONTREAL..... Sroda, 15 lutego, 1989 - 8:00 p.m.
Westmount High School Aud. 4350 St. Catherine West

OTTAWA..... Piątek, 17 lutego, 1989 - 7:30 p.m.
Ottawa Technical H.S. Aud. 440 Albert St.

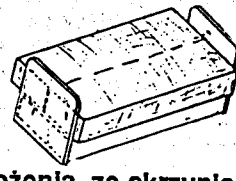
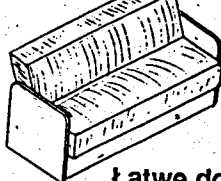
TORONTO.....

West Toronto Secondary School Auditorium
330 Lansdowne College St. - Toronto, Ont.
Sobota, 18 lutego, 1989 - 8:00 p.m. Niedziela, 19 lutego, 1989 - 2:30 p.m.

Bilety: SOLARSKI PHARMACY, 149 Roncesvalles Ave. Tel. 536-5452
Informacje i telefoniczna rezerwacja biletów: K. KOPOWSKI Tel. 259-0649

WERSALKI Z POLSKI (SOFA - BED)

NOWE • SOLIDNE • WYGODNE • PRAKTYCZNE
• IDEALNE W KAWALERKACH, SYPIALNIACH, POKOJACH RODZINNYCH,
GOŚCINNYCH, RECEPCYJNYCH, STUDYJNYCH

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA:
CANEX TRADING CO.
740 - 2580
JERZY

Łatwe do rozłożenia, ze skrzynią na pościel

CYKLU: POSTACIE NIESAMOWITE

O CZŁOWIEKU INACZEJ

B.R.: Na pierwszy rzut oka czuje się w nim wewnętrzny spokój i mądrość, uważnie patrzące oczy.

Sławomir Gorczewski mieszka na stałe w Gdańsku, od paru lat zajmuje się leczeniem metodami niekonwencjonalnymi. Sławku, jak to się zaczęło?

S.G.: Zaczęło się od bardzo młodego wieku, mając 16 lat przeczytałem książkę o operacjach na Filipinach i o uzdrowiaczach chińskich i od tego momentu zafascynowało mnie to, że człowiek ma w sobie te właściwości. I ta fascynacja bardzo długo we mnie była. Potem moja mama zatrała się orzechami włoskimi, miała olbrzymi ból głowy. Powiedziałem do niej - "Wiesz co, ja spróbuję ci pomóc - tak, jak ci Filipińczycy pomagają. Jeżeli oni mogli to i ja mogę spróbować", przyłożyłem jej ręce do brzucha. Po chwili zwiłowała wszystko, za parę minut przeszedł jej całkowicie ból głowy. Zaczęłem się zastanawiać, czy to jest przypadek, czy to jest jakieś moje oddziaływanie, zacząłem najpierw w rodzinie uzdrawiać bóle głowy. Okazało się, że wszystkie bóle głowy ustępują - to mnie już umocniło. Nie miałem wtedy żadnej wiedzy na ten temat, ale po czasie zacząłem czytać różne książki na ten temat. Z jogi, buddyzmu, z religii indyjskiej. Trafiłem na wiele systemów medycyny naturalnej - medycyna chińska, trafiłem na materiały z medycyny tybetańskiej - zacząłem uzdrawiać tymi energiami, których używali Chińczycy, Hindusi, według tych opisów. Trenowałem karate, co się wiązało z poznaniem filozofii Wschodu, mentalności Wschodu, która była potrzebna do leczenia metodą naturalną, metodą energii wewnętrznego skupienia. Zaczęłem leczyć coraz trudniejsze przypadki, bezpłodność, urazy mózgu, miałem przy okazji chorób tarczycy, wątroby, serca, we wszystkich przypadkach bardzo skutecznie pomagałem nie mając żadnej wiedzy na ten temat.

Później dopiero zacząłem zdobywać wiedzę i właściwie do dzisiaj ją zdobywam, szczególnie w tym zawodzie, jeżeli można mówić, że jest to zawód, czy w tej dziedzinie nie można powiedzieć, że się już skończyło. Jest takie powiedzenie, że lekarz się uczy całe

życie i głupi umiera. Właściwie nigdy nie ma kresu poznania człowieka.

B.R.: Wspomniałeś o chorobach tarczycy. Tutaj lekarze stosują metodę jodu radioaktywnego, metoda ta polega na odłączeniu działania tarczycy bez ingerencji noża chirurgicznego. Co sądzisz o tej metodzie?

S.G.: Na pewno jest to metoda zewnętrzna, nienaturalna. Organizm jest pewną całością i wszystko, co się w nim odbywa dotyczy całości, nie tylko ciała, ale i całej istoty człowieka, czyli duszy, uczuć, myśli i wyższych stanów duchowych człowieka. Jeżeli wpływa się chemicznie na organizm, wpływa się bardzo zdecydowanie na całą jednostkę człowieka i to oddziałuje negatywnie. W leczeniu chorób najważniejsze jest znalezienie przyczyny. Medycyna klasyczna leczy przez rozpoznanie przyczyn fizjologicznych, a nie zawsze przyczyny fizjologiczne są przyczyną choroby, czasami powstają one w sferze uczuć człowieka, w sferze złego myślenia - negatywnego, tworzenia złych myślokształtów, lub choroba jest też powodowana pewną łaską Bożą i zrozumienie właściwie tych wszystkich sfer w człowieku - powoduje dopiero właściwe rozpoznanie.

Trzeba zrozumieć zjawisko choroby. Dlaczego ona powstała, skąd ona powstała. Jaki etap rozwoju w życiu tego człowieka ona dokonuje, jaki to ma sens i jaki ma cel choroby - bo nie można choroby traktować jako odrębną istotę, która jest czymś wobec nas negatywnym. Postępowanie jest główną przyczyną powstania chorób, jak również środowisko, w którym żyje. Powoduje te choroby.

Choroba ma jeszcze większe znaczenie, bo pochodzi z poprzedniego działania, to znaczy wiele lat wcześniej człowiek mógł, na przykład, występować wbrew prawom przyrody np. chodzić bez czapki zimą i po 10-12 latach może powstać guz lub jakieś inne zaburzenia kory mózgowej i może się bardzo dziwić, dlaczego u niego i dlaczego akurat on. Są pewne prawa przyrody, które umożliwiają człowiekowi znalezienie przyczyn chorób, których medycyna klasyczna w ogóle nie uznaje i są pewne metody le-

czenia, które mogą zrównoważyć, zniwelować naruszenie tych praw. Jeżeli ktoś będzie się odżywał nieprawidłowo i spowoduje zniszczenie układu trawiennego, to przez odpowiednie zabiegi można ten system odbudować, przez zabiegi bioenergetyczne, czy przez odpowiednią dietę, czy przez stosowanie odpowiednich ziół. Jest to zawsze naturalne, natomiast używanie leków chemicznych powoduje w człowieku zepchnięcie choroby na inny plan. To znaczy, bardzo często jest pozorne wyleczenie, wydaje się, że pigułka pomogła, choroba została wyleczona, a okazuje się, że ona powraca po roku i dwóch, przyczyna nie została zlikwidowana, tylko została przesunięta w inną sferę człowieka - do uczuć, do myśli.

B.R.: W Kanadzie, jak i w krajach cywilizacji zachodnich, odczuwa się wąską specjalizację lekarzy. Czy twoim zdaniem jest to dobre dla pacjentów?

S.G.: W pojęciu medycyny w Chinach, jeżeli leczący się zachorował, to znaczy, że lekarz jest zły i zmienia się lekarza. U nas idzie się do lekarza dopiero wtedy, jak już rzeczywiście człowiek jest tak chory, że sam sobie nie może poradzić. My nie mamy kultury dbania o zdrowie. Nie mamy kultury, która by uświadamiała ludziom utrzymanie stałej kondycji zdrowotnej. Takiej kultury nie ma. Są mody i to stwarza problem, że powstają przypadki chorobowe i medycyna nie widzi człowieka, który przychodzi, tylko traktuje go jako pewien przypadek i zajmuje się chorobą nerką, chorym sercem, a nie człowiekiem.

Wszystko to pomija zasadę miłości, bo pierwszy kontakt z terapeutą, z człowiekiem, który pomaga, musi odbywać się na zasadzie wzajemnej miłości i zaufania. Jeżeli człowieka traktuje się jak przypadek, czyli jego istotę sprowadza się do fizycznego przedmiotu całej sprawy, wtedy człowiek nie jest już człowiekiem, tylko jest chorym organem chodzącym i utyskującym na siebie. Medycyna naturalna traktuje człowieka jako całość. Terapeuta musi sobie uświadomić wszystkie procesy psychiczne i duchowe jakie zachodzą w człowieku. Także i to, że smutek może spowodować cukrzycę, że sposób myślenia, sposób odczuwania może wpływać na stan fizjologiczny i że jest to relatywne. Stan fizyczny wpływa na uczucia i myśli, a stan uczuć i myśli wpływa na ciało. Negatywne nastawienie do otoczenia może powodować guzy na nerkach lub narośla wszelkiego rodzaju, zaburzenia działania nadnerczy. Irytacja może powodować osłabienie zatok i tym samym spowodować zapalenie zatok, lęk o przyszłość może spowodować choroby układu krążenia. I dlatego

terapeuta musi się zastanowić, jak pomóc optymalnie, to znaczy musi postawić diagnozę w sposób troszeczkę szerszy niż czyni to medycyna klasyczna - nie traktować go jako mięsień, kawałek serca z żyłami, lecz traktować go jako cały instrument z wszystkimi jego przejawami w życiu. Wykorzystując tę wiedzę, mam pozytywne wyniki w leczeniu naturalnym.

Sławomir Gorczewski od paru dni przebywa w Toronto, można skontaktować się z nim codziennie w godzinach 9-3 po południu. TEL. 633-4469

Rozmawiał:
BOGUSŁAW RZEPECKI

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZĄ

Telefon
532 - 4444

Główne biuro
217 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2L6

SŁUŻYMY CI
NASZYM
DOŚWIADCZENIEM

Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość
w Ontario, czy to dla siebie,
czy jako inwestycję, czy to
obiekt przemysłowy, farmę,
domek letniskowy, motel -
pensjonat itd.
zwróć się do nas
w celu dokonania bezpłatnej
wyceny...

kamery z napisami, obrazami i muzyką. System operacyjny Amiga DOS wyposażony jest w proste w użyciu "ikony" (jak APPLE) głównie dla użytkowników nie mających czasu i ochoty na poznawanie tajników techniki komputerowej i języka komend (jak IBM) przeznaczonego dla bardziej zaawansowanych użytkowników, lubiących parć się oprogramowaniem. W odróżnieniu od IBM PC i McIntosha, Amiga DOS jest systemem wielozadaniowym tzn. pozwala np. na równoczesne uruchomienie programu z muzyką, edycję taśmy VCR i aktualizacji bazy danych. Mało tego, po zainstalowaniu specjalnej płytki z procesorem B086, połowa komputera (i ekranu monitora) zajmuje się programami Amigi DOS, a druga połowa IBM DOS. Dodatkowo podłączyć można do komputera inne monitory z klawiaturą, pozwalając w tym samym czasie np. żonie na przygotowywanie resume, dzieciom na naukę programowania, a sobie na pisanie "bardzo ważnego" listu do kolegi z wojska. Praktyczna jest też struktura zbiorów AMIGI pozwalająca bez dodatkowych programów na wymienianie grafiki pomiędzy poszczególnymi częściami systemu. Przykładowo, bazgroły naszej najmłodszej pociechy z programu do malowania, bez trudu włączyć można do filmu z tą pociechą na VCR. Przykładów by można mnożyć i choć AMIGA pozbawiona jest "splendoru" neXT gwarantuje za około \$3000 pełną satysfakcję. **Independent Computer Experts**

Fascynacja konkurencją wielkich potentatów komputerowych takich jak IBM, APPLE, DEC prowadzi do ignorowania produktów technicznie bardziej zaawansowanych, ale za to mniej popularnych. Do takich należą zapewne budzący powszechny dreszczyk emocji "neXT" oraz budząca powszechne zadowolenie AMIGA.

Przedstawiciele wielkiej finansjery i łowcy nowości technicznej z napięciem czekają na reklamowany jako najlepszy na świecie mikrokomputer neXT. Legendarny już założyciel firmy APPLE, Steve Jobs utworzył nową firmę NEXT w celu zrewolucjonizowania przestarzałych, jego zdaniem, rozwiązań mikrokomputerowych. Już za parę miesięcy, główni inwestorzy tego przedsięwzięcia spodziewają się plonów. Poza nieubogim" przecież Jobsen, do gry włączyli się inni. Ross Perot, założyciel (za \$1000) firmy Electronic Data Systems, sprzedanej General Motors za \$2 500 000 000 (dwa i pół miliarda) ulokował w neXT \$20 milionów.

Procesor neXT składa się tylko z dwóch "kości" scalonych, co wraz z 8-megabajtową pamięcią, 660-megabajtowym dyskiem

SZTUCZNA INTELIGENCJA

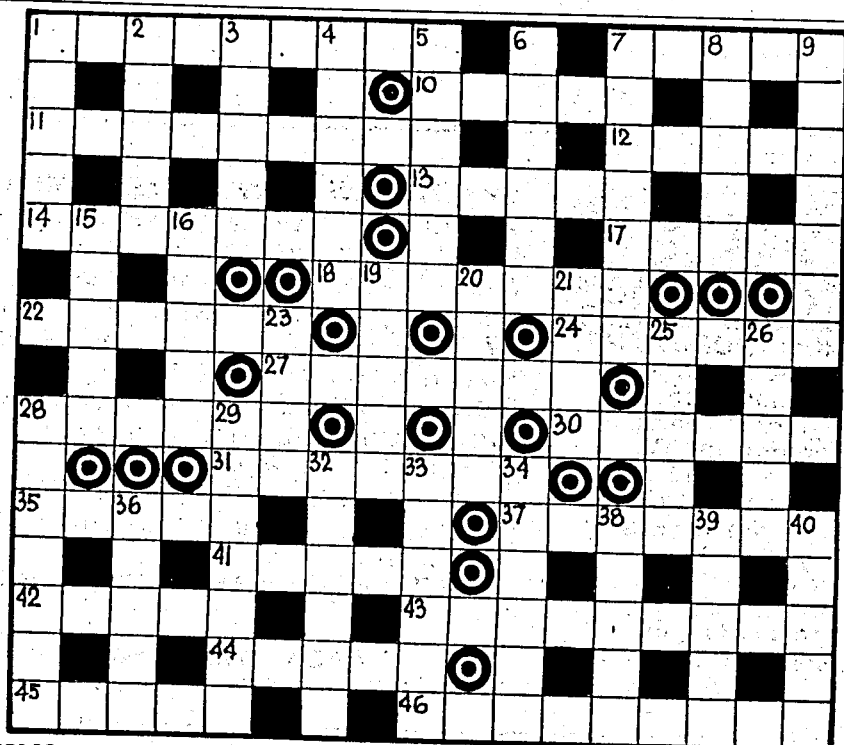
"winchester" i 256-megabajtowym dyskiem laserowym, drukarką laserową, super grafiką i interfejsami do stereo i video systems robi niemałe wrażenie. Kontrolowany przez wieloprogramowy UNIX, rozwija dalej jego koncepcję zbiorów danych w postaci tekstu, włączając w to grafikę i dźwięk. Oznacza to, że użytkownik oglądać może sobie na ekranie, dźwięk i odgrywać na swoim stereo list do wujcia Władzia. Miksowanie i edycja tekstu, dźwięku i grafiki nie nastroić będzie żadnych trudności. Podobnie, każdy wprowadzony dokument wyświetlany będzie na ekranie w jego oryginalnej czcionce i formacie. Mówiąc krótko, zgodnie z zapowiedziami, ma to być podręczne studio muzyczne, telewizyjne, mała poligrafia i komputer.

Do nowości zaliczyć nie można za to komputera AMIGA, który pojawił się w sprzedaży w 1986 r. jako następca znakomitego, lecz przestarzałego COMMODORE 64. Firma Commodore wykupiła prawie że

neXT

bankrutującą firmę Amiga w 1985 roku, ratując od "naturalnej śmierci z braku pieniędzy" konstruowany w tym czasie komputer AMIGA. Komputer ten wdarł się na rynek powoli i bez "fajerwerków" towarzysząc wprowadzaniu neXT, torując sobie drogę głównie satysfakcją jego użytkowników.

O jakości AMIGI świadczyć może fakt, że kupuje go wielu dotychczasowych "wielbieli" IBM i Apple. Znam przypadki, kiedy posiadacze IBM PC sprzedawali swój komputer i kupowali AMIGĘ. Oparty o szybki 32-bitowy procesor MOTOROLA 68000, 16-bitową architekturę danych wyposażony jest w wysmienitej jakości kolorowy monitor (lepszy od IBM PC, porównywalny z IBM PS/2). Amiga oferuje interfejs do syntezy muzyki i mowy oraz interfejs do kamery, telewizora i VCR wraz z bogatym oprogramowaniem umożliwiającym przetwarzanie obrazu i dźwięku. Dziecinie prosta jest np. edycja (taśmy lub obrazu z)

POZIOMO:

- 1 Niedogotowane
7 Zeszyt
10 Określenie, nazwanie
11 Łowy
12 Wielkie ubóstwo
13 Tajna organizacja sycylijska
14 Wypiek cukierniczy
17 Podziałka na przyrządach pomiarowych
18 Umowa międzynarodowa
22 Gatunek narcyza o żółtych kwiatach
24 Zajmuje się wyłapywaniem bezpańskich psów, hycel
27 Szyk, rozstawienie wojska
28 Bursztyn
30 Wielka flota wojenna
31 Mędrzec snujący refleksje o życiu
35 Śsaki rogate, hodowane jako zwierzęta domowe
37 Radio z magnetofonem i elektrycznym gramofonem
41 Świt

- 42 Grupa nacisku wywierająca wpływ na parlament
43 Odczuwanie głodu
44 Widziadło senne
45 Przedmiot otaczany czcią religijną
46 Tam tańczy się przy muzyce z płyt

PIONOWO:

- 1 Wewnątrz kości
2 Wałek, szpula
3 Sto lat! Sto lat!
4 Coś zmietoszonego, pogniecionego
5 Niedokrwiłość
6 Podwyższenie, na którym ścinano skazanego na śmierć
7 Gra w karty dwoma taliami z czterema dżokerami
8 Baba - jaga
9 Numerowy, bagażowy
15 Obraz cerkiewny
16 Mieszkaniec północnej części wyspy Wielkiej Brytanii
19 Odbiornik
20 Rachunek bankowy
21 Statek Noego
23 Małpiatka z lasów tropikalnych

- 25 Samochód osobowy z przedłużoną tylną częścią i dodatkowymi tylnymi drzwiami
26 Wąska łopata
28 Osoba obchodząca swoją rocznicę
29 Zwięzłe zdanie, błyskotliwie sformułowane, zawierające myśl moralną
32 Autor "Martina Edena" lub miasto w Kanadzie
33 Wygrywa kto ma rację
34 Wymyślna potrawa, smakołyk
36 Prawo rozpowszechniania wydawnictwa zagranicznego
38 Cudo, straszdyło
39 Fajerwerki
40 Bogini mądrości

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: zawiadomienie, uleżona, propozycja, runda, zadra, ekler, lektorka, alimenty, Zamyski, cymbalki, walek, katar, kitel, nominacja, banknot, nieokrzeseanie.

PIONOWO: neutralizowanie, zielenik, wdowa, alasz, odpad, ikona, Niobe, eszelon, wierzycielstwo, Adamita, reakcja, krasa, ciżmy, meloman, łatanie, canoe, kaczyk, twarz, rebus, kanon

ODCINEK 33

BRYDŻ

ZADANIE

W 3	N	6 5
K 10 9 7 3	W	E 8
	S	K 10
		10 4
	2	
	W 4 2	
	5	
	7 5	

Końcówka. S rozgrywa bez atu i musi wziąć jeszcze 5 lew, wychodząc z ręki.

ROZWIĄZANIE

Wychodzimy błotką pik i W ma dwa warianty obrony:

I - dodaje trójkę - bijemy damą i odwracamy w piki, zrzucając z ręki siódmą trefl. W musi wyjść w kiery. Impasujemy damą i ściągamy asa. E nie może zrzucić trefla,

gdyż wyrobiłby błotkę trefl w dziadku, zrzuci więc dziewiątkę karo. Wówczas wpuszczamy go do ręki królem karo, wymuszając wyjście do widel treflowych w dziadku.

II - bije waletem - przepuszczamy, a W odwraca w piki. Bierzemy lewą damą, zrzucając siódmą trefl i ściągamy asa kier, co doprowadza do końcówki:

	D	
	D	
	W 6	
	N	
K 10 9 7	W	E
	S	K 10
		10 4
	W 4	
	5	
	5	

w której zagrywamy damą kier. Oczywiście, E zrzuci karo. Lewą bierze W i odwraca w kiery. Zrzucamy z dziadka damę karo i E znalazł się w przymusie.

DAMA PIK

SZACHISTA

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 38

1. Wh7 - h1!! g6 - g5
2. Gd1 - h5! g5 - g4
3. Kg1 - f1 Kg3 - f3
4. Wh1 - h3 x

Jest to też jak zadanie Nr 37 "miniatura", z dobrym wstępem, umożliwiającym zajęcie górnym pola h5, aby przeciwdziałać patowi. Osiągnięcie autora uważam za warte przypomnienia.

Na tym kończę przegląd najstarszej naszej kompozycji szachowej z obecnego stulecia. Daje to zapewne tylko w bardzo ogólnych zarysach przegląd naszych osiągnięć. Rok 1918 zwykle przyjmowany jest jako początek drugiego okresu NASZEJ KOMPOZYCJI SZACHOWEJ.

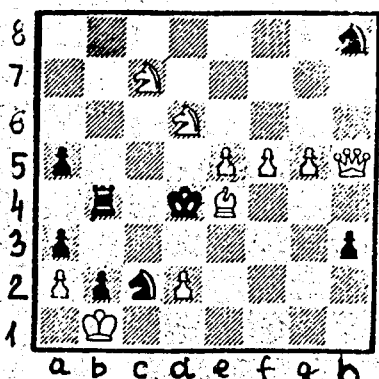
Od tej chwili nie mamy wątpliwości, kto zalicza się do kompozytorów polskich.

Zaliczamy tych, którzy przyznawali się do

POLSKOŚCI lub mieli OBYWATELSTWO POLSKIE.

ZADANIE NR 39

Aleksander Hillbricht
Szachy 1925 r.

Białe rozpoczynają i dają mat w 3 ruchach. Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

Horoskop 26 stycznia - 1 lutego

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Wielu zamieszania w życiu zawodowym i działania dalekie od rutyny. Wysłuchaj życzeń Ci osoby, z której pomocą rozwiążesz niejedną problem. W rodzinie poważny wzrost aury. Miłe klimaty serca. Finanse nie te, o których marzysz, ale w sumie nie najgorsze. Nie daj się wykorzystywać. Najmniejszy przyjaciel spod znaku Strzelca, unikaj Lwa. Dzień miły sobota, liczba 5.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Zmienne nastroje i zmienne powodzenie. W sprawach osobistych unikaj burzliwych dyskusji, szczególnie z bliską osobą. Nowe osoby w pracy, nowe sytuacje. Nie uprzedzaj się z góry. W perspektywie fascynująca podróż. Niespodziewani mili goście z daleka. Zdrowie i finanse dobre. Bierz pod uwagę Barana, ale unikaj Wodnika. Dzień szczególnie ważny - poniedziałek, liczba - 8.

BŁĘZNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Tydzień ciekawy i urozmaicony. W sferze uczuć działasz spontanicznie, nie boisz się ryzyka. Wszystko inne schodzi na dalszy plan, nawet interesujące widoki w dziedzinie zawodowej. Sprawy sercowe dość ubogie w wydarzenia, ale już wkrótce nastąpi tu istotna zmiana. Niepotrzebnie trąpisz się podejrzeniami. Serdeczny znak - Panna, unikaj Strzelca. Dzień miły - środa, liczba - 3.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Tydzień udany. W interesach nie ryzykuj bez rady bardziej doświadczonych, a unikniesz strat. W pracy wyróżnienie. Znakomite układy uczuciowe. Możliwa podróż. Zdrowie dopisze. W sprawach materialnych wreszcie korzystna odmiana. Nie będzie to jeszcze hossa, ale wyraźnie odczuwalna poprawa. Wyjątkowo udany koniec tygodnia. Patrz przychylnie na Wagę, ale unikaj Panny. Dzień miły - czwartek, liczba - 6.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Pomyśl trochę o sobie i nie działaj na zasadzie pogotowia ratunkowego. Więcej czasu należy przeznaczyć na regenerację sił i relaks. Ważna wiadomość. Finanse w dobrym stanie. Układy domowe z tendencją do wyciszenia nieporozumień. Lepiej iść na kompromis niż toczyć taką beznadziejną wojnę. Wytnięcie w towarzystwie Barana? Unikaj Raka. Dzień miły - wtorek, liczba - 4.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

W tym tygodniu trudno będzie pogodzić życie zawodowe z osobistym. Zmusi to do największego wysiłku - wszystko jednak wskazuje, że wyjdiesz z impasu. Nowe akcenty w sferze uczuć. Przypływ wiary we własne siły, co może mieć wpływ na Twoje plany. Nie bój się ich korekty. Przychylny znak - Baran, unikaj Wodnika. Dzień miły - piątek, liczba - 9.

WAGA: 23 września - 23 października

Intrata oferta w sprawach zawodowych. W życiu osobistym spory i konflikty z bliską osobą. Szczera rozmowa i skrusza mogą jeszcze pomóc. Nieudane posunięcie finansowe pogorszy nastrój. Daleka wyprawa rodzinna zakończy się pomyślnie. Zdrowie dzieci wymaga uwagi. Inspirujący znak - Skorpion, unikaj Strzelca. Dzień - czwartek, liczba - 5.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

W pracy bardzo dobry okres, mimo pośpiechu i nawału zajęć. W sprawach domowo-rodzinnych nie obejdziesz się bez drobnych perturbacji i wydatków. W uczuciach szczęście dopisze. Możliwe spotkanie z miłą Ci osobą. Pomyślny rozwój wydarzeń w interesach. Znak przychylny - Koziorożec, unikaj Raka. Dzień ważny - wtorek, liczba szczęśliwa - 2.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Tydzień spokojny. Znajdziesz czas na spotkania, pogaduszki, działania hobbystyczne. W pracy trochę napięta atmosfera i małe sprzeczki, ale nie warto tym psuć dobrego na ogół nastroju. Możliwa intrygująca znajomość. Skąd nagle te Twoje marzycielskie skłonności? Ważna - pozytywna - rola w tym tygodniu odegra Panna, ale unikaj zatargów z Wagą. Dzień miły - niedziela, liczba - 1.

KOZIOROŻEC: 22 listopada - 20 stycznia

W pracy powieją pomyślnie wiatry dla pracowitych i sumiennych Koziorożców. Możliwe wyróżnienie i nagroda. Samotne osoby mogą stanąć przed odpowiedzialną decyzją w sferze uczuć. Bardzo udany wyjazd, przejdzie Twoje oczekiwania. Interes okaże się niewypałem. Warto zwrócić uwagę na Ryby. Unikaj Raka. Dzień ważny - środa, liczba szczęśliwa - 4.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Działasz na wszystkich frontach, a najwyższy czas zająć się własnym życiem. Możesz znaleźć się w obliczu faktów dokonanych bez żadnego wpływu na rozwój wydarzeń. Myśl więcej o sobie i nie zwracaj uwagi na humory partnera. Dostatek materialny spowodowany napływem większej gotówki. Bulwersujące wiadomości - trudno będzie Ci w to uwierzyć. Rak staje w centrum Twoich zainteresowań. Przykreści związane z Baranem. Dzień miły - środa, liczba - 4.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Umocnienie pozycji zawodowej i towarzyskiej. W uczuciach nadzieje i zdwojona odpowiedzialność. W sprawach domowych unormowanie. Wiadomości raczej pocieszające, wyraźna zmiana aury wokół Twojej osoby. Nie licz na razie na zbyt wiele. Sukcesem będzie jeśli poodkręcasz pewne decyzje, na pewien choćby okres. Rozmowa sporo Ci wyjaśni. Dobre porozumienie z Lwem, ale Skorpion Ci nie sprzyja. Dzień miły - czwartek, liczba - 5.

NON STOP

LOT
- sm do Warszawy.
Cotygodniowe przeloty
non-stop z Montrealu i Toronto.
Polskie Linie Lotnicze LOT oferują
bezpośrednie przeloty non-stop do
Warszawy po atrakcyjnych cenach.
Informacje: Polskie Linie
Lotnicze LOT lub biura
podróży.

POLISH AIRLINES

Call your travel agent or

1000 Sherbrooke St. West
Suite 2220
Montreal, Que. H3A 1G4
Phone Montreal (514) 844-8674
Toronto (416) 364-9035

video kontakt

JACKA FEDOROWICZA
pt. "Wieczór autorski".
Znakomite monologi
satyryczne i parodie
programów TV.
Cena - tylko \$ 35.00
Zamówienia z załączonym
M.O. przyjmuje i kasety
wysła oficjalny
przedstawiciel - Video
Kontakt na Amerykę Płn.
Richard Heith,
3312 Sorrel Pl. Surrey, B.C.
V3S 5H7

WYDAWNICTWO KASET VIDEO

Wspomaga niezależne wydawnictwa
Kaset video w Polsce ▶ rozpowszechnia
Nia ich kasety za granicą ▶ realizuje
Je filmy oparte na materiałach
W kraju nie osiągalnych • przeznacza
Cza dochód ze sprzedaży kasety na
Rozwój kultury niezależnej w Polsce
Ce • proponuje filmy o związanym z
Z Polską tematyce politycznej, historycznej,
Rycznej, kulturalnej i społecznej
• osobom zainteresowanym wysyła
My ulotki reklamowe z opisem
POSZCZEGÓLNYCH TYTUŁÓW

UWAGA: Obniżka cen
informacje bezpłatnie, kasety w formacie VHS.

OTWARCIE NOWEGO SKLEPU MIĘSNEGO W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
różne mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni

DOMINION HARDWOOD FLOORING

INSTALOWANIE WSZELKIEGO RODZAJU PODŁÓG DREWNIANYCH

• TANIO • SZYBKO
• SOLIDNIE
TEL. 427 - 8248

Karol Jarząbek & Grupa

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa, wędliny własnego
wyrobu, smaczne i świeże oraz
importowane z Polski i Europy
artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
TEL. 341-1522

FUR of CANADA

Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperaturę
czyszczenie.
Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje
BEN GONDEK
315 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 340-7871

RESTAURACJA

Kobi's

195 The West Mall, Etobicoke

APPLIANCES, INSTALATION AND REPAIR

Zmywarki, pralki,
suszarki, automatyczne
otwieracze garaży, etc.
ANDRZEJ
TEL. 269-7739
24 godziny

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

ANKA & PETER

2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na
różne okazje

CHCESZ POZNAĆ swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać?

Może pomoże Ci w tym
wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

SENNIK EGIPSKO- CHALDEJSKI

najwiarygodniejszy
przekład dzieł
wschodniego Derwisza,
ponad 800 haseł
wykładni przeżyć
sensownych w procesie
wymyślenia
\$ 9 z przesyłką
BOŻENA BOX 306
Port Coquitlam, B.C.
V3C 4K6

BOŻENA'S CATERING SERVICE

połącza swoje usługi w zakresie organizacji
przyjęć na różne okazje.
Posiada wieloletnie doświadczenie i
znakomite przepisy polskie i kanadyjskie.
Oferuje ciekawe dania kuchni
zimnej i gorącej.
Na zamawiających przyjęcia czeka
niespodzianka.
Proszę dzwonić Bożena Abratowski
TEL. 823-7981

ROACH BUSTERS

Absolutny, nie-
zawodny, su-
per skutecz-
ny i nie-
szkodliwy ze-
bieg usunię-
cia plag!
Skontaktuj się z nami - mówimy po polsku!

karaluchów w
domu, skle-
pie, restau-
racji. Bez
przesuwa-
nia rzeczy i
trującego
zapachu!

766-9927

Nowo otwarta
polska kwiaciarnia
w Hamilton

KARA RUDHAL FLORIST

259 James Str. N.
HAMILTON,
TEL. 528-6890

Poleca bezpłatne dostawy
do domów, wiązanki
ślubne, okolicznościowe,
pogrzebowe we
wszystkich kolorach.

Tylko
Międzynarodowy Klub
Matrymonialny
„LUBCZYK”
da Ci szansę poznania
kogoś bliskiego.

Posiadamy oferty Pań i Panów z Polski,
Kanady, USA i Europy Zachodniej.
Po szczegółowe informacje o
działalności Klubu piszcie do
nas załączając \$1.00.
Fotokatalog i oferty - extra \$4.00
"LUBCZYK" A-1
P.O. Box 100, Station "E"
Etobicoke, Ontario,
Canada M9C 4X9

POSIADAMY 1300 ofert pięknych Polek, zamieszkałych w Polsce, Kanadzie i Europie.

Wydajemy co
3 miesiące fotoalbumy.
Panie zainteresują
poważne oferty panów z
Kanady, USA, Australii.
Panowie piszcie do nas
załączając \$2 na
reklamowy katalog i
opłaty pocztowe:
EWAPOL-BUREAU
Box 306
PORT COQUITLAM, B.C.
V3C 4K6 Canada

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur
CENY KONKURENCYJNE

nsa

Anna Enterprise

Filtry do wody domowego użytku

Anna Soltyk, Ph.D.

2069 Millway Gate
Mississauga, Ont. L5L 1R2 (416) 828-7349

Słoneczna dziewczyna

Ewa, lat 26
ekonomista,

Firma Sunshine, specjalizująca się w usługach matrymonialnych, przygotowała Katalog, w którym
zamieszczają zdjęcia Pań i Panów z Kanady i z Polski, pragnących wstąpić w związek małżeński.
W ramach reklamy, zgodziła się nam udostępnić do publikacji. Będziecie więc co tydzień
zamieszczać podobne pięknej Polki. Może przez Echo znajdzie ją szczęśliwy wybraniec losu?
Pytania i zgłoszenia w tej sprawie prosimy kierować wyłącznie na firmę Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne
Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.
Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D",
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

CRACOVIA DELI

Sklep delikatesowy

261 Lakeshore Blvd. W. (na zachód od Kipling)
TEL. 253 - 5966

artykuły importowane z Polski i z Europy,
wspaniałe polskie wędliny,
świeże pieczywo i nabiał.
PIEROGI, GOLABKI i SMACZNE OBIADY
DOMOWE NA WYNOS

NISKIE CENY • DUŻY WYBÓR

jolanta interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

KATYN FOREST MASSACRE MEMORIAL COMMITTEE

Charitable Organization

Enclosed is my contribution to the MEMORIAL Fund in the amount of \$ _____

Name _____ Telephone _____

Address _____ City _____ Zip _____

PLEASE MAKE CHECK OR MONEY ORDER PAYABLE TO THE KATYN MEMORIAL FUND AND MAIL TO THE KATYN MEMORIAL FUND, c/o TREASURER LUCJAN RUTKOWSKI, 44 HIDDEN TERRACE, NO. ARLINGTON, NJ 07032.

**OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
K.P.K. OKRĘG TORONTO**

206 Beverley St., Tel.: 979-9634, 979-9639

Oferuje nowo przybyłym pomoc w osiedleniu w Kanadzie, pośrednictwo w szukaniu mieszkań, pracy, kursy angielskiego, poradnictwo i licencje zawodowe, usługi notarialne; program sponsorowania uchodźców - poniedziałki i czwartki godz. 10:30 - 2:30; zbiorowe sesje orientacyjne - wtorki godz. 11:00 - 1:00.

Zapraszamy. Biuro otwarte: pon. - piątek 9:30 - 4:30.

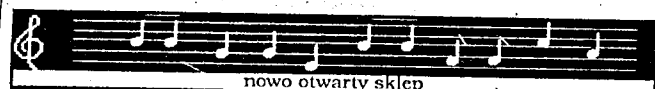
Uwaga: tłumaczenia dokumentów dla osób bez statusu imigranta, jak również niektóre usługi notarialne są odpłatne.

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

Zawiadamia o rozpoczęciu cyklu sesji orientacyjnych na tematy związane z osiedleniem w Kanadzie: pomoc finansowa rządu, usługi socjalne, polityka imigracyjna, kursy angielskiego i zawodowe, licencje dla rzemieślników, ewaluacja dyplomów, planowanie kariery, ubezpieczenia zdrowotne, resumes, etc.

Czas: wtorki, godz. 11:00 rano - 2:00 po poł.

Miejsce: 206 Beverley St.

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurliitzer

NAJNIŻSZE CENY • PEŁNA GWARANCJA

MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin

i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Tel. 761-9612

KASETY MAGNETOFONOWE

Pełne 2 godziny śmiechu, co nie miara. Każdy dowcip - burza śmiechu. Dowcipy rodziny Masztalskich.

Wybór najwspanialszych żartów polskich.

Cena \$16.00 wraz z opłatą pocztową.

Kasetki prześlemy do 2 tygodni.

Money Order POL-MAK Services

i przesłać na POLMAK Services Ltd.,

10916 - 97 Str., EDMONTON, Alta.

T5H 2M5

AIDS - Dżuma XX wieku

- sposoby przenoszenia się wirusa HIV
- objawy chorobowe, lekarstwa
- bezpieczne techniki współżycia seksualnego
- problemy prawne, etyczne, moralne
- głosy ofiar AIDS

Stron: 132, cena: \$7.5 plus \$ 1.5 koszt przesyłki

Prosimy zamawiać książkę w:

UNIVERSAL PUBLISHING COMPANY

Box 1916, Edmonton, Alta, T5J 2C3

- Zdjęcia paszportowe w 15 min. (\$ 9.99 - 2 szt.); (\$ 13.99 - 4 szt.)
- Wywoływanie kolorowych filmów - serwis 1 godz.; 3-dniowy
- Fotograficzny serwis na śluby, chrzty i inne okazje
- Wypożyczanie polskich video-kaset

OFERUJE

PRO PHOTO CENTRE

2560 Shepard Ave. Store 10a

MISSISSAUGA, Ont. L5A 2H6

TEL.: 897-7117

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ do 2³⁰ po poł. i od 7³⁰ do 9⁰⁰ wiecz.soboty od 10⁰⁰ do 12³⁰ po poł.

Konta depozytowe...	7% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	6 1/2% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	7 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50,000)...	8 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	8% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50,000)...	8 1/2% rocznie
1-letnie certyfikaty...	9 1/2% rocznie
1-letnie certyfikaty (min. \$ 50,000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	9 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50,000)...	10% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	9 1/2% rocznie
1-letnie Term Deposit (min. \$ 10,000) ...	10 1/4% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10,000) ...	10 3/4% rocznie
R.R.I.F.	
Pożyczki personalne...	16% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	13 % rocznie
(\$ 50,000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit...	16 1/2% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską dla Polonii i o Polonii.

- ☆ Wiadomości z Polski
- ☆ Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- ☆ Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- ☆ Muzyka i piosenka
- ☆ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

**POLSKIE PROGRAMY
TELEWIZYJNE I RADIOWE**POLISH
STUDIO**PROGRAM TV "POLISH STUDIO"**W każdą sobotę od 11:00 do 11:30 do
południa, channel 57, cable 7 CITY TV.**PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"**

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej. Nadawany na wszystkich stacjach kablowych na terenie miasta Toronto. Środy 8:30 wiecz., czwartki 9:30 wiecz., soboty od 2 po poł.

"KALEJDOSKOP" **niedziele w**
godz. 9.00 - 10.30 wiecz. AM 790. Tel. 249-1887.

ECHO OJCZYZNY

Od poniedziałku do piątku od 10:30-11:30 rano, CHIN FM
100.7, 637 College St., Toronto Ont. M6G 1B6. Tel. 531-9991.

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CHWO, fala AM 1250 Oakville,
Tel. 691-8789.

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziele od godz. 6 do 7 wiecz. CKWR - fala FM 98.7,
Kitchener Koncert Życzeń, polskie piosenki i prelekcja ks.
Korneliana, Jan Zuk, Kitchener (519) 579-3615.

POLSKA PARAFIALNA GODZINA RADIOWA

Niedziela 1 - 3 po poł. CFLR Cable FM 106.7. Adres: 121
Wembley Dr., Sudbury, Ont. P3E 1M9. Tel 674-7093

POLSKA FALA

Soboty od 2 do 4 po poł. CFMB Radio Montreal, 35 York St.
Westmount, Montreal Que. H3Z 2Z5. Tel.: (514) 483-2362.

BIAŁY ORZEŁ

Niedziele od 17:00 do 18:00 wiecz. Na fali 620 AM-CFCL,
Timmins. Prowadzi BOŻENA RÓGAŁ

POLISH HOUR

Niedziele 8 rano na fali CISC-FM, Fala 94, Polski program
radiowy w Thunder Bay.

KORRANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz. 1 do 2 po poł.
Fala 1270, Buffalo. Tel. 892-4267.

NOWE ŻYCIE W CHRYSYDUSIE

Soboty o godz. 8 wiecz. WDCX-FM Radio 99.5, Buffalo.
Adres: P.O. Box 3425, Station C, Hamilton, Ont. L8H 7M1.

POLSKI PROGRAM RADIOWY CKER

Niedziele 4-6 wiecz. na fali 1480 AM w Edmonton, 94.7 Cable
FM w Calgary, 92.2 Cable FM w Lethbridge, 94.5 Cable FM
w Ft. McMurray, 103.9 Cable FM w Red Deer. Wiadomości,
komentarze, wywiady. F. Zalewski, P.O. Box 931, Edmonton,
AB T5J 2L8, Tel. (403) 488-8472.

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziele od godz. 2:30 do 3:30, CJVB - fala 1470.
Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze,
wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert
życzeń oraz ogłoszenia handlowe. Jerzy Kusmider, P.O.
Box 58262, Stan "L" Vancouver, B.C. V6P 6E3. Tel. (604)
275-1095.

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zestawiać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września
MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grepfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynek	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Wiórki kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Półdzwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$	5.50
Załączam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:			
Odbiorca:			

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**
1547 Merivale Road, Station F. Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Pomoc w przenoszeniu bagaży, dowożenie pod dom, zniżka dla rodzin, luksusowe mikrobusy, kierowcy z ponad 10-letnim doświadczeniem.

TEL. 247-0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW NA TRASIE
TORONTO - MONTREAL - TORONTO

FIRMA PRZEWOZOWA

ORZEŁ

- Bezpośredni przejazd z domu na lotnisko w Montrealu lub z lotniska do domu
- Nowe klimatyzowane samochody
- Osobny samochód dla niepalących
- Pomoc przy przenoszeniu bagaży

10% ZNIŻKA WRAZ Z KUPONEM

TEL. 242 - 6328; 748 - 1694

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu • serwis pod dom • komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny • bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi

OBSŁUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge, London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.

TEL. (416) 245 - 2306; (416) 244 - 1808

Pan Tadeusz TRANSPORTATION

NAJSTARSZA FIRMA PRZEWOZOWA

Przewóz pasażerów na trasie Lotnisko Mirabel-Toronto-Lotnisko Mirabel
Jedyna polska firma przewozowa, której możesz powierzyć bliskich
• odwołanie i przywołanie pod dom
• pomoc w przenoszeniu bagaży
• komfortowy autobus z klimatyzacją i podwójnym ogrzewaniem
• rezerwacja odlotów, ubezpieczenia
• ponad 5 lat doświadczenia
Wygodą, bezpieczeństwem, troskliwą opieką

TADEUSZ WIELGOŁAWSKI
275-7747 239-9411

BATORY

PRZEWÓZ

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

- Luksusowe mikrobusy z klimatyzacją i telewizją
 - Nieodpłatny posiłek, kawa, napoje chłodzące
 - Dla emerytów i dzieci zniżka
 - Inne zniżki drogą losowania
- NIE SZUKAJ WIĘC INNEGO
WYBIERZ BATOREGO!**

281-9330

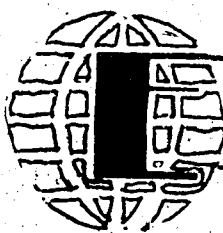

POLSKIE BIURO PODRÓŻY JERZEGO LUCKIEGO
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.

1592 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7,
TEL. 533-9496-7

- Podróże indywidualne, grupowe, czarterowe • PEKAO gwarantowane zlecenia wg katalogu • Pomoc w sprawach imigracyjnych, paszporty, wizy, tłumaczenia • Wycieczki krajoznawcze, sanatoria, wakacje na południu

POLISH AIRLINES

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KUŁAK

- BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
- BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
- Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIEZKI po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
- Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE
- AKTA NOTARIALNE, legalizacje
- Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody — szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

AUTHORIZED
DEALER

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

Tel. (416) 536-3554/6991

FIRMA PRZEWOZOWA

"TORONTO"

przewozi na trasie MONTREAL-TORONTO-MONTREAL.
Nasze mikrobusy wyposażone w TV, VIDEO, STEREO, klimatyzację, rozkładane i obrotowe fotele zapewnią pełen relaks i wypoczynek podczas jazdy. Dowozimy pasażerów pod wskazany adres w Toronto i okolicy, pomagamy przenosić bagaże, podczas podróży gwarantujemy zimne i ciepłe napoje oraz przekąski dla głodnych.

NOWOŚĆ! Możliwość rozmowy telefonicznej z Wami i bliskimi podczas podróży.

ZADZWOŃCIE 767-8647; 762-3670 - 580-3630

FIRMA

**ITPOL
CONSTRUCTION**

- kompleksowe remonty i renowacje: domy, biura, sklepy
 - fachowe porady oraz wyceny gratis
 - ściany, sufity, prace wykończeniowe
 - stolarka, malowanie, instalacje
- TEL. (416) 271-7029

**ADAM'S
RADIO - TV REPAIR**

Naprawa wszystkich rodzajów telewizorów, radiodiodników, video, magnetofonów, konwerterów.

TEL. 626 - 0620

Zawiadamiamy, że do nabycia w "Kontaktach" są dwie kasety z wizyty Lecha Wałęsy w Paryżu, przygotowane przez Video-Kontakt. Są to:

1. Przebieg wizyty Lecha Wałęsy w Paryżu; Czas emisji 100 min.; cena 300 FF
2. Spotkanie Lecha Wałęsy z Polakami w kościele księży pallotynów. Czas emisji 30 min.; cena 120 FF

Zamówienia prosimy kierować na adres: Stowarzyszenie "Kontakt", 42, rue Raymond Marcheron, 92170 Vanves, numer konta: CCP PARIS 351140 E.

**PACZKI DO POLSKI
WYŚLIJ JUŻ DZIŚ PRZEZ**

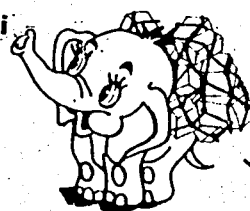
POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.: 537 - 7914
1575 Sismet Rd. Unit 7, Mississauga, Ont. Tel.: 624 - 1965

PACZKI MORSKIE ■ PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE • PRZEKAZY NA KONTO
- SAMOCHODY • GOTÓWKA • LEKI
- WĘGIEL • PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Uwaga

**WSTĄP - ZADZWOŃ - NAPISZ
ZAPRASZAMY**

Szczegółowych informacji udzielają nasze biura handlowe:

BERLIN ZACH

KURFÜRSTENSTRASSE 106
1000 BERLIN 30
TEL. 211 54 37
FAX. 211 55 10
TIX. 186 487

LONDYN

290 PENTONVILLE ROAD
KINGS CROSS LONDON N1
TEL. 833 81 13 - 14
FAX. 833 31 02
TIX. 926 562

PROPONUJEMY
korzystniejszą od wszystkich innych form pomocy rodzinie w Polsce lub ulokowania zarobionych za granicą dewiz.
Firma "UNIPAP" umożliwia przeprowadzenie w pełni legalnej transakcji dewizowo-towarowej - zlotowej po najkorzystniejszym kursie:
1 US\$ = 3220 zł
Wypłaty delegują podwyższeniu wraz ze wzrostem walutowego kursu w Polsce.
Wszystko załatwiamy za Was
Wieleletnia działalność firmy
Pełne gwarancje, solidność w obsłudze.

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88 89
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys. km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys. km

• Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanio ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

TERRACE LINCOLN MERCURY - SALES

Przedstawicielka
**EWA
FILIPOWICZ**

- Oferuje duży wybór nowych i używanych samochodów osobowych i Ford-trucks;
- Pełną satysfakcję Klienta;
- Dogodne warunki kredytowania
- Udzieli chętnie informacji nowo przyjeżdżnym, jak również wieloletnim właścicielom Lincolnów, Mercury, Fordów-trucks

900 Walkers Line, BURLINGTON, ONT.
Bus. 632-6252, Tor. 364-5182, Res. 338-6038

Wszystkie naprawy samochodowe. Specjalne ceny z okazji 10 rocznicy

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwnakładowa
- Większość napraw w 30 minut
- Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Thruway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

HIGH TOP PHOTO LAB

Profesjonalne wywoływanie filmów,
obróbka laboratoryjna zdjęć.
TEL. 252 - 9934

3043 Lakeshore Blvd. West, Etobicoke
MÓWIMY PO POLSKU

PASSPORT

OPTIMA • IMARK
TROOPER

Opracowanie konstrukcyjne:

OPEL, ISUZU

Bez cla

Najlepsze

światowe samochody

mgr **KAROL KUBIK**
TRENER ŻEGLARSTWA

DZWOŃ
O PORADĘ

BIURO: 253-5008
DOM: 424-2144

ONTARIO CHRYSLER LTD.

5280 Dixie Rd. (Dixie i 401), Mississauga L4W2A7
**Największy salon samochodowy
w Kanadzie podaje specjalny
komunikat:**

Wyprzedaż samochodów nowych
i używanych dla osób które:

- są niedawno w Kanadzie • poprzednio zbankrutowały • z jakichkolwiek powodów bank odmówił im pożyczki

Po bliższe informacje proszę dzwonić:

625 - 8801

PROSIĆ MARKA ZDANOWSKIEGO

**HERZING INSTITUTES
CAREER COLLEGE**

Umożliwi Ci
uzyskanie dyplomu
w następujących
specjalnościach:

- ☐ Business Information
- ☐ Data Entry
- ☐ Legal Secretarial
- ☐ Medical Secretarial
- ☐ Office Automation
- ☐ Secretarial

NIE ZWLEKAJ DŁUŻEJ!
ZDOBAJ W KRÓTKIM
CZASIE KWALIFIKACJE
ODPOWIEDNIE DO
TWOICH AMBICJI!

Pamiętaj, Twoja matura z Polski oraz dostateczna znajomość angielskiego powinny wystarczyć do zakwalifikowania Cię na kursy Herzing Institute.

Nasz college prowadzi kursy ranne i wieczorowe, a dla studentów w trudnej sytuacji umożliwia pomoc finansową. "Tracąc czas, tracisz pieniądze" jest naszą dewizą. Nie zwlekaj więc tylko dzwonić pod numer:

629-7857

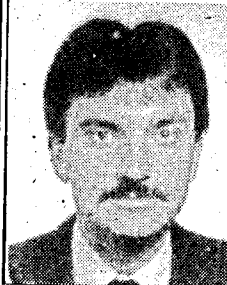
w godzinach popołudniowych, a uzyskasz tam informacje po polsku oraz będziesz mógł umówić się na interview.

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

SŁUŻY POMOCĄ
ZAWSZE POMOŻE
W WYBORZE POJAZDU

**STEFAN
BAGIŃSKI**
SALES LEASING
TEL. 238-6000

- Nowe i używane pojazdy
- Ubezpieczenie
- Pożyczki

WSTĄP DZISIAJ DO DIXIE TOYOTA
5500 Dixie Rd. Mississauga, Ont. L4W 4N3
(przy Hwy 401 i Dixie Rd.)

ACURA

WYSOKO
WYSPECJALIZOWANA
STACJA OBSŁUGI
SAMOCHODOWEJ

S
H
E
R
W
A
Y

Prowadzi:
SPRZEDAŻ • NAPRAWĘ
WYNAJMOVANIE SAMOCHODÓW
Wszystkie naprawy mechaniczne
Warsztat
Naprawy powypadkowe
(w ramach ubezpieczenia i bez)
Najnowocześniejsze urządzenia
(m.in. prostownice do samochodów)
Malowanie farbami europejskimi

SPECJALIŚCI O NAJWYŻSZYCH
KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke

Po informacje dzwonić i prosić

Johna Ludwiga (mówi po polsku)
Tel. 620-1987 8⁰⁰ do 6⁰⁰

Komfort domowego ogniska! SIPCO OIL LIMITED

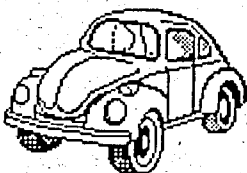
83 Six Point Rd., Toronto

- Dostawa oleju opałowego najlepszego gatunku
- Solidna i szybka obsługa przez całą dobę
- Bezpłatne czyszczenie pieców dla naszych Klientów
- Instalacja palników o wysokiej wydajności spalania
- Naprawiamy urządzenia ogrzewcze

Nasz przedstawiciel
TADEUSZ LIS

TEL. (416) 747 - 9883

lub (416) 232 - 2262 (czynny całą dobę)

**AUTO DRIVING
SCHOOL**
The Helpful
Professionals

**Wojtek
Antczak**

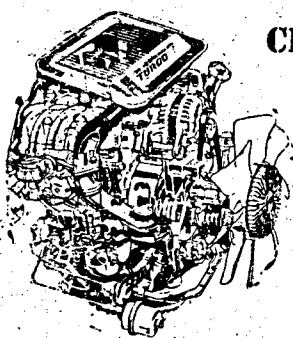
Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

**270-8145
res.
536-5454
bus.**

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

**CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES LTD.**

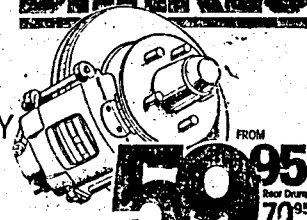
Wszystkie prace objęte
gwarancją -

1 roku lub 25,000 km.

KOMPLETNE NAPRAWY

Obsługa krajowych
i importowanych
samochodów

Stan Ignakiewicz

Moe Jabouri

537-2529

483 Dupont Street

537-5857

Century 21 PIOTR POBOJEWSKI

Tel. biuro: 743-7722
dom: 890-2145

• Mississauga - bardzo dobry interes, delikatny i piękny (ciastkarnia) na dużej plaży. Cena wyw. tylko \$ 59,900.
• UWAGA OKAZJA! Lansdowne/St. Clair - ładny, 3-piętrowy dochodowy dom, 12 pokoi, 4 kuchnie, 3 łazienki, dochód roczny \$ 34,500. Cena wyw. tylko \$ 274,900.
• Jane/Driftwood - 3-sypialniowy townhouse z basenem, potrzebuje małego remontu. Musi być sprzedany (grozi "power of sale"). Cena wyw. \$ 149,900.
• Keele/Wilson/Hwy 401 - nowe tzw. industrial units (fabryczki, biura) o pow. ok. 2000 stóp. Cenę wyw. \$ 227,900 (bardzo dobra inwestycja).
• Etobicoke/The East Mall - ładny, bardzo dobry 9-pokojowy townhouse-condominium. Cena wyw. \$ 185,000.
• Południowe Etobicoke/Royal York - ładny, apartamentowy budynek, bardzo duży dochód. Cena wyw. \$ 359,900.
• Południowe Etobicoke - 2 domy dochodowe (lub właściciela). Cenę wyw. \$ 259,900 i \$ 349,900.
• Etobicoke/Burnhamthorpe - przepiękny nowy dom o pow. ok. 3200 stóp 9 pokoi, 3 łazienki, podwójny garaż, prywatny zajazd. Cena wyw. \$ 454,900.

Anna Krysiak

HomeLife/Realty Associates Inc.

Udzielam rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów.

Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgage, nawet przy minimalnym downpayment.

BEZPŁATNE
OSZACOWANIE NIERUCHOMOŚCI

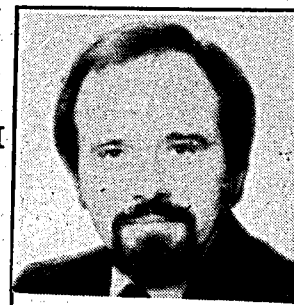

Etobicoke - prawie nowy, wolno stojący dom, 3 sypialnie, 3 łazienki, garaż, samodzielny basen - apartament - okazja dla inwestora lub pomoc w spłaceniu hipoteki. \$ 290,000
Mississauga - piękne, duże dwusypialniowe condominium w bardzo dobrym kompleksie, świetna okolica, niewysokie maintenance. \$ 146,900
Mississauga - bardzo dobra inwestycja, 3-sypialniowy townhouse z garażem, świetny kompleks i okolica. Wynajęty za \$1125 miesięcznie do 1990. Bardzo dobry lokator!! \$ 159,900

Tel. biuro: 897-9555; dom: 858-0129

NIERUCHOMOŚCI

n SPRZEDAŻ
n KUPNO
n FINANSOWANIE
n INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK
biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Lakeshore/Brownline - 3-sypialniowe, duże condominium. 2 pełne łazienki. Cena \$ 169,900.
Mississauga - 5-sypialniowy, 2-piętrowy townhouse, duży balkon. Cena \$ 148,500.
Dundas/Dixie - 2-sypialniowe condominium, czyste i słoneczne. Cena \$ 115,900.

TORONTO...ETOBICOKE...MISSISSAUGA...

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK
Tel. biuro: 536-5000
dom: 247-2658

La Rose/Scarlet Rd. - 3-sypialniowe condominium z widokiem na miasto i jezioro, tylko \$ 25 tys. wpłaty.
Annette/Windermere Ave. - murowany dom z trzema osobnymi apartamentami, wolno stojący garaż, działka długości 147 stóp (sprzedaż spadkowa). Tylko \$ 279,000.
Lakeshore Blvd./Parklawn - znakomite bungalow, wymagające małego wykończenia w piwnicy. Cena wywoławcza \$ 239,000.
Bloor/Jane St. - wolno stojący, luksusowy dom, z osobnym apartamentem w piwnicy.
Bathurst/Queen St. - budynek - 6 apartamentów, 3 sklepy, wszystko wolne od lokatorów (mały remont niezbędny), \$ 300 tys. wpłaty, cena wywoławcza \$ 1,390,000.
Eglinton/Weaton - wolno stojący, duży dom z prywatnym zajazdem i garażem. Cena \$ 259,000.

247-7884

Dzidka Skretekowska

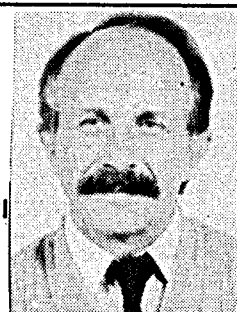
serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości
OFERUJE SVOJĄ POMOCĄ PRZY ZAŁATWIANIU FORMALNOŚCI FINANSOWYCH I PRAWNYCH
Floryda, okolica St. Petersburg - piękne 2-sypialniowe domy i condominium, 2 łazienki, klimatyzacja, baseny, korty tenisowe, sauna, wyposażone sale gimnastyczne, sale do zabaw. Tylko condo US \$ 44,900, dom: US \$ 49,900. Pożyczka 8%.
Farmy w okolicach London - 83 akry plus dom 4-sypialniowy, łazienka, stodoła, silos, cena \$ 124,900.
2-sypialniowy townhouse (Mississauga) tylko \$ 104,000.
3-sypialniowy townhouse - 2 łazienki, wykończona piwnica, garaż. Tylko \$ 28,000.

UWAGA
CALGARY!

SELLEX

REAL ESTATE INC.
CALGARY

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
INWESTYCJE
POSZUKUJĘ DOMÓW
NA SPRZEDAŻ

KRZYSZTOF SOBOLEWSKI
Dom 293-7320 24 godz. paging Biuro 272-0033

RE/MAX

**Elite Realty Ltd.,
Realtor**

(416) 449 - SOLD
449 - 7653

ANNA SKÓRA
Sales representative

• Pharmacy/Finch - 1-sypialniowe mieszkanie, nowe, kuchnia. Dobra lokalizacja. \$ 154,700.
• Don Mills/York Mills - luksusowe 3-sypialniowe mieszkanie. 2 łazienki. Pralnia, centralna wentylacja, \$ 254,700.
• McCowan/McNicoll - przytulny, 3-sypialniowy townhouse, garaż, wykończona piwnica z wyjściem na ogród. \$ 228,600.

Marek Urbaniak
Sales Representative

HomeLife/Cimernan
Real Estate Ltd.
Realtor-Member
2261 Bloor St. W.

Biuro: 763 - 5161
Dom: 763 - 2415

\$ 114,900 - Bloor/Westvillage - biznes na sprzedaż, luksusowy sklep delikatesowy, sprzedawany z powodu wyjazdu. B. niski czynsz.
\$ 243,900 - Etobicoke, Brownline - 2-sypialniowy bungalow, z osobnym apartamentem w piwnicy.
\$ 329,900 - okolica High Park. Odnowiony, 3-sypialniowy, 2-piętrowy dom z podwójnym garażem.
\$ 334,900 - okolica Roncesvalles - legalny duplex. Bardzo ładny.
\$ 439,900 - Bloor/Durle - supermodernity dom, osobne studia, apartament w piwnicy, 4 łazienki, kominek, sauna.

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu nieruchomości w Burlington, Hamilton i okolicach.

Prosimy dzwonić
ALEC MURRAY REAL ESTATE CO. LTD.

(416) 639-8004 (czynny całą dobę)
Tel. domowy: (416) 332-8119

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW
NA SPRZEDAŻ

H. A. RASTON

Biuro 532-4444 Dom 767-4022
217 Roncesvalles Ave., Toronto

FIRST NATIONAL

**FIRST NATIONAL
HOMESTEAD INC.**

Condominium Bathurst - St. Clair, \$ 115,000.
Obiekt komercyjny - Queensway - \$ 349,000.
Wieża stolarska - \$ 32,000, Dundas St. W.
Eight-plex - Lambton Ave. - \$ 715,000.
Wolno stojący dom na Glendon - \$ 320,000.
Triller and Queensway - dom dochodowy. Dochód \$ 29,000 - cena \$ 294,000.
Bloor - Alhambra - \$ 375,000.
Roncesvalles - Howard Park - \$ 675,000.

ERIK TURSKI
Broker

TEL. 251 - 2999
lub 762 - 0000; 767 - 8399

Wykonujemy
po przystępnych
cenach
**MAŁOWANIE,
TAPETOWANIE**
oraz wszelkie roboty
związane z
**WYKONCZENIEM
WNĘTRZ**
TEL. 431-3869

**Profesjonalny
MAKE UP**
na wszelkie
okazje
w domu klienta.
Pełny zestaw
kosmetyków
TEL. 244-9377

RE/MAX

Renown Realty Ltd.
4195 Dundas Street West
Tel: 231-0600 (24 godzinny serwis)

Marek Gorlewski
dom: 769-9440

Eryk Hasiak
dom: 620-1177

Doświadczenie! Rzetelność! Fachowość!
Pomoc w kupnie, sprzedaży i finansowaniu nieruchomości

High Park - Ekskluzywnie, po remoncie, w doskonałym stanie:
6-plex \$ 799,000 (\$ 60,000 dochodu)
triplex \$ 499,000 (\$ 42,000 dochodu)
triplex \$ 479,000 (\$ 46,000 dochodu)
-przerobiony "warehouse" 17,000 stóp kw. \$ 130,000 dochodu, \$ 1,579,000
- reprezentacyjna, znakomite położona rezydencja \$ 559,000
Bloor W. Village - 3-sypialniowy bungalow, świetnie utrzymane, dodatkowe mieszkanie w basenencie, \$ 269,000.
Potrzebne: budynki apartamentowe, hotel/motel, farmy, domy do renowacji

doktor
Matthew Kuszewski
FAMILY PHYSICIAN

Wszelkie porady medyczne,
powypadkowe, rodzinne,
stress-relaxing, psycho-
terapia, wizyty domowe

Proszę dzwonić pod numer:

531-8887

dr Bogdan Pietraszek
Family Doctor
(lekarz ogólny)
190 Fern Ave.
(naprzeciwko Credit Union)
przyjmuje od pon. do piątku 10-18
w soboty 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE
Tel. 532-4317

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY**

NOWE • NAPRAWY
URSULA I. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
4 Wall St.
(Highway 401 i Weston Rd.)
Tel. (416) 245-7168

Polonijna Kasa Kredytowa
65 Sherbrooke St. E. ste 103
Tel. 845-3534
oferuje Poloni na wyjątkowo
dogodnych warunkach
wszelkiego rodzaju pożyczki
i najlepsze oprocentowanie
na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING
BOOKKEEPING &
INCOME TAX SERVICES**

Fachowo i solidnie
księgowość i rachunkowość
dla małych
przedsiębiorstw
wypełnianie formularzy
**ANDRZEJ
SZCZERBA**
Tel. 762-5891

**BIURO ADWOKACKIE
Y.R. BOTIUK, Q.C.**
Sprawy: SĄDOWE • SPADKOWE
• PRZEJMOWANIA
NIERUCHOMOŚCI
• NOTARIALNE
Dokładna znajomość języka polskiego.
2323 Bloor St. West (przy Windemere)
TORONTO, ONT. M6S 4W1
TEL. 763-4333

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

Halina Baranowska
M.A. A.I.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubez-
pieczenia na życie, zdrowie, plany
emerytalne RRSP, dożywotnie renty,
ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE M9C 4Z4

Tel. bus. 622-1115

dr Jerzy Ochociński
z długoletnim doświadczeniem
w schorzeniach stawów i kręgosłupa
oraz komplikacjach pourazowych

oraz
dr Paweł Ochociński

uprzejmie zawiadamiają

o otwarciu gabinetów lekarskich w Toronto

2199 Bloor West

Tel. 762-4136

doktor
Janina Dutkiewicz
FAMILY PHYSICIAN
3095 Glen Erin Dr. ste. 7
MISSISSAUGA
Tel. 828-0038

**TLUMACZENIA
NA ANGIELSKI I POLSKI
Z NASTĘPUJĄCYCH
JĘZYKÓW:**
• polski • angielski
• rosyjski • francuski
• szwedzki • niemiecki
i hiszpański
RÉSUMÉ
766-9927

**POLSKA
KSIĘGARNIA
OD NOWA**
Proponuje bogaty wybór
książek
629-7857
Książki do nabycia w
Centrum Handlowo-
Usługowym PIAST
121 Roncesvalles Ave. Toronto

Lech Prusiński
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ

W związku ze
zmianami ka-
nadyskich przepisów
imigracyjnych
zawładamy wszystkie
osoby pragnące
uzyskać stały pobyt
w Kanadzie

— niezależnie od ich
obecnego statusu — że
nasze biuro udziela
bezpłatnie porad we
wtorki w godzinach
12-7 wieczór

192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

**DENTURE
THREATMENT CLINIC**
**Jan M.
Wisniewski, D.T.**
Pierwsza polska protezownia dentystyczna
2337 Dundas St. W.,
Toronto M6R 1X6
(Bloor/Dundas Square Bldg.)
533-8811

**K & K
COMPUTER SYSTEMS**

Inżynierowie specjaliści
prowadzą sprzedaż,
instalacje, uruchomienia
systemów komputerowych
TEL.: 665-9710, 248-8738

Mutual of Omaha Insurance Company

n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku
w razie choroby lub wypadku dla osób
zatrudnionych na własny rachunek
n plany finansowe zabezpieczające dzieci
n plany emerytalne RRSP
n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

**NEW YORK LIFE INSURANCE CO.
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA**

Life Insurance (na życie) • Disability (chorobowe) •
Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP •
Annuity (emerytura)

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO

ANDRZEJ KRYSIAK

Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro: 226-6515 dom: 858-0129

**dr Maria
Raczyńska**

Lekarz rodzinny
Family Physician
z długoletnim
doświadczeniem
20 Credit Valley Rd.
suite 506
MISSISSAUGA, Ont.
Tel. (416) 828-4812
828-4813

Julia Korpała, L.L.M.

Adwokat z Polski z długoletnią praktyką.
Udziela porad i pomocy we wszelkich
sprawach na terenie Polski, m.in.
małżeństwa przez pełnomocnika,
rozwoły w Polsce, wszelkie notarialne
pełnomocnictwa do Polski, notarialne
sprzedaże, kupna i darowizny domów,
gruntów, spadki i inne sprawy majątkowe
w Polsce oraz pisma do polskich sądów i
urzędów

3290 Lakeshore Blvd. W.
TORONTO, M8V 1M4

Przyjęcia po telefonicznym uzgodnieniu
TEL. 255-5954; 259-9234

**MIRROR IMAGE
WIBBOW INWCE**

TRANSLATIONS

Jan Weinsberg
Tłumacz przysięgły
296 Bruyere St.
Ottawa, Ont. K1N 3E5

Tel. (613) 233-6570

**POMOC W UZYSKANIU
STATUSU IMIGRANTA
W KANADZIE**

Niezależnie od tego
jaki masz status
NIE ZWLEKAJ!
nawiąż kontakt z

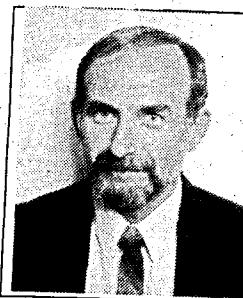
**IMMIGRATION
CONSULTANTS**

Poprzedni kierownik
rządowego programu
imigracyjnego dla
Polaków w Toronto
LINDA LEVER
240 Richmond St. W.
suite 304
Toronto M5V 1W1

(416) 971-9914

TRZYDZIESTOLATKO, CZTERDZIESTOLATKU!

- CZY WIESZ, że Twoja zdolność do pracy w tym kraju warta jest co najmniej MILION DOLARÓW?
 - CZY WIESZ, że niemal POŁOWA Twoich rówieśników ulegnie nieszczęśliwemu wypadkowi lub zachoruje obłożnie przynajmniej raz przed przejściem na emeryturę?
 - CZY WIESZ, że 48% domów i samochodów zajętych przez KOMORNIKA w r. 1987 należało do takich właśnie osób?
 - CZY WIESZ, jak zabezpieczyć swój dorobek, swoich bliskich, jak lepiej gospodarować pieniędzmi, jak zredukować podatki, jak zadbać o spokojną, bezpieczną przyszłość?
- NIE ZWLEKAJ! ODPOWIEDZ JEST NIE DALEJ NIŻ TWÓJ TELEFON!**

MACIEJ (MATTHEW) WRĘZEL, LL.B., F.P.

Representative, Consultant

TEL (416) 487-4730 lub

1-800-268-8882 (ang.)

TEL (416) 274-6728 (pol.)

INDUSTRIAL - ALLIANCE Life Insurance Company
160 Eglinton St. East, Toronto, Ontario

R.R.S.P., R.R.I.F., Annuities, Employee Group Benefits,
Pensions, Estate Planning, Disability and Life Insurance.
(Rok zał. 1905; ponad 31 miliardów dolarów gwarantowanych zobowiązań,
ponad 2 miliony klientów w Kanadzie i USA)

TIPS

**Tomasz Iwanowski
Professional Services**

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2
189B DUFFERIN ST., TORONTO, ONT. M6K 1Y9

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować
do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektryczny klasy światowej

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły •
TEL. TORONTO 398-9950 (cała doba) i 532-5070
MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

SPORT

KRÓTKO O POLAKACH:

• SIATKÓWKA.

Według nowych zasad regulaminowych odbył się w Szwecji międzynarodowy turniej siatkarski. Uczestniczyły w nim czołowe drużyny Szwecji, Norwegii, Danii oraz z Polski - Stal Stocznia Szczecin. Stal Stocznia pokonała w swej grupie Kolboten z Norwegii 2-1 oraz szwedzkie zespoły Kinglaev, Malmoe i Sollentuna po 2-0, zajmując w niej pierwsze miejsce. W półfinale szwecjanin zwyciężyli zespół duński Holte 2-1, a w finale lidera ligi szwedzkiej, Floby 2-0.

• KOSZYKÓWKA.

Naszym koszykarzom nie udało się wejść do ósemki, która w maju walczyć będzie w Zagrzebiu o medale mistrzostw Europy. W tym samym jednak miesiącu, nieco wcześniej, dowiemy się, czy uda im się przejść przez pierwsze sito kwalifikacyjne do mistrzostw kontynentu - 1991.

Na pierwszą połowę maja przewidziane są cztery takie wstępne turnieje. Polacy zmierzą się w dniach 11-15 tego miesiąca w Ludwigsburgu z zespołami RFN, Albanii, Szkocji i Turcji. Szczególnie groźny będzie ten pierwszy, ale dalej przechodzą dwie drużyny, a więc jest szansa.

Oto skład pozostałych turniejów: Lizbona (11-15 maja): Portugalia, Węgry, Izrael, Islandia, Belgia; Oslo (9 - 13 maja): Norwegia, Anglia, Szwajcaria, Dania, Szwecja; Ołmuniec (10 - 12 maja): CSRS, Finlandia, Rumunia, Austria.

Ósemka z kwalifikacji (czyli po dwie pierwsze drużyny z każdej grupy) wraz z ósemką z Zagrzebia utworzy szesnastkę, która będzie kontynuować rywalizację o tytuł najlepszej drużyny na kontynencie.

• **PIŁKA NOŻNA.** Węgierski piłkarz Lajos Detari, który latem ub.r. został zakupiony przez Olympiakos Pireus z Eintrachtu Frankfurt, nie spełnia oczekiwań. Drużyna, która miała z Detarim w cuglach zdobyć mistrzowski tytuł, zajmuje w tabeli trzecie miejsce, z powodu też niepowodzenia w

krajowym pucharze. Lajos Detari w wywiadzie dla greckiej gazety sportowej "Filatos" obarcza odpowiedzialnością za ten stan rzeczy trenera Jacka Gmocha, który przed rokiem sięgnął z Larissą po mistrzowski tytuł, a teraz szkoli piłkarzy Olympiakosu. Zdaniem Detariego, Gmoch jest najgorszym trenerem, z jakim miał do czynienia, pozbawionym jakiegokolwiek koncepcji. "On każe nam na treningach pracować tak ostro, że potem podczas meczu nie mamy siły" - skarży się Detari, a jego opinię - jak twierdzi - podzielają inni zawodnicy, tyle że boją się mówić. Detari domaga się zmiany trenera i proponuje na to stanowisko... Węgry Gyoergy Mezeya, który do niedawna prowadził reprezentację Węgier. Jacek Gmoch - jak pisze agencja APA - pozostawił wypowiedzi Detariego bez komentarza.

• HOKEJ NA LODZIE.

Zamykający I-ligową tabelę, hokeiści Towlormu Toruń sięgnęli po zagraniczne wsparcie. Od nowego roku drużyna ma sowieckiego trenera - Wasyla Bastera z Nowosybirsk. Z nowosybirskiego klubu Sybir przeszli do Torunia również dwaj zawodnicy - 31-letni obrońca Borys Barabanow i 29-letni napastnik Walery Usolcew. Ich kontrakt zawarty został na trzy lata. Udział Sybiraków w pierwszym zespole Towlormu, to rezultat trwającej od kilku lat współpracy Torunia i Nowosybirsk i realizacji jednej z pierwszych konkretnych umów o kontaktach środowiskowych.

• HONOROWY SPORTOWIEC ROKU I TRENER POLSKI.

Przegląd Sportowy uznał za Honorowego Sportowca Roku 1988 Arkadiusza Pawłowskiego zdobywcę siedmiu medali podczas VIII Letnich Igrzysk Paraolimpijskich Inwalidów w Seulu. Jest to wyraz uznania dla wyjątkowego człowieka, a także całego środowiska polskich sportowców niepełnosprawnych, które może się pochwalić pięknym dorobkiem, zresztą nie tylko na niwie sportu. Nasza decyzja wyszła naprzeciw ponad setce listów, popierających zamysł wyróżnienia Arkadiusza Pawłowskiego. Trenerem Roku

Olimpijskiego 88 został Ryszard Zieniawa. Od ośmiu lat "Mistrz" opiekuje się kadrą judoków, z którą wcześniej od wielu lat współpracował. Jego podopieczni zdobywali medale podczas wszystkich najważniejszych zawodów. Olimpijskie wyczyny Waldemara Legienia i Janusza Pawłowskiego na macie w Seulu przesądziły sprawę. Złoty i srebrny medal - polskie judo stało się światową potęgą. Polaków chcą gościć wszędzie i zaraz.

W ostatnich trzech latach tytułem Trenera Roku wyróżniono: Ryszarda Szurkowskiego (1985), Stanisława Rybakowskiego (1986) i Stanisława Krzesińskiego (1987).

DO KOŁA ŚWIATA:

• Szachy aktywne.

I mistrzem świata w szachach aktywnych został szachista sowietki A. Karpow (były mistrz świata w szachach tradycyjnych), który wygrał mistrzostwa świata w Hazatlan. Szachy "aktywne" to odmiana prastarej gry szachowej, polegająca na ograniczeniu czasu do namysłu dla każdego z dwóch grających do 0,5 godziny. Partia w tych szachach może więc trwać maksimum 1 godzinę. Ma to olbrzymie znaczenie dla zwiększenia popularności gry szachowej. Wyrównuje poniekąd szanse słabszych, ale szybszych w myśleniu szachistów z najlepszymi arcymistrzami, czyni grę bardziej dynamiczną i emocjonującą, a także, co dla propagandy szachów najważniejsze, możliwy jest telewizyjny przekaz bezpośredni najciekawszych gier. Ma to aspekt finansowy gdyż najlepszym sponsorem-płatnikiem staje się w naszych czasach TV.

Anatolij Karpow udzielając pierwszych wywiadów po dramatycznym pojedynku z Wiktorem Gawrikowem powiedział między innymi: "Szachy aktywne to ekscytująca i bardzo spektakularna gra. Myślę, że w Mazatlan zdobyłem olbrzymie doświadczenie. To była dla mnie wspaniała lekcja, lecz była to lekcja niezwykle trudna. Sądzę,

że rozgrywanie 5 partii w ciągu jednego dnia to za wiele. Według mnie optymalna liczba to 2-3 partie dziennie. Wtedy gra jest bardziej uporządkowana. Podczas imprez szachów aktywnych gracze poddawani są wielkim obciążeniom, a jednocześnie widzowie przeżywają prawdziwe wielkie emocje sportowe.

Podczas naszego meczu z Gawrikowem byli jednak w pewnej chwili zdeorientowani, gdyż obaj graliśmy z ekstremalną prędkością. Na około tuzin posunięć każdy zużyliśmy ok. 30 sekund. To trudno zarejestrować przy obecnych sposobach. Myślę, że potrzebne jest w wypadku szachów aktywnych - usprawnienie techniczne w postaci elektronicznej szachownicy. Za pomocą sponsorów rejestrowany byłby każdy z błyskawicznie wykonywanych ruchów.

Gawrikow, to wielce utalentowany młody szachista (29 lat). Niezwykle szybko reagujący, który wspaniale opanował teorię debiutów. W szachach aktywnych wróżę mu wspaniałą przyszłość".

• **Podnoszenie ciężarów.** Najlepszym ciężarowcem świata w 1988 roku w tradycyjnym plebiscycie magazynu "World Weightlifting", wybrany został Naim Suleymanoglu (Turcja), który wywalczył złoty medal olimpijski w wadze 60 kg w Seulu i ustanowił tam sześć rekordów świata. Poprawił on po dwa razy rekordowe wyniki w rwaniu, podrzucie i w wieloboju. W plebiscycie typowali eksperci z 61 państw.

Naim Suleymanoglu jest bohaterem narodowym w Turcji, gdzie przed kilku laty poprosił jako obywatel bułgarski o azył polityczny uzasadniając swą decyzję przesładowaniami mniejszości tureckiej w Bułgarii przez komunistów.

• Fiaskiem zakończyła się działalność specjalnej komisji powołanej przez Centralną Radę Bułgarskiego Związku Kultury Fizycznej i Sportu w celu znalezienia sprawców stosowania przez bułgarskich ciężarowców Grablewa i Genczewa środków dopingujących. Jak oświadczył przewodni-

czący Centralnej Rady BZKFIS, Trendafil Martynski, komisja mimo energicznego dochodzenia nie zdołała zgromadzić dowodów wskazujących na konkretnych winowajców. W tej sytuacji kierownictwo bułgarskiego sportu przyjęło dymisję całego zarządu związku podnoszenia ciężarów, który uznał się moralnie odpowiedzialny za dyskwalifikację obu zawodników oraz udzielił ostrej nagany starszemu trenerowi reprezentacji, Iwanowi Abadziejewowi i lekarzowi kadry, Christo Stawkowowi. Obaj pozostali jednak na swoich stanowiskach.

Jednocześnie całkowicie zaprobowano 2-letnią dyskwalifikację nałożoną przez MKOl na Genczewa i Grablewa, pozbawiając ich także tytułów "Zasłużony mistrz sportu". Informując o tej decyzji stwierdzono, że zawodnicy stracili wszystkie moralne i materialne korzyści wynikające z przynależności do kadry narodowej.

Okazuje się, że bułgarskie władze sportowe nie były aż tak bezlitosne, gdyż Grablewowi i Genczewowi wręczono premie za złote medale olimpijskie wysokości po 3 tys. dolarów.

• Boks.

Zawodowy mistrz świata wagi ciężkiej, Amerykanin Mike Tyson wybrany został przez fachowe pismo amerykańskie "Ring Magazine" - bokserem roku 1988. Tyson stoczył w minionym roku trzy zwycięskie walki w obronie tytułu, zwyciężając Larry Holmsa (4. runda), Tony Tubbsa (2. runda) i Michaela Spinksa (1. runda). Podobne wyróżnienie otrzymał Mike Tyson w 1986 r.

• Samochody.

Pierwsza eliminacja rajdowych mistrzostw świata kierowców i producentów - Rajd Szwecji - zakończyła się niespodziewanym zwycięstwem szwedzkiego kierowcy, Ingvara Carlssona na Mazdzie 323. Zawodnik, który niebawem skończy 42 lata, długo czekał na tak wielki sukces. Przez lata znajdował się w czołówce kierowców rajdowych swego kraju, ale nigdy nie mógł odnieść liczącego się zwycięstwa.

Przed rajdem wymieniano się kierowców Mazdy na miejscach faworytów. Głównym jednak pretendentem do zwycięstwa był Timo Salonen. Od początku imprezy walczył zacięcie z kierowcą Toyoty, Kennethem Erikssonem i po wypadnięciu tego zawodnika - na drugim etapie - objął prowadzenie. Mając już dość sporą przewagę nad rywalami - zdekoncentrował się i znalazł poza drogą. Stracił ponad 30 minut, zbyt wiele, by móc odegrać większą rolę w walce o pierwsze miejsce. Równa i skuteczna jazda Carlssona pozwoliła mu na wyjście na prowadzenie oraz utrzymanie go aż do mety.

Wyniki:

1. Ingvar Carlsson - Per Carlsson (Szwecja) Mazda 323 4wd 2. Per Eklund - Dave Whitock (Szwecja-W. Brytania) Lancia Integrale 3. Kenneth Eriksson - Stefan Permander (Szwecja) Toyota Celica.

• Piłka nożna.

Kairat Alma Ata jest trzecim sowieckim klubem piłkarskim, który przeszedł "na zawodowstwo". Poprzednio uczyniły to - Dniepr Dniepropietrowsk i Dynamo Kijów. Sponsorem klubu jest miejscowy związek spółdzielni.

Pod pieczę sponsora będzie nie tylko drużyna piłkarska, ale również jej baza treningowa, sprawy transportu itp. Jak stwierdził w wywiadzie dla TASS, trener Kairatu, Stanisław Kamiński, klub przyjął statut (którego podstawę stanowił identyczny dokument Dniepru Dniepropietrowsk) uwzględniający realia regionu. Budżet sponsora wynosi 15 mln rubli, potrzeby klubu określono na 900 tysięcy.

Nowa sytuacja Kairatu sprawiła, że klub znacznie ograniczył administrację. Na etacie po-

zostało zaledwie pięć osób. Podstawowy skład drużyny tworzy 20 piłkarzy i pięciu "stażystów". W najbliższej przyszłości klub ma na podobnych zasadach objąć opiekę i drużynę młodzieżową.

Ostatnio drużynę Kairatu opuścił czołowy piłkarz - Jewstafij Piechlewanidis, który przeniósł się do Panathinaikosu Ateny za 900 tys. dolarów. Kairat otrzymał z tej kwoty 40 procent.

• Zwycięstwem piłkarzy Dynamo Kijów zakończył się międzynarodowy halowy turniej w Stuttgarcie. W finale piłkarze radzieccy pokonali VfB Stuttgart 3:0 (1:0), trzecie miejsce zajął Partizan Belgrad, wygrywając z Bayernem Monachium 3:2 (1:0). Wyniki spotkań półfinałowych: VfB Stuttgart - Bayern 3:2 (2:1), Dynamo Kijów - Partizan Belgrad 2:1 (0:0).

• Bruksela. Piłkarz Anderlechtu, Juan Lozano, zaskarżył obrońcę drużyny Waregem, Evana Deslooverfa, za umyślne spowodowanie faulu podczas meczu obu drużyn w kwietniu 1987 r. W wyniku tego faulu Lozano odniósł ciężką kontuzję (skomplikowane złamanie nogi), która uniemożliwia mu powrót na boisko. Lekarze twierdzą, że Lozano już nigdy nie zagra w meczu piłkarskim. "Ja mam jeszcze nadzieję, że znów wyjdę na boisko" - powiedział pechowy piłkarz. "Ale nadzieja to nie wszystko. Na razie noga nie pozwala grać mi w piłkę, mimo że mam za sobą aż osiem operacji".

• Brazylijski piłkarz, Muller, występując w AC Torino, jak większość jego rodaków, grających we włoskich klubach, spędził święta Bożego Narodzenia w ojczyźnie. Z

Brazylii wrócił jednak z trzydniowym opóźnieniem i nie mógł wystąpić w derbach przeciwko Juventusowi. Prasa brazylijska twierdzi, że sprawczynią spóźnienia była żona, nie chcąc puścić piłkarza.

• Jeszcze o dopingu

w Seulu. Szef laboratorium badań antydopingowych w Seulu dr Park Jong Sei powiedział w dzienniku New York Times, że podczas igrzysk w Seulu w sumie było 20 zawodników, którzy zostali stestowani pozytywnie. Jednakże zdyskwalifikowano jedynie 10 sportowców, a nazwiska pozostałych utrzymywane są w tajemnicy. Stwierdził on także, że był kilkakrotnie przegłosowany przez kolegów z komisji i że nie ulega wątpliwości, że niektóre potęgi sportowe były chronione.